

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Шеремет О.О. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 20__ р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Чернелевський Л.М. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» _____
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит _____

на тему: Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів _____

Виконав: здобувач ІV курсу, групи ЗБО-Зск-5с

Парійчук Аліна Петрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Колос Ірина Василівна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Консультанти Чернелевський Л.М. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Рецензент _____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ - 20__21__р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут економіки і управління _____

Кафедра обліку і аудиту _____

Освітній ступінь бакалавр _____

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» _____

(код і назва)

Освітньо-професійна програма Облік і аудит _____

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту _____

Л.М. Чернелевський

“ _____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Парійчук Аліна Петрівна вні _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів _____

керівник роботи Колос Ірина Василівна, канд. екон. наук, доц. _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвердені наказом закладу вищої освіти від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання здобувачем роботи «_» _____ 20__ р.

3. Вихідні дані до роботи чинні нормативно-правові акти щодо регулювання положень обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів; дані фінансової і статистичної звітності, облікові дані (первинні документи, реєстри синтетичного й аналітичного обліку) ПрАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» за 2018-2019 роки

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління собівартістю продукції. Сучасний стан облікового забезпечення ПрАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ» і собівартості продукції. Аналітичне забезпечення ПрАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ» і собівартості продукції

5. Перелік графічного матеріалу

АНОТАЦІЯ

Парійчук А.П.

Обліково–аналітичне забезпечення фінансових результатів

Предметом бакалаврського дослідження є сукупність методів, прийомів, процедур обліково-аналітичного забезпечення господарських операцій з формування і використання фінансових результатів.

Об'єктом бакалаврського дослідження виступають процеси формування обліково-аналітичного забезпечення сучасного підприємства, зокрема, фінансових результатів.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-прикладних аспектів обліково-аналітичного забезпечення формування і використання фінансових результатів..

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра викладена на __ сторінках. Під час написання кваліфікаційної роботи було використано __ літературних джерела, __ рисунків та __ таблиць.

Основний зміст роботи: У вступі обґрунтовано актуальність кваліфікаційної роботи бакалавра, сформульовано мету і визначено завдання, також зазначено інформаційну базу дослідження.

У першому розділі розкрито економічну сутність фінансових результатів і їх роль в сучасних умовах господарювання, теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів за національними і міжнародними стандартами, охарактеризовано нормативно-правове регулювання обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів.

У другому розділі охарактеризовано становлення і функціонування ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», описано фактичний стан організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», розкрито синтетичний і аналітичний облік фінансових результатів, описано можливості застосування інформаційних технологій в обліку фінансових результатів.

У третьому розділі встановлено фактичний стан організації аналітичної роботи в ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», представлено результати техніко-економічного аналізу діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018 – 2019 роки і економічного аналізу фінансових результатів, розкрито можливості використання облікової інформації для виконання аналізу.

У висновках обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення обліково–аналітичне забезпечення фінансових результатів.

Рік виконання кваліфікаційної роботи бакалавра - 2020. Рік захисту роботи - 2021.

Ключові слова: фінансові результати, доходи, витрати, промислове підприємство, первинні документи, рахунки бухгалтерського обліку, звітність, аналітичні показники, схема аудиту.

ANNOTATION

Accounting and analytical support of financial results

The subject of the bachelor's study is a set of methods, techniques, procedures for accounting and analytical support of business transactions for the formation and use of financial results.

The object of bachelor's research are the processes of formation of accounting and analytical support of a modern enterprise, in particular, financial results.

The purpose of the work is to substantiate the theoretical and applied aspects of accounting and analytical support for the formation and use of financial results ..

Qualifying work for a bachelor's degree is set out on ___ pages. ___ literature sources, ___ figures and ___ tables were used in writing the dissertation.

The main content of the work: The introduction substantiates the relevance of the bachelor's qualification work, formulates the goal and defines the tasks, as well as the information base of the study.

The first section reveals the economic essence of financial results and their role in modern business conditions, the theoretical foundations of accounting and analytical support of financial results according to national and international standards, describes the legal regulation of accounting and analytical support of financial results.

The second section describes the formation and operation of PJSC "Wimm-Bill-Dann Ukraine", describes the actual state of accounting management of PJSC "Wimm-Bill-Dann Ukraine", discloses synthetic and analytical accounting of financial results, describes the possibilities of information technology in accounting for financial results.

The third section establishes the actual state of organization of analytical work in PJSC "Wimm-Bill-Dann Ukraine", presents the results of technical and economic analysis of PJSC "Wimm-Bill-Dann Ukraine" for 2018 - 2019 and economic analysis of financial results, reveals the possibilities of use accounting information to perform the analysis.

The conclusions substantiate the proposals to improve the accounting and analytical support of financial results.

Year of qualification work of the bachelor - 2020. Year of defense of work - 2021.

Key words: financial results, income, expenses, industrial enterprise, primary documents, accounting accounts, reporting, analytical indicators, audit scheme.

АННОТАЦИЯ

Учетно-аналитическое обеспечение финансовых результатов

Предметом бакалаврской исследования является совокупность методов, приемов, процедур учетно-аналитического обеспечения хозяйственных операций по формированию и использованию финансовых результатов.

Объектом бакалаврской исследования выступают процессы формирования учетно-аналитического обеспечения современного предприятия, в частности, финансовых результатов.

Целью работы является обоснование теоретико-прикладных аспектов учетно-аналитического обеспечения формирования и использования финансовых результатов ..

Квалификационная работа на получение образовательного степени бакалавра изложена на __ страницах. При написании квалификационной работы были использованы __ литературных источника, __ рисунков и __ таблиц.

Основное содержание работы В введении обоснована актуальность квалификационной работы бакалавра, сформулированы цели и определены задачи, также указано информационную базу исследования.

В первом разделе раскрыта экономическая сущность финансовых результатов и их роль в современных условиях хозяйствования, теоретические основы учетно-аналитического обеспечения финансовых результатов по национальным и международным стандартам, охарактеризованы нормативно-правовое регулирование учетно-аналитического обеспечения финансовых результатов.

Во втором разделе охарактеризован становления и функционирования ЗАО «Вимм-Билль-Данн Украина», описано фактическое состояние организации учетного обеспечения управления ЗАО «Вимм-Билль-Данн Украина», раскрыто синтетический и аналитический учет финансовых результатов, описано возможности применения информационных технологий в учете финансовых результатов.

В третьем разделе установлено фактическое состояние организации аналитической работы в ЗАО «Вимм-Билль-Данн Украина», представлены результаты технико-экономического анализа деятельности ЗАО «Вимм-Билль-Данн Украина» по 2018 - 2019 годы и экономического анализа финансовых результатов, раскрыты возможности использования учетной информации для выполнения анализа.

В выводах обоснованы предложения по совершенствованию учетно-аналитическое обеспечение финансовых результатов.

Год квалификационной работы бакалавра - 2020. Год защиты работы - 2021.

Ключевые слова: финансовые результаты, доходы, расходы, промышленное предприятие, первичные документы, счета бухгалтерского учета, отчетность, аналитические показатели, схема аудита.

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	
1.1. Економічна сутність фінансових результатів і їх роль в сучасних умовах господарювання	
1.2. Теоретичні засади облікового забезпечення фінансових результатів за національними і міжнародними стандартами	
1.3. Теоретичні аспекти аналітичного забезпечення фінансових результатів	
1.4. Теоретичні основи аудиту фінансових результатів	
1.5. Нормативно-правове регулювання обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів	
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПрАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	
2.1. Характеристика становлення і функціонування ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»	
2.2. Фактичний стан організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»	
2.3. Синтетичний і аналітичний облік фінансових результатів	
2.4. Застосування інформаційних технологій в обліку фінансових результатів	
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПрАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	
3.1. Фактичний стан організації аналітичної роботи в ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»	
3.2. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018 – 2019 роки	
3.3. Економічний аналіз і використання облікової інформації про фінансові результати	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Головною метою діяльності будь-якого суб'єкта господарювання є отримання позитивного фінансового результату у вигляді згенерованого грошового потоку, прибутку та нарощування власного капіталу. Досягнення такого результату набуває особливого значення для вітчизняних підприємств в умовах сьогодення, коли Україна перебуває на півшляху до вступу в ЄС, що в свою чергу передбачає розширення ринкових відносин між господарствами як всередині країни, так і за її межами.

Фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання, який виступає у формі прибутку чи збитку, показує ефективність його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, і в свою чергу, є головним критерієм стратегії підприємства.

Сучасні умови діяльності постійно вимагають зміни ефективної направленості бухгалтерського обліку та трансформації його із здебільшого фіксуєчого механізму господарювання на аналізуючий інструмент, включаючи більш продуктивного використання окремих аспектів управлінського обліку.

До того ж, важливого значення набувають завдання із створення в обліку та відображення у звітності окремих показників фінансового результату, які б повністю задовольнили як внутрішнього, так і зовнішнього користувача в даній інформації.

Нажаль, з кожним роком стан формування фінансових результатів українських підприємств погіршується. Так, за даними Державної служби статистики України, за січень-вересень 2020 року фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств становив 93,3 млрд грн прибутку, тоді як за січень-вересень 2019 року цей показник сягав 342,8 млрд грн. Вітчизняні великі та середні підприємства отримали за III квартали 2020 року 411,8 млрд грн прибутку (на 9,5% менше, ніж за аналогічний період 2019 року); збиткові великі та середні підприємства зазнали 318,5 млрд грн збитків (у 2,8 рази більше, ніж за січень-вересень 2019 року). Загалом серед великих та середніх підприємств частка збиткових за вказаний період становила 34,8% (у січні-вересні 2019 року – 22,7%) [6]

За таких умов, процес формування, розподілу і використання фінансових результатів набуває ключового значення для об'єктів обліку, аналізу та управління та є актуальною темою дослідження як науковцями, так і практикуючими бухгалтерами, менеджерами, а також аудиторами.

Проте досі залишаються невирішеними питання, які вимагають ретельного дослідження та надання дієвих пропозицій щодо організації обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами господарства, а саме поліпшення процесу відображення результатів в обліку, удосконалення формування фінансової звітності на основі облікових даних, а також типізування та систематизація підходів до аналітичного забезпечення фінансових результатів для управління ними.

Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Вступ	Номер сторінки
Здобувач	Парійчук А.П.				
Науковий Керівник	Колос І. В.				
Завідувач Кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		

Отже, усе вищевикладене засвідчує надзвичайну актуальність проблеми обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів на підприємстві, що й стало поштовхом до написання даної дипломної роботи.

Мета бакалаврської роботи полягає у обґрунтуванні теоретико-прикладних аспектів обліково-аналітичного забезпечення формування і використання фінансових результатів.

Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі основні завдання:

- розкрити економічну сутність фінансових результатів і їх роль в сучасних умовах господарювання;
- розкрити теоретичні засади облікового забезпечення фінансових результатів за національними і міжнародними стандартами;
- визначити теоретичні аспекти аналітичного забезпечення і аудиту фінансових результатів;
- охарактеризувати чинне нормативно-правове регулювання з питань економічної сутності, бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів;
- охарактеризувати становлення і функціонування ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»;
- описати фактичний стан організації облікового забезпечення ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»;
- розкрити методологію синтетичного й і аналітичного обліку фінансових результатів;
- описати фактичний стан організації аналітичної роботи ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»;
- представити результати техніко-економічного аналізу діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018-2019 роки;
- виконати економічний аналіз з подальшим обґрунтуванням використання облікової інформації про фінансові результати.

Об'єктом бакалаврського дослідження виступають процеси формування обліково-аналітичного забезпечення сучасного підприємства, зокрема, фінансових результатів.

Предметом бакалаврського дослідження є сукупність методів, прийомів, процедур обліково-аналітичного забезпечення господарських операцій з формування і використання фінансових результатів.

Інформаційною базою для виконання бакалаврського дослідження слугували: чинні основні нормативно-правові акти з регулювання економічної сутності, бухгалтерського обліку, економічного аналізу та незалежного аудиту фінансових результатів, наукові, науково-методичні видання та спеціальна фахова література з проблематики формування і використання фінансових результатів, фактичні матеріали (звітність, облікові реєстри, первинні документи) ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018-2019 роки.

Неоднозначність підходів до тлумачення пояснюється різноманітністю сфер, в яких працюють та з точки зору яких проваджуються дослідження вченими: бухгалтерського обліку, фінансів, економіки та юриспруденції.

В табл. 1.1.1 наведені приклади трактування поняття «фінансовий результат» деякими вченими, для унаочнення та систематизації отриманих результатів дослідження

Значна когорта науковців розглядають і тлумачать економічне значення фінансових результатів через їх функції: накопичення, стимулювання та розподіл.

У разі позитивних фінансових результатів (прибутку) виступає функція накопичення, тобто в цьому випадку вони стають основними ресурсами, що збільшують власні активи компанії та сприяють розширенню відтворення. А функція стимулювання спостерігається у разі заохочення топ-менеджменту (менеджменту) підприємства і збільшення ставки заробітної плати за результатами діяльності суб'єкта господарювання. Функція розподілу фінансових результатів проявляється через привласнення та розподіл згенерованої суми прибутку між підприємством, власниками та державою.

Таблиця 1.1.1

Трактування дефініції «фінансові результати» різними науковцями

Автор	Визначення дефініції «фінансовий результат»
Ануфрієв В.Є. [1, с.147]	– обчислюється показником прибутку або збитку, який формується протягом календарного (господарського) року; – є різницею між сумою доходів і витрат підприємства.
Бутинець Ф. Ф. [2, с.245]	- визначається співставленням доходів та витрат підприємства, що відображені у звіті; - прибуток або збиток від реалізації готової продукції (робіт, послуг).
Вороніна О.О. [3, с.23]	- являє собою якісну характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства, що в цілому характеризує результат економічних відносин суб'єкта господарювання.
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. [7, с.567]	- обчислюється як різниця між доходами та витратами організації (окремого підрозділу) за певний час; - це збільшення (зменшення) вартості власного капіталу суб'єкта господарювання як результат діяльності у звітному періоді.
Мочерний С. В. [19, с. 497]	- грошова форма підсумків господарської діяльності підприємства (підрозділів), виражена в прибутках (збитках).
Пушкар М. С. [35]	- являє собою прибуток або збиток, отриманий в результаті господарської діяльності.
Скалюк Р. В. [36, с. 136]	- це якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності організації.
Ткаченко Н. М. [39]	- це доходи підприємства за вирахуванням витрат діяльності.

В ході аналізу представлених вище результатів, можна виокремити три основні підходи до тлумачення сутності фінансових результатів діяльності підприємства:

1. Фінансовий результат являє собою різницю між вартістю чистих активів сучасного підприємства протягом звітного періоду. Тоді як чисті активи підприємства розраховуються як різниця між загальною вартістю майна суб'єкта господарювання та загальною сумою його заборгованостей і додаткових внесків власників.

2. Фінансовий результат діяльності підприємства обчислюється як різниця між величинами його доходів та витрат протягом звітного періоду.

3. Фінансовий результат визначається шляхом порівняння величини власного капіталу відповідно на початок та на кінець звітного періоду

Найширше в міжнародній практиці застосовується саме другий підхід, відповідно до якого фінансовий результат визначається «як різниця між доходами та витратами діяльності підприємства, із врахуванням коригувань на суму зміни залишків запасів та незавершеного виробництва за звітний період». Також ця тенденція є характерною і для української системи бухгалтерського обліку.

Деякі економісти-дослідники і практики крім зазначених функцій фінансових результатів виділяють такі, як стимулювання ризику і виправлення помилок. Саме показник фінансового результату найкраще відображає вигідні види діяльності підприємства і є поштовхом до інвестування. Загалом розглянуті підходи до трактування економічного змісту фінансових результатів узагальнено в табл. 1.1.2.

Таблиця 1.1.2

Підходи щодо трактування економічного змісту фінансових результатів різними економічними школами [14]

Назва економічної школи	Підхід до трактування економічного змісту фінансових результатів
Меркантилістична	Фінансові результати відображаються у сферах обігу та торгівлі у вигляді прибутку, який є джерелом багатства.
Фізіократична	Прибуток є основною формою фінансових результатів, вона виробляється природною родючістю землі, тобто сільськогосподарське виробництво є основним джерелом багатства.
Класична	Формування фінансових результатів відбувається в галузі виробництва, а прибуток (як заробітна плата та рента) є частиною вартості, а вартість створюється робочою силою.
Неокласична	Подвійне тлумачення: з одного боку, фінансовий результат формується за рахунок вартості капіталу і базується за рахунок виробничого фактору; з іншого боку, фінансовий результат базується на рахунку всіх факторів виробництва, що беруть участь у групі.
Інституціоналістична	Фінансові результати виникають під впливом різних суспільних неекономічних інститутів (держава, держава, профспілки та інші різні соціальні групи).
Теорія трудового доходу	Фінансовий результат або прибуток) є результатом діяльності підприємства та винагородою власника.
Марксистська	Додаткова вартість, що створюється працею найманих робітників в процесі виробництва продукції та реалізується через сферу обігу, і є основним джерелом формування фінансових результатів.

У цілому можна виділити три основні концепції розуміння фінансового результату: семантична, синтаксична, прагматична. Особливість семантичної концепції трактування фінансового результату полягає в тому, що за величиною даного показника оцінюють ефективність господарської діяльності підприємства. Доцільність семантичного підходу є очевидною при проведенні аналізу та оцінки діяльності підприємства. У межах цієї концепції передбачається наближення показників фінансового результату, розрахованих за бухгалтерським та економічним варіантами. При синтаксичному підході до поняття «фінансовий результат» досліджують його структуру та особливості формування. Значна увага приділяється показникам фінансових результатів за видами господарської діяльності підприємства (операційної, інвестиційної, фінансової), особливостям їх формування та відображення у фінансовій звітності підприємства. Дана концепція може характеризуватися іншою назвою - «операційна», яка передбачає, що фінансовий результат виступає узагальнюючим показником сукупності фактів (операцій) господарської діяльності підприємства. Прагматична концепція пов'язана з процесами прогнозування майбутнього значення показника фінансового результату, а отже, результативності господарської діяльності підприємства у цілому.

Можливість використання цього підходу є важливою під час процесів оцінки та прогнозування прибутковості підприємства, нейтралізації негативних впливів різноманітних ризиків на величину фінансового результату. У межах цієї концепції відбувається розробка стратегічних напрямів розвитку підприємства та процес прийняття управлінських рішень контрагентами (кредиторами, інвесторами) суб'єкта господарювання.

Щодо визначення понять «доходів» і «витрат», то Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку трактує так: «доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників); витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [21].

Більш узагальнене визначення доходів містить МСБО 18 «Дохід» (п.7), а саме: «це валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу» [17].

Щодо нормативно-правової бази України, то в законодавстві, нажалдь, не розглядається саме поняття «фінансові результати». Проте в законодавчих актах з бухгалтерського обліку обґрунтовано сутність дефініцій «прибуток» та «збиток», а саме, відповідно до НП(С)БО 1, прибуток – це сума перевищення доходів підприємства над пов'язаними з ними витрат; збиток – це перевищення суми витрат над доходами, для отримання яких були понесені ці витрати [21].

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку визнають прибуток як «залишкову суму після вирахування витрат (включає коригування збереження капіталу в разі необхідності) з доходу, а також як будь-яку величину, яке перевищує суму, необхідну для збереження капіталу на початок періоду. Якщо витрати перевищують дохід, залишкова сума є чистим збитком» [17].

Податкове законодавство також не дає чіткого трактування дефініції «фінансовий результат». У податковому кодексі не розмежовуються терміни «фінансовий результат».

та «прибуток». Так, в ньому вказано: прибуток розраховується як різниця між сумою доходів звітного періоду та сумою реалізованих товарів, наданих послуг чи виконаних робіт, та всіх інших витрат звітного податкового періоду [29].

Аналізуючи довідкову та навчальну літературу, можна зробити висновок, що між вченими немає тотожності щодо трактування сутності поняття «фінансові результати».

Вивчення чинних нормативно-правових актів дозволило зробити висновок про те, що в законодавстві України термін "фінансові результати" детально не розглядається, а окремі нормативно-правові акти щодо організації і ведення бухгалтерського обліку визначають сутність понять "доходи", "витрати", "прибуток", "збиток" (табл. 1.1.3).

Таблиця 1.1.3

Порівняння трактування термінів «доходи», «витрати», «прибуток» та «збиток» в нормативних документах

Нормативний документ	Трактування терміну
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [32]	«Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [32] «Доходи – «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов’язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [32]
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21]	«Збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати» «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід» [21] «Сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками) » [21] «Інший сукупний дохід - доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства» [21] «Прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати» [21] «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об’єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо) та податків і зборів» [21]
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [17]	«Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб’єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу» [17]

Відповідно до податкового підходу, поняття "фінансові результати" та "прибуток" є тотожними.

Як показали дослідження, серед найпоширеніших підходів до визначення поняття «фінансовий результат» є економічний, податковий та управлінський (рис.1.1.1).

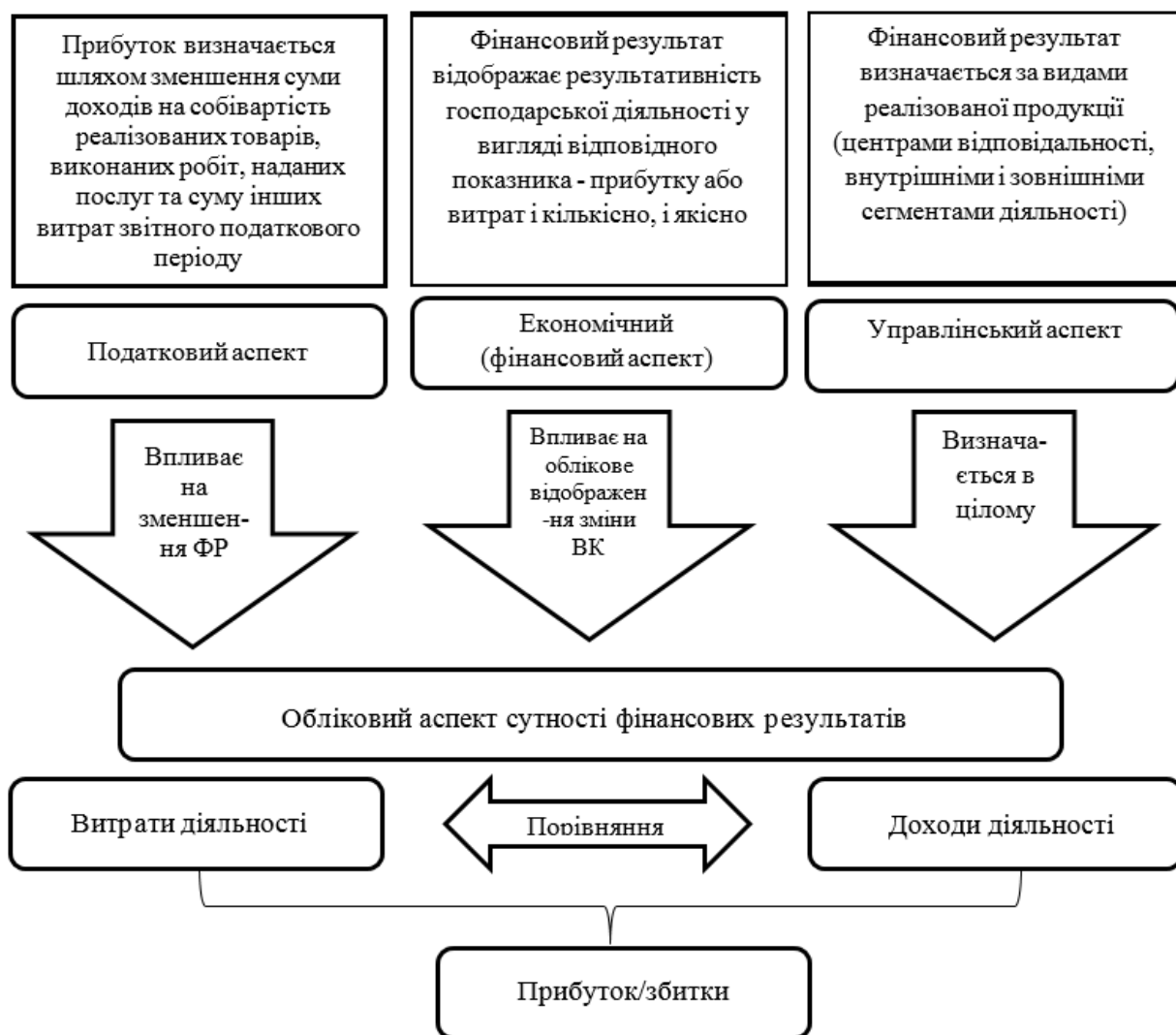

Рис. 1.1.1. Сутність фінансових результатів

Після узагальнення пояснень економістів можна рекомендувати такі визначення: Фінансовий результат - грошовий показник ефективності реальної економічної діяльності підприємства шляхом порівняння певних доходів та витрат, понесених для отримання фінансових доходів, представлений у формі прибутку або збитку.

Велика кількість трактувань терміну "фінансовий результат" викликана як існуванням різних підходів до розуміння досліджуваного поняття (економічний, фінансовий, обліковий тощо), так і тим, що кожен з дослідників розглядає фінансові результати чи в певному секторі економіки, чи прив'язуючи їх до конкретного завдання або об'єкта бухгалтерського обліку.

Враховуючи вищевикладені характерні особливості фінансового результату як категорії та виходячи із потреб дослідження, вважаємо за потрібне розглянути різноманітні класифікації фінансового результату, виділяючи їх ключові ознаки (рис. 1.1.2).

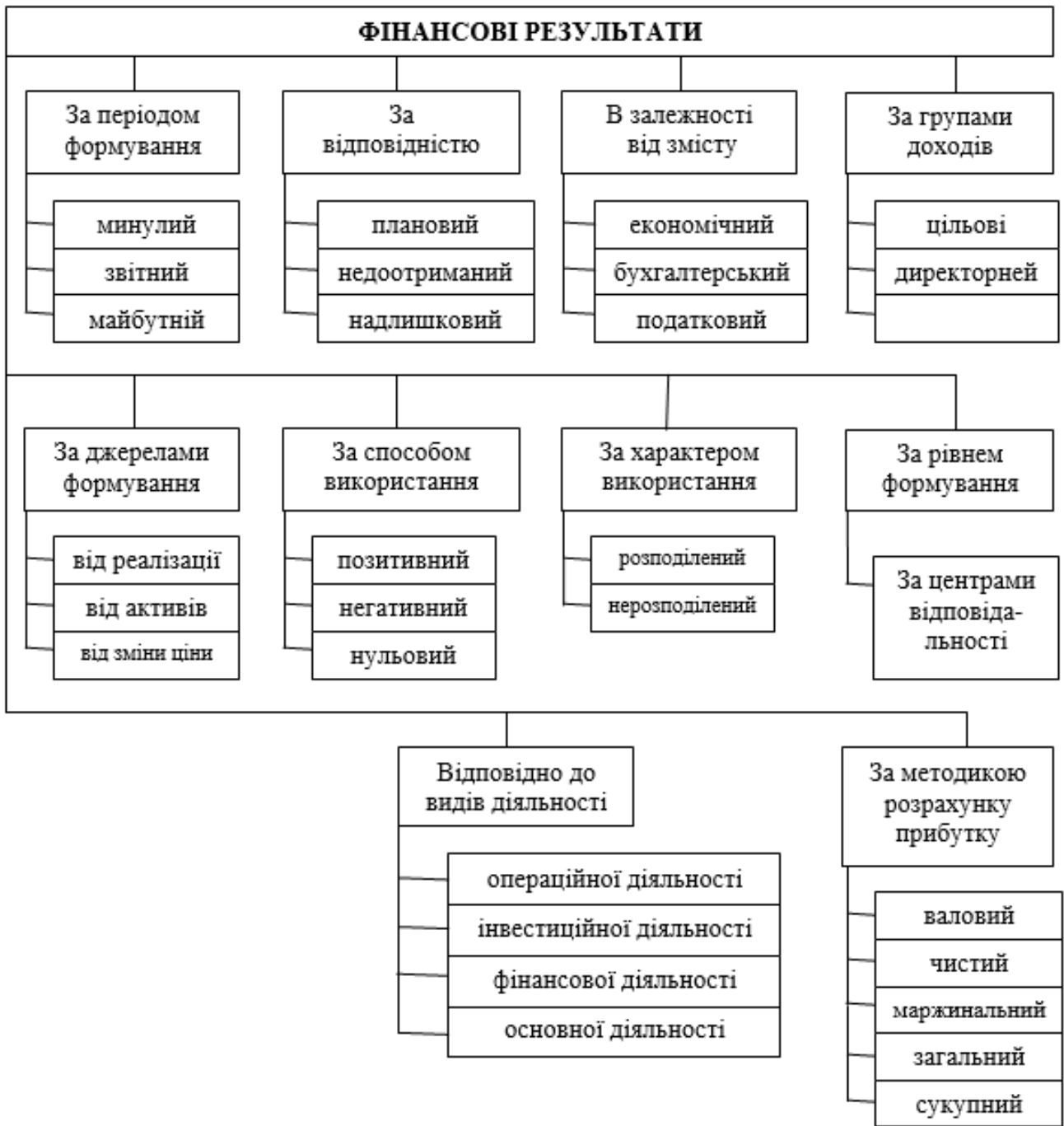

Рис. 1.1.2. Класифікація фінансових результатів

Отже, фінансові результати суб'єктів господарювання, доречно класифікувати за такими ознаками:

1. Вид діяльності (інформація про фінансові результати підприємства з усіх видів діяльності).
2. Джерело формування (для деталізації фінансових результатів від окремих операцій, які були здійснені підприємством в межах його діяльності).
3. Період формування (для розмежування фінансових результатів за різними звітними періодами).

4. Методика розрахунку (для визначення фінансового результату за даними різних видів обліку).

5. Відповідність плану (інформація про відхилення фінансових результатів від планових показників, а також їх прогноз на майбутнє).

6. Характер оподаткування (для відокремленого обліку фінансових результатів від оподатковуваних та неоподатковуваних операцій).

7. Спосіб використання (для визначення фінансового результату підприємства, який підлягає розподілу, а також, що залишається в розпорядженні підприємства).

8. Зміст (бухгалтерський, економічний, податковий).

9. Група доходів (цільові, нейтральні, додаткові).

10. Рівень формування (за центрами відповідальності).

Дана класифікація дозволяє найточніше визначити в звітному періоді та спрогнозувати на майбутнє результати діяльності підприємства з урахуванням усього загалу факторів, які впливають на їх формування.

За періодом формування виділяють фінансовий результат минулого періоду (тобто періоду, що передує звітному), фінансовий результат звітного періоду і фінансовий результат майбутнього періоду (плановий). Такий розподіл використовується з метою аналізу і планування, а також виявлення динаміки фінансового результату.

Горизонтальне групування фінансових результатів передбачає дослідження витрат, доходів і фінансових результатів у розрізі їх видів на рівні підприємства в цілому на основі розроблених планів (бюджетів) на рік з щомісячною деталізацією даних. Вертикальне групування фінансових результатів забезпечить аналіз, перевірку та регулювання витрат і доходів у розрізі їх видів на рівні центрів відповідальності.

Згідно з НП(С)БО №1 фінансові результати за видами діяльності класифікуються як фінансовий результат від звичайної діяльності. Звичайна діяльність розглядається як сукупність господарських операцій, що забезпечують основну діяльність підприємства. Операційна діяльність є основною діяльністю суб'єкта господарювання, що є основною метою створення підприємства та забезпечує визначальну частку його доходу. Інвестиційною діяльністю є купівля / придбання та реалізація / продаж необоротних активів та фінансових інвестицій, що не є частиною еквівалентів грошових коштів. Здійснення фінансової діяльності викликає зміни величини (суми) та складу власного і позикового капіталу підприємства.

Відповідно до видів діяльності виділяють:

- фінансові результати операційної діяльності;
- фінансові результати фінансової діяльності;
- фінансові результати інвестиційної діяльності;
- фінансові результати основної діяльності.

Якщо розглядати фінансові результати відповідно до їх величини, то можна виділити:

- позитивні фінансові результати (прибуток);
- нульовий фінансовий результат;

- негативний фінансовий результат (збиток).

В залежності від змісту, фінансовий результат поділяють на:

- економічний – частина загального доходу після вирахування економічних витрат;
- бухгалтерський – сума прибутку до оподаткування, визначена та відображена у Звіті про фінансові результати;
- податковий – сума прибутку, визначена за податковим законодавством як об'єкт оподаткування за звітний період;

За характером використання існує прибуток :

- розподілений - сума чистого прибутку, яка була розподілена у звітному періоді за напрямками, передбаченими установчими документами;
- нерозподілений – сума чистого прибутку, яка не була розподілена у звітному періоді;

За складом прибуток поділяють:

- валовий – прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг);
- чистий – прибуток, що залишається у підприємства після сплати податків, відрахувань, обов'язкових платежів, надходить у певне його розпорядження;
- маржинальний – граничний додатковий прибуток, одержаний в результаті реалізації додаткової одиниці продукції;
- загальний - загальна сума прибутку підприємства, що включає фінансові результати від різних видів діяльності.

Проведений огляд наукових праць з питань класифікації фінансових результатів дає змогу стверджувати, що переважна більшість вчених у літературних джерелах не зазначають ознак класифікації прибутку (збитку), а тільки перераховують його різноманітні види. Крім того, складність класифікації фінансових результатів також пов'язана з тим, що деякі автори по-різному називають один і той самий вид прибутку (збитку), як от «валовий» і «маржинальний», «нерозподілений».

Класифікація фінансових результатів є важливим моментом бухгалтерського обліку на будь-якому підприємстві. Вона показує основні етапи організації бухгалтерського обліку фінансових результатів, а також вибір всіх методів обліку, аналізу, контролю, планування та моделювання управлінських рішень.

Представлена в дипломній роботі узагальнена класифікація фінансових результатів має на меті формування інформаційних масивів для задоволення потреб різноманітних користувачів, спрямована на визначення певних показників діяльності суб'єктів господарювання як у ретроспективі, так і при оперативному аналізі поточних показників. Така деталізована інформація спрямована на реалізацію сучасного менеджменту підприємництва, зокрема, в питаннях забезпечення раціонального ведення роботи економічної служби, прогнозування аналітичних показників, прийняття мотивованих стратегічних рішень.

Процес формування фінансових результатів спрямований досягнення потрібної суми, реалізації виявлених резервів за рахунок фінансової, операційної та інвестиційної діяльності. Тому, слід розглянути підходи щодо формування фінансових результатів (табл. 1.1.4).

У вітчизняній практиці алгоритм визначення фінансових результатів для середніх і великих підприємств передбачено НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21], для малих підприємств фінансові результати діяльності розраховують відповідно до методики, наведеної П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства» [27].

Таблиця 1.1.4

Підходи щодо формування фінансових результатів

База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для визначення фінансового результату рекомендовано застосовувати метод «витрати-випуск». В практиці зарубіжних країн використовують два варіанти даного методу: – передбачено визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації та витратами періоду; – фінансовий результат обчислюють як різницю між вартістю чистих активів на кінець та початок періоду виключаючи внески до капіталу і вилучення з нього.
Національні стандарти України	Передбачують визначення фінансових результатів за двома системами залежно від побудови обліку на підприємстві: – зіставлення доходів з витратами та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; – обчислюють як різницю між доходами та витратами підприємства, що акумулюються у звіті про фінансові результати за елементами (тобто згідно характеру їх розподілу)

Розглядаючи сутність фінансового результату, першочергово, необхідно відзначити ключові риси, які його характеризують:

1. Фінансовий результат – це форма доходу підприємства певного виду діяльності. Ця зовнішня найпростіша форма являє собою вираження прибутку, але, разом із тим, є недостатньою для його повної характеристики, тому що в окремих ситуаціях активна діяльність може і не бути пов'язаною з отриманням прибутку (зокрема, політична, благодійна сфери діяльність).

2. Фінансовий результат – це форма доходу підприємства, яке вклало свій капітал з метою досягнення певного рівня комерційного успіху. Категорія прибутку нерозривно пов'язана з капіталом – особливим фактором виробництва – і в усередненому вигляді характеризує ціну функціонуючого капіталу.

3. Фінансовий результат не є гарантованим доходом підприємства, яке вклало свій капітал у певний вид бізнесу. Він являє собою результат лише успішного провадження бізнесу. Прибуток є тою чи іншою мірою (платою) за ризик ведення підприємницької діяльності.

4. Фінансовий результат характеризує не загальний дохід, одержаний під час господарської діяльності, а лише ту частку доходу, яка звільнена від понесених витрат на провадження цієї діяльності. Таким чином, у кількісному вираженні прибуток – це залишковий показник, який є різницею між сукупним доходом та сукупними витратами під час ведення підприємницької діяльності.

5. Фінансовий результат – це вартісний показник, який виражений у грошовій формі. Така форма пов'язана з практикою узагальненого вартісного обліку всіх

пов'язаних із ним основних показників, а саме вкладеного капіталу, отриманого доходу, зазначених витрат, а також з діючим порядком його податкового регулювання.

В бухгалтерському та управлінському обліку існує три методи визначення фінансового результату.

Перший із них — метод "витрати — випуск" — базується на моделі В.Леонтьєва (Формула 1.1.1). Він передбачає обчислення прибутку (збитку) згідно з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат. Розраховується як різниця між доходами та витратами звітного періоду:

$$\text{ФР} = \text{Д} - \text{В}, \quad (1.1.1)$$

де Д - доходи діяльності підприємства, тис.грн.;

В - витрати діяльності підприємства, тис.грн..

Другий метод визначає фінансовий результат як зміну вартості чистих активів на початок і кінець звітного періоду (Формула 1.1.2):

$$\text{ФР} = \text{ДЧА} = \text{ЧА1} - \text{ЧА0}, \quad (1.1.2)$$

де ФР - фінансовий результат, тис.грн.;

ДЧА - зміна величини чистих активів, тис.грн.;

ЧА0, ЧА1 - величина чистих активів відповідно на початок і на кінець звітного періоду, тис.грн..

За третім методом фінансовий результат розраховується як зміна величини власного капіталу підприємства впродовж звітного періоду (Формула 1.1.3):

$$\text{ФР} = \text{ДВК} = \text{ВК1} - \text{ВК0}, \quad (1.1.3)$$

де ДВК - зміна розміру власного капіталу, тис.грн.;

ВК0, ВК1 - величина власного капіталу відповідно на початок та на кінець звітного періоду, тис.грн.

Для обчислення фінансового результату за кожним методом передбачені певні моделі у планах рахунків, що, в свою чергу, пов'язані зі структурою фінансових звітів.

Підприємства зарубіжних країн головним чином керуються способом, який ґрунтується на зіставленні доходів і витрат. Вітчизняні суб'єкти господарювання обчислюють фінансовий результат за методом «витрати — випуск». План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу та зобов'язань поєднує в собі позитивні аспекти англо-американської та континентальної систем обліку. Він передбачає розрахування фінансового результату за видами діяльності (континентальна система) і функціями підприємства (англо-американська система) [38, с.42].

Отже, виходячи з вищеназваного можна безпосередньо перейти до обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів, яке безпосередньо являє собою систему, що комплексно взаємодіє з бухгалтерським, оперативним, статистичними обліком та, у свою ж чергу, забезпечується фінансовим, управлінським та стратегічним аналізом. Отже, можна сформувані основні складові процесу обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів, які представлені на рис. 1.1.3.

Рис. 1.1.3. Складові обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів

Базою цієї структури є виокремлення для процесу управління двох напрямів інформації (внутрішнього і зовнішнього), що забезпечуються різними видами обліку й аналізу та системою звітності.

Отже, структура обліково-аналітичного забезпечення та контролювання фінансових результатів в системі бухгалтерської та управлінської діяльності дозволяє глибше зрозуміти його сутність як найважливішої складової дефініції управління, а також являється найважливішою умовою його раціонального провадження.

Порядок визначення фінансового результату на вітчизняних підприємствах та відображення його у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності регламентується Податковим кодексом України; НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; П(с)БО 15 «Дохід», П(с)БО 16 «Витрати», П(с)БО 17 «Податок на прибуток», а також

міжнародними стандартами бухгалтерського обліку – 8 «Облікові політики, зміни в облікових політиках», 12 «Податки на прибуток», 18 «Дохід».

Важливою умовою при використанні вищезазначених нормативних документів є розуміння того, що вони дуже часто піддаються змінам, а отже, підприємству, зокрема бухгалтерії, необхідно ретельно слідкувати за змінами.

Методичні підходи до визначення величини фінансових результатів переважно виходять із змістовної сутності концепції капіталу і збереження капіталу, які містяться в Концептуальній основі фінансової звітності, а саме:

1. Концепція фінансового капіталу (капітал - інвестовані кошти або інвестована купівельна спроможність), за якою «капітал є синонімом чистих активів або власного капіталу підприємства».

Відповідно до концепції збереження фінансового капіталу позитивний фінансовий результат (прибуток) вважається заробленим, якщо фінансова (або грошова) величина чистих активів на кінець періоду перевищує фінансову (або грошову) величину чистих активів на початок періоду після вирахування будь-яких виплат власникам або внесків власників впродовж даного періоду.

2. Концепція фізичного капіталу (капітал - виробнича потужність) капітал трактується у вигляді продуктивності підприємства, яка базується, наприклад, на одиницях продукції за день.

За концепцією збереження фізичного капіталу позитивний фінансовий результат буде мати місце за умови, що «фізична виробнича потужність (або продуктивність) підприємства (або ресурси чи кошти, необхідні для досягнення такої потужності) на кінець періоду перевищує фізичну виробничу потужність на початок періоду» після вирахування будь-яких виплат власникам та внесків власників впродовж даного періоду. Відповідно до цієї концепції позитивний фінансовий результат відображає зростання капіталу за певний період. Концептуальна основа розглядає поняття позитивного фінансового результату як залишкову суму «після вирахування витрат (що включає збереження капіталу в разі необхідності) з доходу». Зазначимо, що залишкова сума перевищення витрат над доходами визнається негативним фінансовим результатом (чистим збитком).

Отже, формування фінансових результатів можна розглядати як частину загальної системи господарювання, що пов'язана із прийняттям рішень щодо забезпечення необхідного їх розміру на рівні суб'єкта господарювання для досягнення тактичних та оперативних цілей.

Визначимо сутність формування фінансового результату відповідно до НП(С)БО 1, розглянувши окремі статті форми «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»:

- «валовий прибуток – різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- прибуток (збиток) від операційної діяльності, визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних, витрат, витрат на збут та інших операційних витрат;
- прибуток (збиток) до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків);

– чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування» [21].

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності підприємства є найважливішими підсумковими показниками їх роботи, тому при їх визначенні слід користуватися, на нашу думку, логічною схемок» (рис.1.1.4).

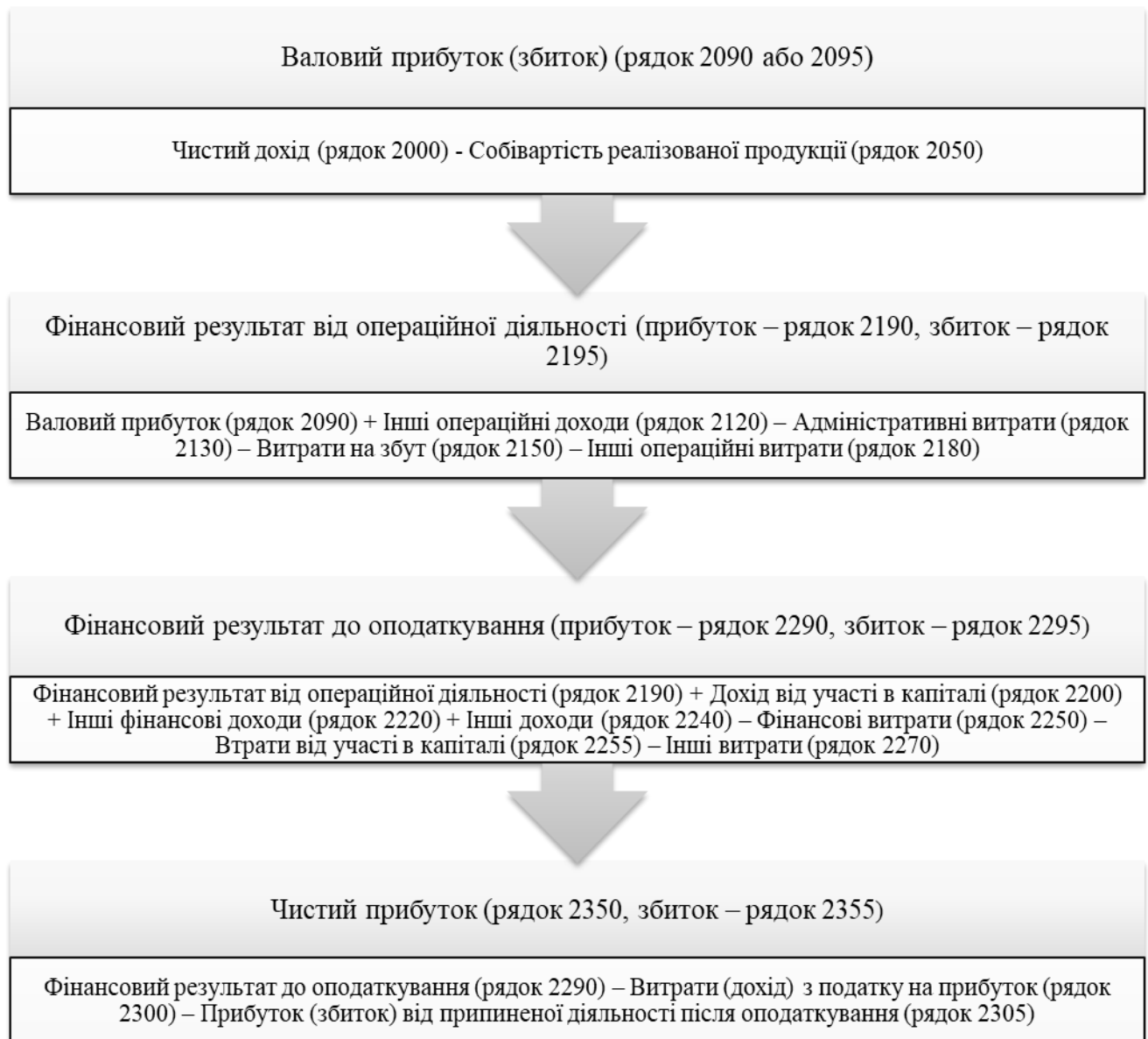

Рис.1.1.4. Алгоритм визначення фінансового результату підприємства

Таким чином, можна стверджувати, що фінансовий результат є складною і багатоаспектною категорією. Фінансовий результат у формі прибутку виступає складником мети діяльності сучасного підприємства й одним з ключових показників, що характеризує ефективність функціонування.

Інформація про фінансовий результат дозволяє здійснювати визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства та є ключовим джерелом генерування грошових коштів, а також інформації для потенційних партнерів.

1.2. Теоретичні засади облікового забезпечення фінансових результатів за національними і міжнародними стандартами

Перехід до ринкової економіки в нашій країні став визначальним фактором впровадження національних стандартів бухгалтерського обліку, заснованих на положеннях міжнародних стандартів. У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» задекларовано, що Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (надалі П(С)БО) безпосередньо ґрунтуються на Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (надалі МСБО) [32]. Головна відмінність між МСБО та П(С)БО полягає в скороченій формі П(С)БО, тобто при складанні національних стандартів не були розкриті або були не опвністю викладені деякі аспекти.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» не дає чіткого поняття «фінансові результати», але розглядає невід'ємні його складові – доходи та витрати. Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників), а витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів чи збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком його вилучення або розподілення між власниками) [21].

Облік доходів здійснюється згідно П(с)БО 15 «Дохід» [25] і має своє відображення в 7 класі плану рахунків бухгалтерського обліку «Доходи і результати діяльності», який має певні субрахунки.

Категорію «дохід» також дуже ретельно розглядає МСБО 18 «Дохід» [17]. Якщо порівнювати умови визначення доходів в національному та міжнародному стандартах, то можемо бачити, що вони суттєво між собою відрізняються. Тому не зважаючи на те, що П(с)БО 15 [25] спирається на МСБО 18, між ними все ж таки є деякі розбіжності. Так окремі операції за МСБО розглядаються як фінансування діяльності підприємства, тоді як за П(С)БО – це звичайна реалізація, яка передбачає отримання доходу. Ще однією відмінністю є те, що на за МСБО при визнанні доходу враховується не лише юридична сутність господарських операцій, але й економічний зміст (тобто враховують не тільки перехід права власності, а й ризики та переваги володіння). Зокрема, якщо за МСБО підприємство залишає за собою суттєвий ризик володіння, операція не розглядається як реалізація і дохід не визнається.

Не менш важливою складовою фінансового результату є витрати. П(с)БО 16 «Витрати» [26] формує інформацію про витрати підприємства. У бухгалтерському обліку для відображення обліку витрат використовуються рахунки 9 класу «Витрати діяльності».

Хоча окремого МСФЗ «Витрати» в міжнародній практиці не існує, але всі питання, що стосуються поняття та класифікації витрат, повністю розкриваються у Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів, МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансових звітів», МСФЗ (IAS) 2 «Запаси», МСФЗ (IAS) 16 «Основні засоби». Зіставивши між собою міжнародні та національні стандарти, можна помітити, що певні положення П(с)БО 16 «Витрати» прямо повторюють правила МСФЗ. Але разом з тим МСФЗ розкриває деякі положення, які не знайшли в подальшому свого відображення в національному стандарті бухгалтерського обліку.

Порівняння міжнародних і національних стандартів щодо відображення в обліку і розкриття у фінансовій звітності інформації про фінансові результати, виявило наявність спільних і відмінних характеристик (табл. 1.2.1).

Таблиця 1.2.1

Порівняння національних і міжнародних стандартів щодо розкриття інформації з обліку фінансових результатів

П(С)БО	МСБО
Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» передбачено складання звіту «Звіт про сукупний дохід»	Згідно МСБО 1 «Подання фінансових звітів» передбачено складання звіту «Звіт про сукупні доходи за період»
Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» дохід — збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)	Згідно МСБО дохід — валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу
Згідно П(С)БО 16 «Витрати» витрати — зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)	Згідно Концептуальної основи витрати — визнаються у звіті про сукупні доходи за період, коли виникає зменшення майбутніх економічних вигод, пов'язаних із зменшенням активів або збільшенням зобов'язань, які можна достовірно виміряти

Тому з точки зору тлумачення поняття фінансових результатів за національними та міжнародними стандартами, можна зробити висновок, що в національних стандартах чіткіше відображається:

- різниця в доходах кожної класифікаційної групи;
- спосіб вивчення ступеня завершеності робіт, послуг;
- умови визнання та критерії оцінки доходів;
- перелік та склад доходів від реалізації, інших операційних доходів, доходів інвестиційної та фінансової діяльності.

Тому порівняння П(С)БО та МСБО з відображення у фінансовій звітності доходів, витрат та фінансових результатів дає змогу побачити, що окремі положення П(С)БО повторюють правила МСБО; деякі вимоги П(С)БО не передбачені окремо в міжнародних стандартах, але знаходяться в їх межах і зумовлені національними особливостями економічних відносин; деякі положення, які розкриті в МСБО, відсутні в П(С)БО і запропоновані до визначення.

Порівняємо характеристики складання звіту про фінансові результати відповідно до НП(С)БУ 1 та МСФЗ (табл. 1.2.2).

Порівняльна характеристика «Звіту про фінансові результати» за національними та міжнародними стандартами

№	Положення	НП(С)БУ 1	МСФЗ
1	Форма	Форма є чітко регламентованою, в I розділі розкривається інформація про загальні положення та трактування основних понять, у II розділі - склад та елементи фінансової звітності, у III – якісні характеристики та принципи складання фінансової звітності, у IV – розкриття інформації у фінансовій звітності.	Форма звітності не регламентована, визначено мінімальний перелік статей до розкриття, дозволено обирати класифікацію операційних витрат за функціями чи за елементами.
2	Деталізація інформації	Містить наступні додатки: Баланс (Звіт про фінансовий стан); Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід); Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом / непрямим методом); Звіт про власний капітал.	Додаткові статті, проміжні підсумки слід розкривають у звіті, якщо цього вимагають інші стандарти або якщо це необхідно для правдивого відображення фінансових результатів діяльності підприємства.
3	Розкриття інформації про види діяльності	Основна, операційна, фінансова, інша.	Операційна, фінансова, інвестиційна.
4	Подання доходів і витрат	Доходи та витрати поділено на: – операційні; – фінансові; – інші.	У додатку до МСБО 1 містяться приклади звітів, де доходи і витрати звичайної діяльності розкрито за напрямками: – пов’язані з операціями; – пов’язані з фінансовими інвестиціями, також залученням фінансування.
5	Подання діяльності, що припинена	Відображається у статті «Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування»; відображаються прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації.	Згідно з МСФЗ 5[18] прибуток (збиток) до оподаткування від діяльності, що припинена, слід наводити безпосередньо у звіті.

Проаналізувавши зміст НП(С)БО, слід зазначити, що його нормативні положення дуже відповідають нормам міжнародних стандартів, але все ж існують відмінності та розбіжності, особливо у питаннях класифікації видів діяльності, відображення інших операційних та інших доходів і витрат, наведення елементів іншого сукупного доходу, форматів відображення елементів операційних витрат.

1.3. Теоретичні аспекти аналітичного забезпечення фінансових результатів

Фінансові результати діяльності характеризуються збільшення суми власного капіталу (чистих активів), а основним джерелом росту є прибуток від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Основними завданнями аналізу фінансових результатів є:

- дослідження можливостей отримання прибутку на основі наявного ресурсного потенціалу компанії та кон'юнктури ринку;
- систематичний контроль процесу формування прибутку та змін у його динаміці;
- визначення впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на фінансові результати, вплив їх на оцінку якості прибутку;
- пошук резервів для збільшення прибутку та підвищення рівня рентабельності бізнесу;
- оцінка роботи компанії в умовах використання можливостей збільшення прибутковості;
- формулювання рекомендацій щодо підвищення ефективності системи управління прибутком.

Основними джерелами інформації при аналізі фінансових результатів є дані аналітичного та синтетичного обліку за рахунками фінансових результатів, накладні на відвантаження продукції, фінансова звітність ф. № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан), ф. № 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), ф. № 3 Звіт про рух грошових коштів, ф. № 4 Звіт про власний капітал, ф. № 5 Примітки до річної фінансової звітності, дані статистичної звітності «Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів», дані внутрішньої управлінської звітності, відповідні таблиці бізнес-планів підприємства.

Основні методи аналізу об'єкта дослідження – вертикальний, горизонтальний, коефіцієнтний, трендовий і факторний. Більшість науковців, аналізуючи фінансово-господарську діяльність, звертають свою увагу на горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний фінансовий аналіз (84,6 %). Найменш використовуваними прийомами у фінансовому аналізі є економіко-математичні й функціонально-вартісні прийоми.

Аналіз здійснюють за такими напрямками:

- оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують, тобто доходів і витрат;
- аналіз фінансового результату від операційної діяльності як основної діяльності підприємства;
- визначення впливу основних факторів на формування фінансового результату суб'єкта господарювання;
- аналіз показників рентабельності.

Для оцінки рентабельності підприємства застосовуються такі взаємопов'язані групи показників:

- коефіцієнти рентабельності фінансово-господарської діяльності, які характеризують рівень прибутку по відношенню до доходів або витрат підприємства;
- коефіцієнти рентабельності активів та капіталу підприємства, що визначаються як відношення чистого прибутку до середніх залишків відповідних активів або капіталу.

Витратні показники рентабельності відображають доходність понесених витрат у процесі діяльності. Для їх розрахунку застосовують показники загального прибутку, чистого прибутку та прибутку від реалізації продукції, які співвідносяться із сумою витрат на виробництво (реалізацію), собівартістю одиниці продукції, собівартістю виробленої (реалізованої) продукції (Формула 1.3.1).

Загальна формула витратних показників рентабельності:

$$P_v = \frac{\Pi}{B} \times 100\% \quad (1.3.1)$$

де P_v – рентабельність, %,

Π – прибуток, тис.грн.,

B – витрати, тис.грн.

Коефіцієнт окупності показує величину витрат, понесену підприємством для отримання однієї гривні доходу від продажу продукції.

Ресурсні показники рентабельності розраховують для визначення доходності ресурсів або капіталу підприємства та визначаються як відношення прибутку до вартості активів (капіталу) або їх складових (Формула 1.3.2). Загальна формула ресурсних показників рентабельності:

$$P_{K(A)} = \frac{\Pi}{A(K)} \times 100\% \quad (1.3.2)$$

де $P_{K(A)}$ – рентабельність капіталу (активів), %,

A – сума активів підприємства, тис.грн,

K – сума капіталу підприємства, тис.грн,

Π – прибуток, тис.грн.

Доходні показники рентабельності показують ефективність комерційної діяльності, тобто відображають прибуток з 1 грн. продажу (Формула 1.3.3):

$$P_p = \frac{\Pi}{\text{ЧД}} \cdot 100\% \quad (1.3.3)$$

де P_p – рентабельність реалізації, %,

ЧД – чистий дохід, тис.грн.

Показники рентабельності доцільно розраховувати як в цілому по підприємству, так і за його структурними підрозділами, окремими напрямками діяльності та видами продукції.

Отже, аналіз фінансово-економічних результатів діяльності підприємства є необхідною умовою ефективного управління доходами і витратами з метою збільшення прибутку та підвищення рентабельності. Від того, наскільки якісно проведено аналіз фінансових результатів, визначено основні чинники, які його забезпечують, залежить майбутня результативність діяльності підприємства.

1.4. Теоретичні основи аудиту фінансових результатів

Аудит фінансових результатів та визначення фактичного фінансового стану суб'єкта господарювання є одним із найскладніших та найвідповідальніших видів аудиту з найбільшим аудиторським ризиком. У той же час такий вид перевірки є найпоширенішим, оскільки інтерес до об'єктивності бухгалтерського обліку та звітності походить від компанії в особі власника та від держави в особі контролюючого та регулюючого органів. Так чи інакше, найбільш суперечливим та вразливим до дійсних викривлень та шахрайства з боку підприємств є саме показник фінансових результатів.

У той же час, важко вчасно виявити викривлення та фальсифікацію, оскільки ці дії виглядають як звичайні операції, що проводяться відповідно до встановлених правових та економічних норм, і важко їх ідентифікувати без спеціальної експертизи. Тому і необхідний незалежний огляд фінансових результатів.

У МСА (ISA) 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» встановлено мету аудиту фінансових результатів, яка полягає в «наданні аудитором можливості висловити незалежну думку стосовно того, чи складені фінансові звіти в усіх суттєвих аспектах згідно з визначеною концептуальною основою фінансової звітності» [34].

Метою аудиту фінансових результатів діяльності підприємства є:

«по-перше, встановлення відповідності облікової інформації щодо накопичення витрат і собівартості реалізованої продукції нормативним документам; правильності ведення обліку витрат діяльності та його відповідності прийнятій обліковій політиці; правомірності класифікації витрат та відображення їх в регістрах обліку і фінансовій звітності;

по-друге, встановлення об'єктивної істини щодо достовірності, об'єктивності, правдивості й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів й донесення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів інформації» [13, с.383].

Об'єктом аудиту є конкретна форма прояву предмету аудиторської діяльності, яка може становити економічні факти та операції, що становлять без винятку бізнес-процеси. Сума цих бізнес-процесів представляє господарську діяльність суб'єкта аудиту. Для досягнення цієї мети завдання аудиту фінансових результатів слід розглядати відповідно до встановлених стандартів оцінки фінансової звітності (рис. 1.4.1).

Такий підхід до конкретизації мети, завдань та об'єктів аудиту дасть можливість аудитору в логічній послідовності формувати думку про надану підприємством інформацію. Більш точно та оперативно здійснювати перевірку повноти та достовірності облікових даних про фінансові результати і їх відображення у звітності.

Як видно з рис. 1.4.1, виокремлення та систематизація основних завдань аудиту фінансових результатів, у яких розкриваються його особливості, створює умови для більш повного їх урахування в процесі планування та організації проведення аудиту.

Рис. 1.4.1. Завдання аудиту фінансових результатів діяльності підприємства за різними критеріями оцінки фінансової звітності

Тому аудитори стикаються з проблемою перевірки правильності відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності:

- витрат діяльності;
- доходу підприємства;
- результатів діяльності (прибуток = доходи — витрати або збиток = витрати — доходи).

Предметна область аудиторського дослідження інформації про фінансові результати діяльності вказана на рис. 1.4.2.

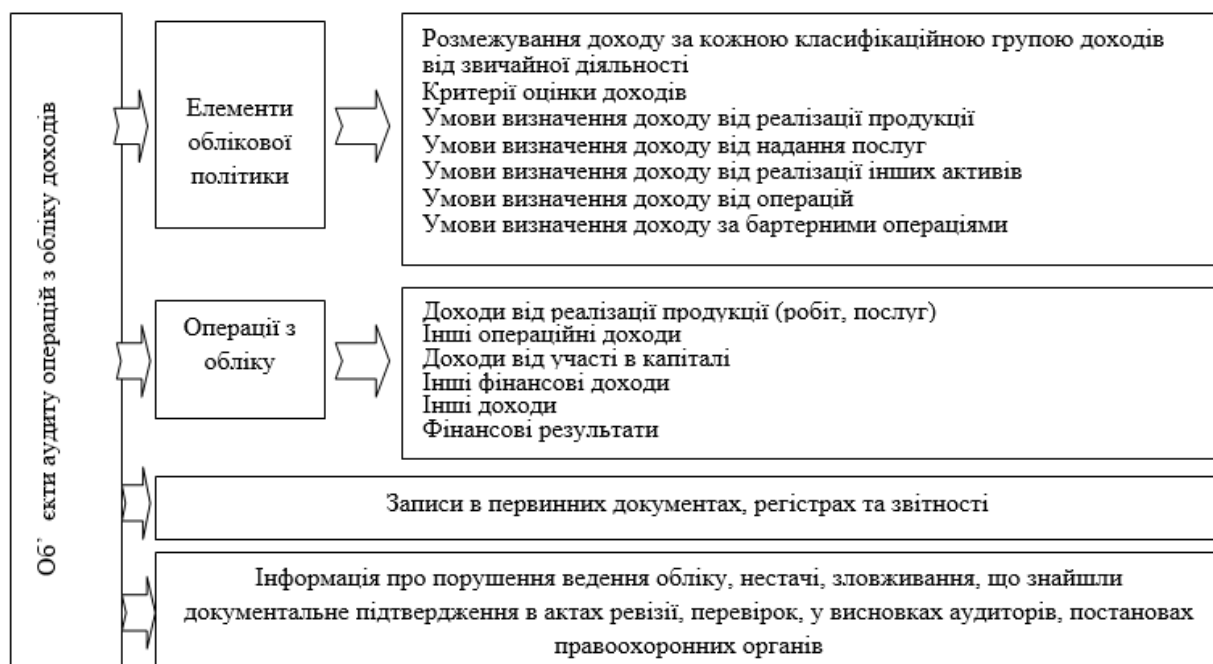

Рис. 1.4.2. Предметна область аудиторського дослідження інформації про доходи

Важливим аспектом будь-якої аудиторської перевірки (включаючи вивчення фінансових результатів діяльності підприємства) є інформаційне забезпечення.

Відповідно до змісту об'єкту контролю аудитор вибирає відповідні джерела інформації для повного опису досліджуваного об'єкта.

Наступними джерелами для аудиту операцій з обліку доходів, витрат та фінансових результатів є:

- Наказ про облікову політику підприємства;
- первинні документи, що підтверджують виникнення доходів, витрат і розрахунку фінансових результатів діяльності;
- облікові регістри, які використовуються для відображення господарських операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів (Журнал 5 та 6);
- Головна книга підприємства – реєстр синтетичного обліку, де відображаються залишки на початок та кінець звітного періоду та обороти за дебетом і кредитом відповідних рахунків;
- акти та довідки попередніх перевірок, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю; фінансова звітність підприємства [11, с.126].

Найважливішими джерелами інформації для вивчення господарської діяльності бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансових результатів є облікові документи. Аудитор повинен чітко знати, які первинні документи можуть підтверджувати виникнення доходів та витрат, а також порядок у якому вони відображаються в

бухгалтерському обліку. У табл. 1.4.1 представлені процедури проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства.

Таблиця 1.4.1

Процедури проведення аудиту фінансових результатів

Критерій	Процедури
правильність відображення	встановлюється реальність та точність відображення фінансових результатів
повнота	вивчається, чи всі реально отримані фінансові результати відображені у звітності
належність	встановлюється, чи всі відображені прибутки (збитки) належать підприємству, що перевіряється
оцінка	встановлюється правильність визначення фінансових результатів у відповідності з прийнятою обліковою політикою підприємства
законність	перевіряється дотримання законів та інших нормативних документів щодо фінансових результатів діяльності підприємства
достовірність	відповідність показників звітності даним у первинних документах
відповідність	віднесення прибутку чи збитку до відповідного йому звітного періоду, в якому його отримано
постійність	встановлюється постійність методів визначення фінансових результатів діяльності підприємства протягом звітного періоду

Підсумовуючи результати дослідження методології аудиту фінансових результатів та розглядаючи основні методи поетапного аудиту, з урахуванням основних підходів до етапізації аудиту, принципів його проведення, запропоновано наступні методи перевірки фінансових результатів підприємств на основних етапах: загальний план аудиту фінансової звітності (рис. 1.4.3).

Згідно із запропонованим планом аудиту фінансових результатів, організаційний етап включає ознайомлення аудитора з потенційними замовниками для оцінки складності аудиту та аудиторських ризиків.

Зокрема, для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати інформацію про корпоративну діяльність підприємства, його структуру та оточення; організації та функціонування управлінських підрозділів та бухгалтерії; бухгалтерського обліку та звітності; попередні аудиторські висновки; причини зміни аудиторської фірми (аудитора); власну спроможність виконати роботу та стан внутрішнього аудиту.

На основі дослідження цих питань, аудиторська компанія приймає рішення про згоду або відмову проводити аудит.

Якщо потенційний клієнт відповідає основним вимогам, аудиторська компанія або аудитор готує для клієнта лист-зобов'язання; далі передбачається етап укладання договору про проведення аудиту, який юридично регулює взаємовідносини аудитора (аудиторської фірми) із клієнто-замовником.

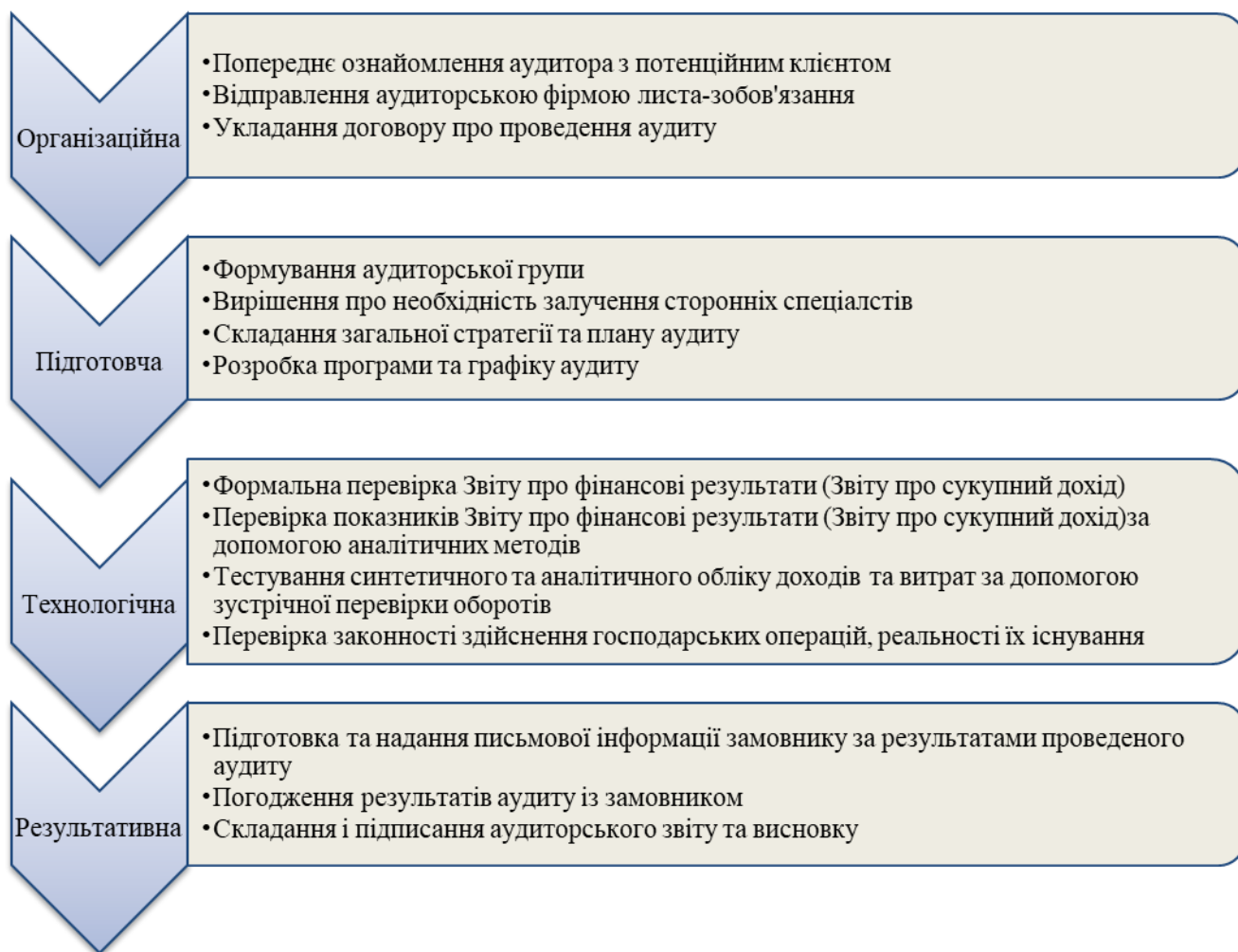

Рис. 1.4.3. Стадії проведення аудиту фінансових результатів

Аудиторська перевірка починається з оцінки системи внутрішньогосподарського контролю, яка є однією з форм економічного контролю, що здійснюється в рамках своєї компетенції усіма службами і відділами, керівниками і спеціалістами організації. Вона дозволяє своєчасно виявляти порушення і негативні відхилення технології виробництва, факти розкрадань і зловживань.

На підготовчій стадії (або інакше стадії планування) аудитором здійснюються наступні дії: формування аудиторської групи; юридична оцінка договорів, оцінка надійності обробки бухгалтерської інформації; формулювання загальної стратегії аудиту; складання плану аудиту; розробка аудиторських процедур та програми аудиту, включаючи фази, перелік етапів та завдання аудиту, визначення опису кожного методу, способу перевірки та план-графік аудиту. Аудитори розпочинають перевірку правильності обліку комерційних витрат, доходів та фінансових результатів діяльності на основі звітів, в яких вони відображенні.

На основному етапі аудиторської перевірки аудитор узагальнює результати процедур, виконаних на ознайомчому етапі, і дає оцінку ступеня впливу виявлених відхилень на наступні показники звіту про фінансові результати: дохід, валовий прибуток, собівартість наданих послуг, адміністративні витрати, витрати на збут і чистий прибуток (збиток).

Аудитор приступає до вивчення операцій, в результаті яких формуються інші доходи і витрати. Узагальнюючи результати впливу відхилень за господарськими

операціями, пов'язаними з вибуттям основних засобів, аудитор коригує відповідні показники.

Аудитор вивчає правильність формування та використання різних резервів і фондів, створених на підприємстві. Така перевірка полягає в детальному вивченні окремих положень установчих документів, рішень зборів засновників або власників, Облікової політики. У документах повинні бути розкриті джерела формування і використання, створених фондів і резервів.

Аудитор вивчають фактичний порядок розподілу прибутку, яка залишається в розпорядженні підприємства після оподаткування, і його відповідність порядку, позначеному в установчих документах і Облікової політиці.

На підставі протоколів засідань загальних зборів засновників і власників, аудитор перевіряє обґрунтованість витрачання коштів нерозподіленого прибутку і правильність відображення цих операцій.

Отримані в ході перевірки аудиторські докази аудитор реєструє в робочих документах і визначає кількісний вплив відхилень і порушень на показники бухгалтерської звітності.

На заключному етапі аудиту фінансових результатів аудитор оцінює характер і достатність отриманих аудиторських доказів, узагальнює висновки, зроблені в результаті окремих перевірочних процедур. Аудитор остаточно оцінює і зважує вплив відхилень на річну бухгалтерську звітність, тобто, якою мірою окремі порушення або сукупність помилок спотворюють оцінку показників фінансової звітності та фактичного фінансового становища підприємства або ж порушують законодавство.

На цьому етапі аудитор формує пакет робочих документів, становить аудиторський звіт і представляє його спільно з робочою документацією керівнику перевірки та замовнику.

Процес планування аудиту фінансової діяльності суб'єкта господарювання повинен базуватись на загальних та конкретних принципах аудиту, які передбачають оптимальність, комплексність та неперервність планування, а також формування наступних етапів: попереднє планування аудиту, розробка та формування плану аудиту, формування програми аудиту. За результатами аудиту слід підготувати думку аудитора з питань правильності формування чистого прибутку (збитку). Помилки, виявлені в ході аудиту фінансових результатів, слід класифікувати за групами, що допоможе аудитору сформулювати професійне судження щодо достовірності фінансових результатів і звітності в цілому.

Підсумковим етапом аудиту господарських операцій, є узагальнення результатів аудиту, аналіз помилок, виявлених в ході аудиту.

Необхідно проаналізувати виявлені помилки і порушення відповідно до вимог федерального стандарту аудиторської діяльності «Суттєвість в аудиті». Істотність помилок оцінюють кількісно та якісно. Для кількісної оцінки аудитором порівнюються виявлені помилки з рівнем суттєвості, який був встановлений на стадії планування. При якісній оцінці аудитор керується власним практичним досвідом та знаннями.

При аналізі помилок, виявлених в ході аудиту, необхідно визначити ступінь їх впливу на достовірність бухгалтерської (фінансової) звітності.

Типовими порушеннями, що виявляються в ході перевірки, можуть бути:

- невідповідність окремих положень облікової політики вимогам діючих нормативних актів;
- використання форм та методів обліку, не передбачених обліковою політикою;
- відсутність в звітності інформації за сегментами;
- застосування різних методів оцінки об'єктів обліку в проміжній та річній звітності;
- нерозкриття в звітності суттєвої інформації про фінансово-господарської діяльності;
- зайве списання витрат, приховування частини реалізованої продукції;
- неправильне відображення на рахунках товарообмінних операцій;
- невірні кореспонденції рахунків;
- включення до складу витрат і доходів від звичайної діяльності, операційних і позареалізаційних витрат і доходів;
- відображення в обліку витрат, які не мають документального підтвердження.

Виявлені в ході аудиту порушення і помилки відображаються в робочих документах аудитора. Робочі документи можуть бути оформлені у вигляді таблиць порушень (зведення помилок) із зазначенням характеристики порушень, нормативних документів, які порушені, а так же рекомендацій аудитора щодо усунення порушень.

1.5. Нормативно-правове регулювання обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів

Сучасне вітчизняне законодавство, що регулює бухгалтерський облік фінансових результатів, представляє багаторівневу систему, що знаходиться на стадії активного формування. Залежно від призначення і статусу, нормативні документи доцільно представити у вигляді певної багаторівневої системи. Конституція України регулює забезпечення діяльності будь-якого підприємства, установи та організації, проголошує права та обов'язки органів управління, суб'єктів підприємницької діяльності та громадян [10].

Основними законодавчо-нормативними документами є Податковий кодекс України, Господарський кодекс України та Цивільний кодекс України. Згідно з Податковим кодексом України, «об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього розділу» [29].

Господарським кодексом України визначено «основні засади господарювання в Україні й регулює господарські відносини, що виникають в процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання» [5]. Цивільний кодекс передбачає регулювання «особистих немайнових та майнових відносин, заснованих на юридичній рівності, вільне волевиявлення, майновій самостійності їх

учасників» [41]. Укази й розпорядження Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України.

Постанова КМУ № 419 «Про порядок подання фінансової звітності» [31]. Вона визначає порядок, загальні вимоги і строки представлення фінансової звітності юридичними особами, незалежно від організаційно-правової форми і форми власності.

Положення «Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку», яке встановлює порядок відображення та зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємствами [30].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», 16 «Витрати» та інші нормативно-правові акти. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів [21]. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №15 «Дохід» визначає «методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства і її розкриття у фінансовій звітності» [25]. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» визначає «методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства і її розкриття у фінансовій звітності» [26].

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [9], Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти та методичні рекомендації Міністерства фінансів та інших організацій, які розробляються та затверджуються на основі П(С)БО. На цьому рівні надаються більш докладні роз'яснення щодо ведення обліку фінансових результатів підприємства. Дані нормативні акти є більш конкретизованими.

Більш детально нормативно-законодавчу базу з обліку фінансових результатів представлено у табл. 1.5.1.

Таблиця 1.5.1

Нормативно законодавча база з обліку фінансових результатів

№	Нормативний документ	Ким і коли прийнятий	Короткий зміст
1	2	3	4
1	Податковий кодекс України [29]	Верховна Рада України; Кодекс від 02. 12. 2010 р. № 2755-VI	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів.
2	Господарський Кодекс України [4]	Верховною Радою України Від 16.01.2003 р. №436-IV	Встановлює правові основи господарської діяльності.

1	2	3	4
3	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [32]	Верховною Радою України Від 16.07.1999 р. №996-XIV	Визначає правові засоби регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
4	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги фінансової звітності»	Міністерство фінансів України Від 07.02.13 р. №73	Визначається мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.
5	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [28]	Міністерство фінансів України Від 30.11.2012 р. №291	Встановлює порядок відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій підприємств, установ та організацій. Використовується для правильного ведення бухгалтерського обліку та відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати» [26]	Міністерство фінансів України Від 31.12.1999 р. № 318	Визначає методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства і її розкриття у фінансовій звітності.
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід» [25]	Міністерство фінансів України від 29.11.99р. №290	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.
8	Інструкція «Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [9]	Міністерство фінансів України Від 30. 11. 1999р. № 291	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб, незалежно від форм власності, організаційно-правових норм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій.
9	Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості[15]	Міністерство фінансів України від 09.07.2007 р. №37	Методичні рекомендації застосовуються для здійснення планування, ведення обліку і калькулювання виробничої собівартості продукції, робіт і послуг на підприємствах та мають за мету забезпечити єдині засади формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА» І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНН УКРАЇНА»

Приватне акціонерне товариство «Вімм-Білл-Данн Україна» (ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», ідентифікаційний код 00445937) засновано відповідно до наказу «Регіонального відділення Фонду Державного майна України в Київській області від 21 серпня 1995 р. №7/41-ВП. ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» є правонаступником всіх прав і обов'язків Відкритого акціонерного товариства «Київський міський молочний завод №3», яке реорганізовано шляхом приєднання до нього Акціонерного товариства відкритого типу «Харківський молочний комбінат» і Відкритого акціонерного товариства «Буринський завод сухого молока».

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» («ВБД») з'явилося на теренах колишнього Радянського Союзу в розпал перебудови – в 1992-му році.

З кінця 90-х років був значно розширений географічний сегмент виробництва за рахунок купівлі молочних компаній в Росії та Співдружності Незалежних Держав. Таким чином, була створена єдина виробнича мережа.

Історію української компанії «ВБД» можна простежити з 2000-го року. У червні 2001-го року Київський міський молочний завод № 3, як одне з найбільших молокопереробних підприємств України, увійшов до складу компанії «Вімм-Білл-Данн». Завод був введений в експлуатацію у 1973-му році, коли і розпочалась його історія.

3 грудня 2010-го року компанія «ВБД» приєдналася до міжнародної корпорації PepsiCo.

Всі продукти компанії «ВБД» проходять постійний контроль, мета якого полягає у гарантуванні їх безпеки і високої якості.

Підтвердженням тому є отримання компанією в 2008-му році в Росії міжнародного сертифікату відповідності стандарту British Retailer Consortium (BRC), який признаний усіма торговими мережами в країнах ЄС.

У цьому ж році в Києві введено Систему менеджменту якості та безпеки, що засновано на вимогах міжнародного стандарту ISO 9001:2008, а в березні 2010-го року отримано сертифікат СМКІБ за ISO 22000:2005.

В сучасних умовах господарювання компанія «ВБД» пропонує молочному ринку України різноманітність власних молочних продуктів, що забезпечують найвищу якість. Як результат, будь то мегаполіси, невеликі міста чи навіть менші населені пункти країни, вони мають на прилавках магазинів усі необхідні смачні та корисні молочні продукти, які потрібні молочному сектору.

Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	РОЗДІЛ 2	Номер сторінки
Здобувач	Парійчук А.П.				
Науковий Керівник	Колос І.В.				
Завідувач Кафедри	Чернелевський Л.М.				

Компанія «Вімм-Білл-Данн». розвиває напрями бізнесу: молочний, просуваючи власні основні бренди «Слов'яночка», «Чудо», «Imunele», «Ромол», «Смачненька»; дитяче харчування наймолодшим споживачам забезпечує бренд «Агуша».

Протягом майже двадцяти років компанія «ВБД» підтримує високий рівень успіху серед лідерів у виробництві традиційних молочних продуктів, молочних десертів, йогуртів та сиру.

Місія ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» відображає її фундаментальні цінності, що виражені у визначенні: «ВБД» допомагає людям, радує їх щодня смачними і корисними для здоров'я всієї родини продуктами харчування.

Стратегія ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» заснована на таких постулатах: виробляти молочні продукти в тому регіоні, де вони споживаються, пропонувати споживачам найкращі молочні продукти за прийнятними цінами. Кожен завод, кожне підприємство компанії є унікальними, але їх об'єднує висока якість продукції.

За смакові характеристики і рівень якості продукції ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» постійно отримує нагороди як регіональних, так і національних конкурсів. Основними визнаннями є: «Зірка якості» дегустаційного конкурсу галузевого рейтингу «Кращий виробник року», почесний диплом незалежної споживчої експертизи, диплом національної програми «Кращий вітчизняний товар». Також бренди компанії регулярно перемагають в конкурсах незалежних споживчих експертиз і отримують нагороди «Знак якості».

До структури ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» входить два заводи - в м. Вишневе Київської області і в м. Харкові.

Власником 97,66% акцій ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» і материнською компанією є ТОВ «Вімм-Білл-Данн Продукти Харчування» (Росія). В свою чергу, власником ТОВ «Вімм-Білл-Данн Продукти Харчування» (Росія) є «PepsiCo, Inc» (США), яка є бенефіціарним (кінцевим) власником ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» (табл. 2.1.1).

Таблиця 2.1.1

Основні акціонери ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Структура власності приватного акціонерного товариства (ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Вімм-Білл-Данн Україна", ідентифікаційний код 00445937, публічна пропозиція цінних паперів не здійснювалася), 100 відсотків акцій якого прямо або опосередковано належать одній особі (далі - Товариство), станом на 24.01.2020 року				
№ з/п	Особа, якій прямо або опосередковано належать % акцій	Участь особи в Товаристві, %		
		пряма	опосередкована	сукупна
1	Товариство з обмеженою відповідальністю «Вімм-Білл-Данн Продукти Харчування»	98,5896	1,4104	100

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та штампи, знаки для товарів та послуг.

Відповідно до п.1 Статуту ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», метою його діяльності є здійснення виробничої, науково-дослідницької, комерційної діяльності з метою одержання прибутку і використання його в інтересах акціонерів.

Основним видом діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» є надання послуг з виробництва молочних продуктів з використанням давальницької сировини наданої ТОВ «Сандора».

Загальну характеристику видів економічної діяльності, якими займається ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», за даними Державної служби статистики України систематизовано і представлено у табл. 2.1.2.

Таблиця 2.1.2

**Види економічної діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
(дані з офіційного сайту [23])**

Вид діяльності	Шифр за КВЕД	Назва
Основний вид діяльності	10.51	Перероблення молока, виробництво масла та сиру
Інші види діяльності	10.32	Виробництво фруктових і овочевих соків
	10.86	Виробництво дитячого харчування та дієтичних харчових продуктів
	46.33	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами
	46.39	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
	46.90	Неспеціалізована оптова торгівля

Крім того, предметом діяльності Підприємства є:

- виробництво товарів культурно-побутового, науково-технічного, господарського призначення, товарів народного споживання, інших товарів;
- надання брокерських та дилерських послуг;
- надання лізингових послуг;
- організація закладів громадського харчування (кафе, ресторанів, барів, тощо);
- розробка та виробництво нових типів машин, устаткування, пристроїв та автоматизації;
- внутрішні та міжнародні перевезення вантажів автомобільним транспортом;
- закупка сільськогосподарської продукції і її виробників та посередників з використанням готівкової та безготівкової форм розрахунку;
- виробництво, переробка та реалізація продукції сільського господарства та сировини;
- переробка, утилізація та зниження промислових відходів, вторинної сировини;
- торгівельно-закупівельна діяльність;
- надання посередницьких, маркетингових послуг, послуг за договорами комісії, консигнації, доручення;
- організація виставок, конференцій, симпозіумів та інших презентаційних заходів;
- організація спортивно-оздоровчих, видовищних заходів, відпочинку громадян.

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» здійснює діяльність, яка потребує ліцензування, тільки після одержання відповідної ліцензії згідно із законодавством України.

Розглянемо організаційну структуру (рис. 2.1.1), виробничу структуру (рис. 2.1.2) та інфраструктуру ПрАТ «ВБД Україна».

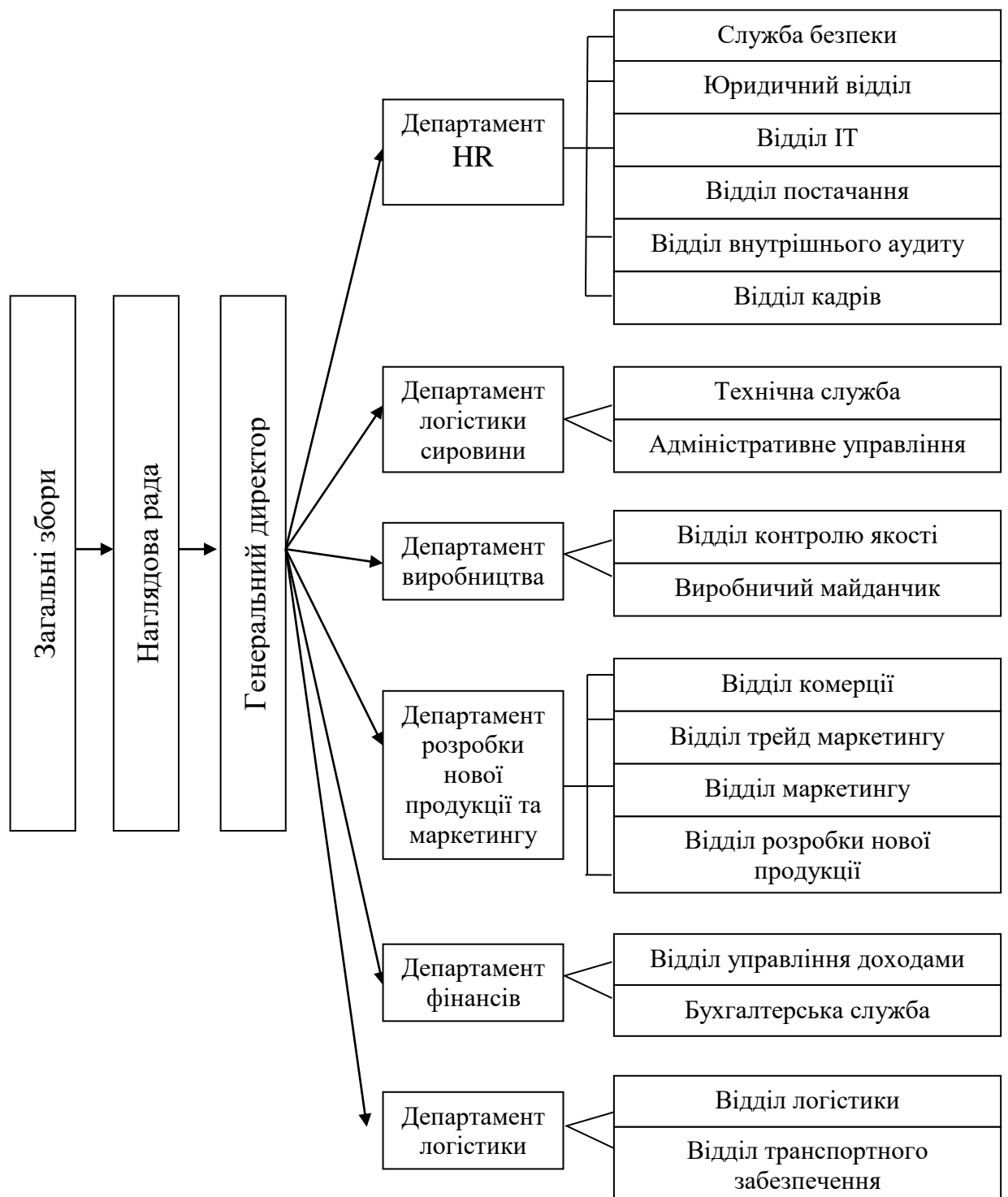

Рис. 2.1.1 Організаційна структура ПрАТ «ВБД Україна»

Підприємство «Вімм-Білл-Данн» (виробничо-торгова група) має дивізійну організаційну структуру управління, а ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» - лінійно-функціональну.

Органами управління Підприємство «Вімм-Білл-Данн» є:

- Загальні збори акціонерів;

- Наглядова рада – орган, що представляє інтереси акціонерів та здійснює контроль за виконавчим органом в період між Загальними зборами Підприємства «Вімм-Білл-Данн»;

Структура управління утворена лінійно, так, що на чолі кожного виробничого та управлінського підрозділу знаходиться керівник, наділений усіма повноваженнями безпосереднього впливу на об'єкт управління. Його рішення, що передаються зверху вниз, обов'язкові для всіх нижчих рівнів і реалізуються через керівників цих рівнів.

Так головним керуючим органом управління організації є генеральний директор. У підпорядкуванні у генерального директора знаходяться лінійні керівники: фінансовий директор, комерційний директор, директор логістики, директор департаменту виробництва, директор з підбору кадрів та технічний директор. У свою чергу ці керівники ведуть управління і контролюють роботи своїх структурних підрозділів.

Виробнича діяльність ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» забезпечується роботою основних виробничих та допоміжних підрозділів, а також обслуговуючого господарства (рис. 2.1.2).

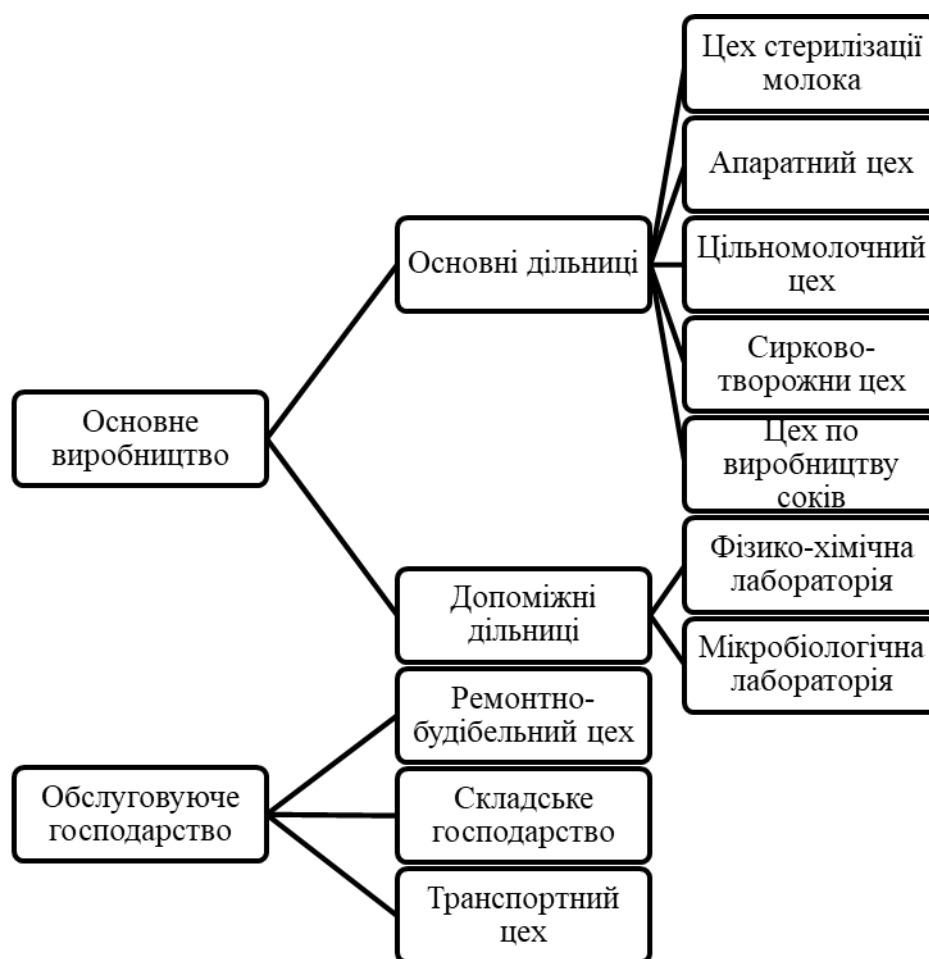

Рис. 2.1.2. Виробнича структура ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Начальники фізико-хімічної та мікробіологічної лабораторій організують розробку нових видів продукції та впровадження нових розроблених видів продукції у виробництво.

До інфраструктури ПрАТ «ВБД Україна» відносяться такі види господарств як: основне та обслуговуюче господарство.

Вся сукупність транспортних операцій на підприємстві здійснюється за допомогою трьох взаємопов'язаних видів транспорту: зовнішнього, міжцехового та внутрішньо-цехового.

Важливою умовою безперервного перебігу виробничого процесу на підприємстві є створення певних запасів сировини, матеріалів, палива, комплектуючих, а також міжцехових і внутрішньо-цехових запасів напівфабрикатів власного виготовлення. Всі ці запаси зберігаються на складах підприємства, сукупність яких утворює складське господарство.

На молокозаводі існують такі склади:

за обсягом виконуваних робіт — загальнозаводські;

за складом матеріальних цінностей що зберігаються — спеціалізовані;

за відношенням до виробничого процесу — збутові.

Завіз матеріалів на склади здійснюється згідно за оперативними планами відділу матеріально-технічного постачання. Матеріали, що надходять, обов'язково підлягають кількісному та якісному прийманню. Кількісне приймання передбачає перевірку відповідності кількості, обсягів та номенклатури матеріалів записам у супроводжуючих документах. Якісне приймання має за мету встановлення відповідності отриманих вантажів технічним умовам, стандартам, зразкам та іншим вимогам, що обумовлені договорами постачання.

Видача матеріалів зі складів здійснюється в межах ліміту, який розраховується відділом постачання, виходячи з виробничої програми та відповідних витрат матеріальних ресурсів.

Облік руху матеріальних ресурсів ведеться за допомогою картотеки як на складах підприємства, так і в бухгалтерії. У кожній картці вказують номенклатурний номер матеріалу, його найменування, марку, сорт, одиницю виміру та ціну, а також фіксуються надходження та видачі матеріалу. За її допомогою розраховуються залишки матеріалів, які й порівнюються з нормами встановленого запасу зберігання та лімітами. Машини і устаткування у ремонтному господарстві складаються із багатьох конструктивних елементів, які у процесі експлуатації зазнають різних навантажень і тому зношуються нерівномірно, виникає необхідність відновлення та заміни зношених частин устаткування, яке ще придатне для подальшого використання.

Удосконалення технічної бази виробництва, підвищення потужності сучасних машин та агрегатів, інтенсифікація їх використання закономірно збільшують споживання енергії на підприємствах. Питома вага витрат на енергію в структурі собівартості продукції стала збільшуватися. При цьому, як відомо, енергія не може накопичуватися, процес її виробництва співпадає з процесом споживання. Тому будь-які порушення в енергопостачанні приводять до значних збитків. Все це постійно підвищує значення чіткого функціонування енергетичного господарства підприємства.

В основі організації енергетичного господарства лежать розрахунки планового та звітнього енергетичного балансів. Розробка планового енергетичного балансу має на меті: по-перше, визначення потреби підприємства в паливі та енергії; по-друге, обґрунтування шляхів забезпечення цих потреб за рахунок виробництва енергії власними генеруючими установками, отримання енергії зі сторони, використання вторинних енергоресурсів.

Управлінська структура ПрАТ «ВБД Україна» представлена на рис. 2.1.3.

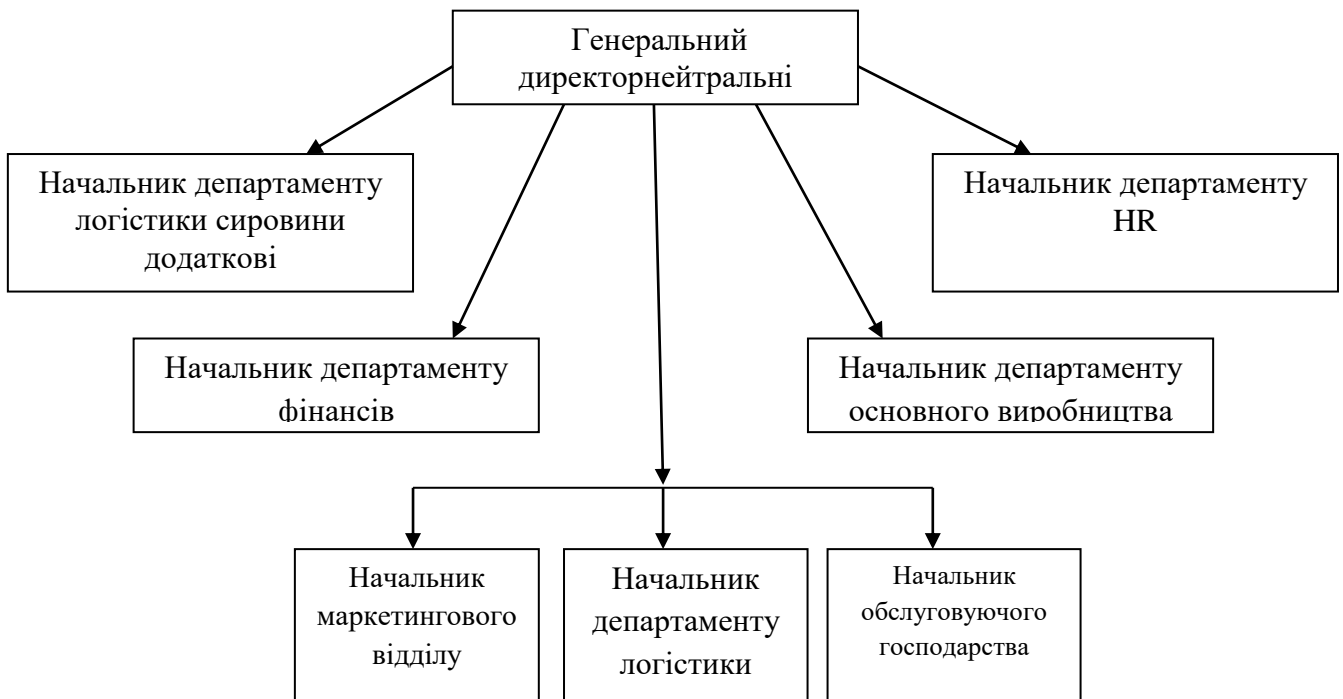

Рис. 2.1.3. Управлінська структура ПрАТ «ВБД Україна»

Начальник департаменту логістики сировини виконує наступні функції:

1. Здійснює організацію процесу забезпечення сировиною, матеріалами, товарами, інструментом, спецодягом, господарським інвентарем.
2. Контролює правильність і своєчасність виконання поставлених завдань співробітниками відділу.
3. Керує розробкою проектів річних та перспективних довгострокових планів матеріально-технічного забезпечення.
4. Контролює стан запасів сировини та товарів, вживає заходи для їх мінімізації.
5. Виконує роботи, пов'язані з підготовкою претензій до постачальників.
6. Керує роботою:
 - з техніко-економічного аналізу в галузі матеріально-технічного постачання;
 - з розробки стандартів підприємства з матеріально-технічного забезпечення;
 - щодо підвищення якості продукції, що випускається.
7. Бере участь в укладанні контрактів з матеріально-технічного постачання та узгодженні умов договорів, а також вживає заходи для розширення безпосередніх контактів з постачальниками.
8. Здійснює організацію оперативного обліку постачальницьких операцій.
9. Своєчасно складає і подає на погодження кошторис витрат по закупівлях у відповідності до чинного «Положення про планування».

10. Контролює дотримання норм розрахунків по відділу, відповідно до затвердженого кошторису.

11. Готує і своєчасно в повному обсязі подає необхідну звітність до бухгалтерії.

12. Контролює своєчасність здачі звітів в бухгалтерію співробітниками відділу.

На директора департаменту логістики покладені такі функції:

1. Бере участь в організації своєчасного укладання фінансово-господарських та інших матеріальних договорів, та контролює належне виконання договірних умов та зобов'язань.

2. Бере участь у розробці заходів з економії ресурсів, економічного та ефективного використання матеріальних ресурсів компанії, а також вдосконалення витрат сировини, матеріалів, обігових коштів і запасів матеріальних цінностей.

3. Тримає під контролем і забезпечує належне і своєчасне складання кошторисно-фінансових та інших документів і звітності про шляхи доставки сировини та матеріалів.

4. Доповідає генеральному директору про всі наявні в роботі департаменту логістики недоліки, а також пропонує заходи щодо їх усунення.

Функціональні обов'язки начальника департаменту HR:

1. Розробляє і здійснює керівництво заходами щодо підбору кадрів.

2. Виробляє адекватні загрози засоби захисту і види режимів охорони здоров'я працівників.

3. Відображає загрозу і сприяє ліквідації шкідливих наслідків безпосереднього викрадення конфіденційної інформації співробітниками.

4. Здійснює перевірку й оцінку лояльності службовців.

5. Забезпечує дотримання строгого контрольно-пропускового режиму при здійсненні профілактичних, ремонтних і інших робіт.

Начальник департаменту основного виробництва виконує наступні обов'язки:

1. Керує роботою з регулювання процесу виробництва та забезпечення ритмічного випуску продукції відповідно до запланованих завдань та контрактів на поставку.

2. Керує складанням календарних графіків випуску продукції на підприємстві і його структурних підрозділах, їх корегуванням протягом планового періоду, розробленням та упровадженням календарно-планових нормативів для оперативного планування виробництва.

3. Організовує забезпечення процесу виробництва технічною документацією, обладнанням та устаткуванням, матеріалами, комплектуючими виробами, інструментом, транспортом, та здійснює підготовку виробництва нових видів продукції.

4. Забезпечує щоденний оперативний облік виробничого процесу, виконання добових завдань випуску готового продукту, розділених за кількістю, обсягом та номенклатурою виробів, контроль стану та повноти незавершеного виробництва, а також специфікації запасів (додержання установлених норм на складах та робочих місцях), раціональне використання транспортних засобів та виконання вантажно - розвантажувальних робіт.

5. Координує роботу підрозділів підприємства, вживає заходів щодо забезпечення ритмічності виконання календарних планів виробництва, запобігання та усунення порушень під час виробничого процесу.

6. Забезпечує своєчасне оформлення, облік і регулювання виконання замовлень по кооперації та міжцехових послуг.

7. Контролює виконання взаємних вимог і претензій підрозділів підприємства, здійснює аналіз результатів діяльності за попередній плановий період, щоб знайти більш повні та уніфіковані можливості використання потужностей.

8. Проводить роботу з виявлення та освоєння технічних новинок, наукових відкриттів та винаходів, передового досвіду.

9. Керує роботою виробничих складів, забезпечує участь відділу в проведенні інвентаризації незавершеного виробництва.

10. Організовує розроблення заходів щодо удосконалення оперативного планування, поточного обліку виробництва і його механізації.

11. Забезпечує підрозділи підприємства стандартами, нормативно-технічною документацією з охорони праці.

В табл. 2.1.3 наведена характеристика деяких менеджерів вищої ланки ПрАТ «ВБД Україна».

Таблиця 2.1.3

Характеристика менеджерів вищої ланки ПрАТ «ВБД Україна»

Посада	Освіта	Досвід роботи	Особливі обов'язки і рівень відповідальності
1	2	3	4
Генеральний директор	Повна вища освіта за одним з напрямів підготовки: – Економіка і підприємництво; – Менеджмент. Післядипломна освіта в галузі управління.	Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня не менше 5 років. Стаж роботи на підприємстві не менше 5 років.	Керує згідно з чинним законодавством виробничо-господарською та фінансово-економічною діяльністю підприємства, відповідає за наслідки прийнятих рішень, збереження та ефективного використання майна, а також фінансово-господарські результати.
Начальник відділу маркетингу	Повна вища освіта за одним з напрямів підготовки: – Маркетинг; – Економіка і підприємництво; – Менеджмент. Післядипломна освіта в галузі управління.	Стаж роботи за спеціальністю в сфері торгівлі: для магістра – не менше 2 років; для бакалавра – не менше 3 років; на підприємстві - не менше 3 років.	Організовує комерційну діяльність відділу, його підрозділів, розробляє маркетингові програми, аналізує стан внутрішнього та зовнішнього ринків товарів та послуг тощо. Бере участь у розробці загальної цінової політики підприємства.
Начальник департаменту основного виробництва	Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління.	Стаж роботи оперативного керування виробництвом не менше 2 років; на підприємстві - не менше 2 років.	Регулює хід виробництва, ритмічність випуску продукції, організовує оперативний контроль за забезпеченням виробництва технічною документацією, устаткуванням, матеріалами тощо.
Начальник департаменту фінансів	Повна вища освіта за одним з напрямів підготовки: Економіка і підприємництво; Фінанси і кредит; Облік і аудит.	Стаж роботи з фінансової діяльності не менше 2 років; на підприємстві - не менше 3 років.	Організовує управління рухом фінансових ресурсів підприємства і регулює фінансові відносини між суб'єктами господарювання з метою одержання максимального прибутку тощо.

Начальник відділу маркетингу:

1. Здійснює розробку маркетингової політики на підприємстві на основі аналізу споживчих властивостей виробленої продукції і прогнозування споживчого попиту на продукцію підприємства, технічних і інших споживчих якостей конкуруючої продукції.

2. Забезпечує участь відділу в складанні перспективних і поточних планів виробництва і реалізації продукції, визначенні нових ринків збуту і нових споживачів продукції.

3. Координує діяльність усіх функціональних підрозділів по збору й аналізу комерційно-економічної інформації, створенню банку даних по маркетингу продукції підприємства (заявки на постачання, договори на виробництво, наявність запасів, місткість ринку).

4. Організує вивчення відгуків споживачів про продукцію, що випускається підприємством, її впливу на збут продукції і підготовку пропозицій з покращення її конкурентноздатності і якості.

5. Здійснює контроль за своєчасним усуненням недоліків, зазначених у рекламаціях і претензіях, що надходять від споживачів, мотивацією визначеного відношення споживачів до продукції підприємства.

6. Організує розробку стратегії проведення рекламних заходів у засобах масової інформації за допомогою зовнішньої, світлової, електронної, поштової реклами, реклами на транспорті, участь у галузевих виставках, ярмарках, виставках-продажах для інформування потенційних споживачів і розширення ринків збуту.

7. Розробляє пропозиції з формування фірмового стилю підприємства і фірмового оформлення рекламної продукції.

8. Здійснює методичне керівництво дилерською службою і її забезпечення всією необхідною технічною і рекламною документацією.

9. Бере участь разом з іншими відділами в розробці пропозицій і рекомендацій зі зміни технічних, економічних і інших характеристик продукції з метою поліпшення її споживчих якостей і стимулювання збуту.

10. Здійснює нагляд за правильністю збереження, транспортування і використання продукції.

11. Керує працівниками відділу.

Начальник департаменту логістики сировини:

1. Забезпечує реалізацію продукції, вивчення ринків і перспектив їх розвитку, виявлення незадовільнених потреб покупців, здійснення збутових операцій.

2. Контролює виконання постачальниками договірних зобов'язань, якість продукції та сировини, що надходять.

3. Готує рекомендації щодо випуску нових видів продукції і прогнозує ринковий попит, визначає основні вимоги до сировини, що застосовується на підприємстві.

4. Бере участь у визначенні цін на продукцію.

5. Організовує оперативний облік руху придбаної та проданої сировини, своєчасне передавання бухгалтерії супровідних і товарно-транспортних документів для вивозу-ввозу продукції та сировини, сприяє розширенню постачання сировини із складів постачальників.

7. Виявляє понаднормативні та неліквідні запаси сировини, готує їх до реалізації за встановленим порядком.

9. Керує працівниками відділу.

Компанія, визначивши потреби споживачів, диверсифікувала асортиментний портфель. Завдяки глибокому асортименту задовольняються потреби різних купівельних сегментів по одному товару та пропонується різний ціновий діапазон. ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» виробляє до 200 найменувань різних молочних продуктів. До 2021 року компанія планує досягти обсягу продажів у \$ 1 млрд, скоротивши частку продажів на вітчизняному ринку з 83% до 60% загального обсягу, і зосередити, зокрема, по 10% продажів на добре регульованих ринках Східної Європи, в країнах СНД. Продукція підприємства займає друге місце на ринку України та частку в розмірі 18,6 %. Кожного року впроваджуються інноваційні продукти завдяки, яким споживач не втрачає інтерес до продукції підприємства [23].

Асортимент продукції, яку пропонує ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» включає багато рішень, включаючи: молочну продукцію бренду «Слов'яночка»; молочну продукцію бренду «Чудо»; молочну продукцію бренду «Веселий молочник»; дитяче харчування «Агуша». Загальний перелік асортименту продукції ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» представлено в табл. 2.1.2.

Таблиця 2.1.2

Асортимент продукції ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

№	Бренд	Ширина асортименту	Глибина асортименту		
			Жирність, %	Маса, кг	Смак
1	Слов'яночка	Молоко	2,5%; 3,2%; пастеризоване; ультрапастеризоване	0,5; 0,9; 1	
		Кефір	2,5%	1	
		Сирок дитячий	15%	0,12; 0,9	Ваніль, какао
2	Домик в деревне	Молоко	0,5%; 2,5%; 3,5%; стерилізоване	0,5; 1	
		Кефір	2,5%	0,5; 1	
		Масло	72,0%	0,2	
3	Веселий молочник	Молоко	2,5%; 3,2%	0,5; 1	
		Сир кисломолочний	5%; 9%	0,5	
4	Чудо	Питний йогурт	2,5%	0,45	Полуниця, вишня, персик
		В'язкий йогурт	3,2%	0,18	Абрикос, вишня, полуниця
		Сирок глазуrowаний	15%	0,36	Кокос, ваніль, полуниця
		Сирок збитий	4,20%	0,115	Малина, червона смородина, персик
		Сирний десерт	4%	0,3	Шоколадний брауні, банана спліт, шоколадний тірамісу
5	Фругурт	Питний йогурт	1,5%	0,5	Полуниця-банан, вишня
6	Агуша	Молоко дитяче	2,5%; ультрапастеризоване		
		Кефір дитячий	2,5%	0,2	
		Йогурт питний	2,7%	0,2	Груша-яблуко, злаки, класичний
		Сир кисломолочний	3,9%; 2,7%	0,1; 0,12	Яблуко-банан, груша, гарбуз, чорниця

Спостерігається така структура продукції підприємства: - Молоко пастеризоване - 25.68% - Молоко стерилізоване - 4.18% - Йогурт – 8,55% - Кефір - 20.83% - Інша кисломолочна продукція - 7.95% - Сметана - 10.09% - Сир та сиркові вироби - 16.51% -

Сирки глазурованні- 0.32% - Масло фасоване - 0.14% - Інше -5,75 %. Збільшення обсягів продажу в порівнянні з минулими роками відбувся за категоріями, що слідкує за здоровим харчуванням. Зменшення обсягів виробництва прослідковуємо в таких групах продукції: йогурти, сметана, сирні вироби, сир; сироватка, сухе та молоко напівфабрикат.

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» з особливою увагою відноситься до вибору постачальників, використовуючи такі важливі критерії відбору як: якість сировини; обсяг постачання; стабільність постачання, вибір постачальника в залежності від виду і масштабу закупівель. Підприємство забезпечують сировиною більш ніж 50 постачальників з Київської, Житомирської, Чернігівської, Черкаської та Вінницької областей. Основними постачальниками є господарства Київської області, а саме такі райони: Білоцерківський, Бориспільський, Васильківський, Києво-Святошинський, Макарівський, Володарський, Тетерівський, Сквирський.

Збут продукції ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» розпочинається з планування, організації і контролю за фізичним переміщенням матеріалів і готових товарів від місця їх виробництва до місця використання з метою задоволення потреб споживачів і з вигодою для себе. Продукція ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» реалізовується як на території України, так і Грузії, Молдові та Казахстані. Найбільша частина реалізованої продукції в м. Києві, Київській області, Харківській та Сумській. Такий розподіл можна пояснити незначними транспортними витратами, що дозволяє зменшити собівартість продукції, на відміну від інших регіонів, де транспортні витрати більші.

Розподіл реалізації продукції за географічним розподілом за областями такий (рис. 2.1.3): Київ - 31,56%, Київська обл. - 11,5%, Одеська обл. - 4,05%, Житомирська обл. - 1,39%, Харківська обл. - 17,32%, Львівська обл. - 12,35%, Полтавська обл. - 1,16%, Рівненська обл. - 1,07% , інші - 19,6%.

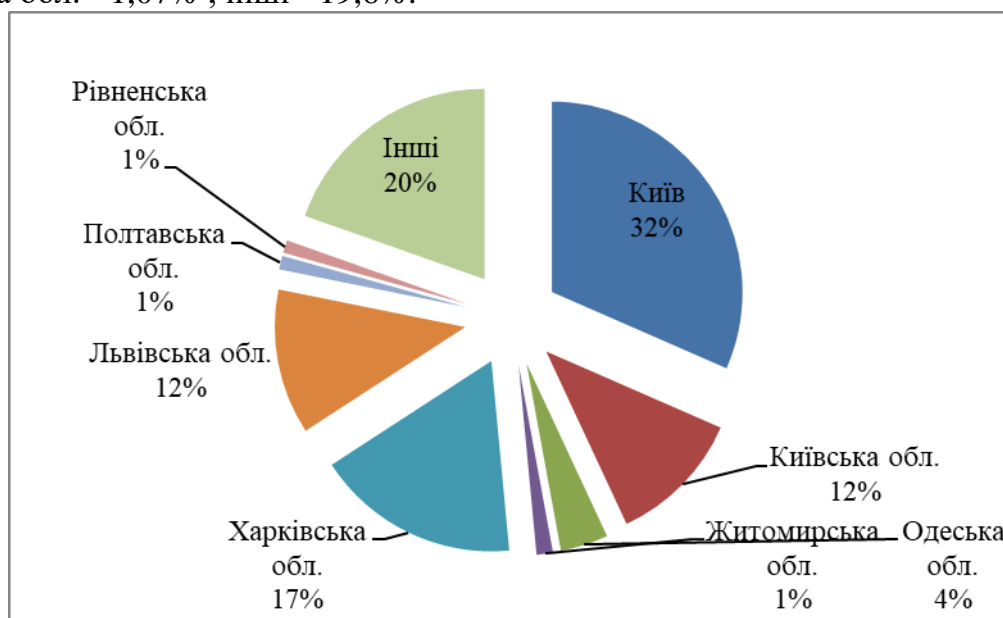

Рис. 2.1.3. Реалізація продукції ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Важливим є те, що вся вироблена продукція в ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» реалізується на внутрішньому ринку України. Основними споживачами молочної продукції підприємства є роздрібні торговельні точки (магазини, палатки). Основними оптовими торговцями (споживачі першого рівня) є такі торгові мережі: METRO, АТБ, ФОЗЗІ, Ашан, NOVUS, Астерс.

2.2. Фактичний стан організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Організація бухгалтерського обліку на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» здійснюється згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. N 996-XIV, П(С)БО та МСФЗ, а також інших нормативних документів. Бухгалтерія керується принципом послідовності ведення бухгалтерського обліку з метою забезпечення єдиних (постійних) принципів, процедур, методів при відображенні операцій в обліку, складанні та розкритті достовірної фінансової звітності.

Бухгалтерський облік на підприємстві виконує такі функції.: інформаційну; контрольну; оціночну; аналітичну; соціальну.

Інформаційна функція полягає в тому, що бухгалтерський облік за допомогою властивих лише йому прийомів формує і передає інформацію про наявність і рух господарських засобів та джерел їх формування, здійснення господарських операцій та результати діяльності. Облікова інформація передається користувачам у вигляді бухгалтерських звітів.

Контрольна функція полягає у застосуванні способів документування, інвентаризації та поточної облікової реєстрації господарських операцій. Бухгалтер, підписуючи відповідні документи, дозволяє або не дозволяє здійснити певну господарську операцію (з використання грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей) для контролю за ефективністю збереження та використання усіх видів ресурсів, виконання завдань бізнес-плану, кошторисів і нормативів, а також дотримання нормативно-правових актів, угод та контрактів.

Через оціночну функцію здійснюється вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку, на підставі чого є можливість визначати фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання, співставляти результати діяльності за періоди, передбачати розвиток. Аналітична функція полягає в тому, що на підставі інформації, отриманої за даними бухгалтерського обліку, з використанням спеціальних прийомів здійснюється економічний аналіз відхилень від планових і бюджетних завдань, попередніх періодів та середньостатистичних даних в секторі економіки з метою виявлення причин і винуватців та розроблення заходів для попередження або виправлення негативних ситуацій. Соціальна функція бухгалтерського обліку спрямована на вирішення глобальних завдань розвитку суспільства через зміцнення локальної економіки. Це означає, що належним чином поставлений облік є надійною підтримкою і рушійною силою ефективного функціонування і розвитку підприємства, а в кінцевому результаті економічне зростання вітчизняного виробника сприяє вирішенню соціальних проблем.

Бухгалтерська служба ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» (рис. 2.2.1) має лінійну структуру, за якої передбачається безпосереднє підпорядкування всіх виконавців керівникові — головному бухгалтеру. Він особисто відповідає за стан обліку і контролю в бухгалтерії, діє від імені підприємства, разом з керівником підписує грошові й інші документи, бухгалтерський баланс та інші форми фінансової звітності. Саме головний бухгалтер визначає обов'язки, права і відповідальність підлеглих йому облікових працівників, разом з керівником підприємства визначає структуру бухгалтерської служби, її місце в системі управління підприємством, взаємодію з іншими структурними підрозділами.

Рис. 2.2.1. Структура бухгалтерії ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

На ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» головному бухгалтеру підпорядковується заступник головного бухгалтера, який за його відсутності виконує його обов'язки. Заступнику підпорядковуються бухгалтери.

На підприємстві є декілька бухгалтерів. Вони ведуть свою ділянку та відповідають за свій масив інформацій. Головний бухгалтер, в свою чергу, керує фахівцями бухгалтерського обліку підприємства та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки.

В табл. 2.2.1 представлені обов'язки працівників бухгалтерії.

Таблиця 2.2.1

Розподіл основних обов'язків працівників бухгалтерії ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Обов'язки працівника бухгалтерії	Первинні документи	Рахунки
1	2	3
Головний бухгалтер		
<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення ведення бухгалтерського обліку, контролю за відображенням всіх господарських операцій та достовірної оцінки активів, зобов'язань, капіталу; - організація роботи бухгалтерської служби; - участь у засіданнях правління і в розробці основних напрямів розвитку товариства; - визначення облікової політики та своєчасне внесення змін до неї відповідно вимогам законодавства; - розроблення та застосування систем і форм обліку (План рахунків та журнальна форма обліку), затвердження правил документообігу, додаткової системи субрахунків та реєстрів аналітичного обліку; 3 - впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського обліку (програмний продукт «1С:Бухгалтерія») та її удосконалення; - забезпечення складання і надання в установлені терміни до відповідних органів фінансової та інших видів звітності; - контроль за перерахуванням податків та зборів. 	Вся первинна та звітна документація	Всі рахунки обліку, що застосовують на підприємстві з відповідною аналітикою

1	2	3
Заступник головного бухгалтера		
<ul style="list-style-type: none"> - виконання посадових обов'язків головного бухгалтера у разі його тимчасової відсутності; - підготовка вихідних даних для складання проектів бізнес-планів, - проведення розрахунків з матеріальних, трудових, фінансових витрат, необхідних для виробництва та реалізації випущеної продукції, освоєння нової технології, прогресивної техніки; - здійснення економічного аналізу господарсько-фінансової діяльності підприємства; - оформлення матеріалів для укладання договорів; - контроль за термінами виконання договірних зобов'язань, ходом виконання планових завдань; - ведення обліку економічних показників результатів виробничої діяльності та обліку укладених договорів; - здійснення обліку за розрахунковими операціями, контролю за первинними документи; - стеження за збереженням бухгалтерських документів, оформлення їх у відповідності зі встановленим порядком для передачі до архіву. - участь у розробці та впровадженні прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку; - участь у проведенні інвентаризацій грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей. - виконання робіт з формування, ведення і зберігання бази даних бухгалтерської інформації; - внесення змін до довідкової та нормативної інформації, використовуваної при обробці даних; 	<p>Вся первинна та звітна документація</p>	<p>Всі рахунки обліку, що застосовують на підприємстві з відповідною аналітикою</p>
Бухгалтер з обліку основних засобів		
<ul style="list-style-type: none"> - ведення бухгалтерського обліку основних засобів, їх оприбуткування, розрахунок фактичної собівартості основних засобів; - складання звітних калькуляцій за фактичною собівартістю основних засобів з урахуванням всіх витрат; - відображення у обліку операцій, пов'язаних з рухом основних засобів; - нарахування податків, які виникають за операціями з основних засобів; - забезпечення всіх користувачів бухгалтерської звітності порівняною та достовірною бухгалтерською інформацією в межах посадових обов'язків; - участь у визначенні змісту основних прийомів та методів ведення обліку основних засобів і технології обробки бухгалтерської інформації; - прийом і контроль первинної документації на даній ділянці бухгалтерського обліку та підготовка її до обробки; - виконання роботи з формування та складання звітності, збереження бухгалтерських документів та передача їх до архіву. 	<p>Акт приймання-передачі основних засобів; акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів основних засобів; акт на списання основних засобів; інвентаризаційна картка обліку основних засобів; карта обліку руху основних засобів; відомість нарахування амортизації</p>	<p>Ж 4 за Кт 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 35, В 4.1, 4.2, 4.3</p>

Бухгалтер з обліку операцій ЗЕД		
<ul style="list-style-type: none"> - облік руху імпортного (експортного) товару від постачальника до покупця; - облік доходів та витрат за експортно-імпортними операціями; - облік розрахунків з іноземними постачальниками та покупцями; - облік розрахунків зі сторонніми організаціями, що сприяють здійсненню експортно-імпортних операцій (транспортні, страхові організації, декларанти, митниця); - облік розрахунків з банками (по акредитивах, інкасо, переказах, з купівлі-продажу іноземної валюти); - облік розрахунків за податками й іншими платежами до державних органів; - оформлення та облік розрахунків по закордонних відрядженнях; - контроль за додержанням строків розрахунків, встановлених чинним законодавством та укладеними договорами; - складання облікових реєстрів по операціях у іноземній валюті; - подання узагальнених даних щодо зовнішньоекономічної діяльності для складання фінансової звітності; - складання податкової та статистичної звітності щодо зовнішньоекономічної діяльності 	залізнична вантажна накладна, автодорожна, авіаційна транспортна накладна, вантажна митна декларація (ВМД), сертифікат про проходження товару, довідка про оплату мита, акцизів і зборів, акт наданих послуг, рахунок-фактура (інвойс), рахунок-специфікація, попередній рахунок, проформа-рахунок, податкова накладна, документи, за якими здійснюються експортно-імпортні розрахунки (вексель, платіжне доручення, акредитив тощо) та ін.	Ж.2 за Кт 50, 60
Бухгалтер з обліку заробітної плати		
<ul style="list-style-type: none"> - здійснення прийому, аналізу та контролю табелів обліку робочого часу і підготовка їх до обробки; - приймання і контроль за правильністю оформлення довідок за доглядом за хворими, листків про тимчасову непрацездатність та інших документів, які підтверджують відсутність працівника на роботі, підготовка їх до лічильної обробки та для складання бухгалтерської звітності; - здійснення нарахування та перерахування заробітних плат працівникам підприємства та контролю за витрачанням фонду оплати праці; - здійснення нарахування та перерахування страхових внесків у державні позабюджетні соціальні фонди, інших виплат і платежів, відрахувань на матеріальне стимулювання; - підготовка періодичної звітності по ЄСВ, ПДФО, ВЗ у встановлені терміни, збереження бухгалтерських документів, оформлення їх для передачі в архів; - здійснення на основі відомостей виплати зарплати працівникам підприємства; - здійснення контролю за дотриманням касової дисципліни та за розрахунками з підзвітними особами; - підготовка даних для складання балансу та оперативних зведених звітів про доходи і витрати грошових коштів. 	Наряд на відрядні роботи, Розрахунково-платіжна відомість, Відомість на виплату готівки, видатковий касовий ордер, Платіжні доручення, Розрахунок лікарняних, Розрахунок відпускних	Ж 5 за Кт 65, 66, Ж 3 за Кт 64, 67, 68

Бухгалтер з обліку витрат діяльності		
<ul style="list-style-type: none"> - ведення бухгалтерського обліку витрат підприємства; - забезпечення повного та достовірного відображення інформації у прийнятих до обліку первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку; - розробка робочого плану рахунків, форм первинних документів для оформлення господарських операцій, за якими не передбачені типові форми, а також форми документів для внутрішньої звітності; - здійснення участі у визначенні змісту основних прийомів та методів ведення обліку і технології обробки бухгалтерської інформації; - складання звітних калькуляцій собівартості готової продукції; - ведення оборотних відомостей за аналітичними рахунками витрат; - проведення роботи з удосконалення організації і впровадження прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку і звітності на основі застосування сучасних засобів обчислювальної техніки, упорядкування первинної облікової документації, застосування типових уніфікованих форм; - аналіз та контроль собівартості продукції; - своєчасне та повне відображення в обліку виготовленої продукції, наданих робіт чи послуг за їх кількістю та якістю в розрізі окремих об'єктів обліку, центрів відповідальності та суміжних періодів; - встановлення фактичного рівня собівартості одиниці продукції (робіт, послуг) відповідно до затверджених положень та порівняння його з нормативним, розрахунковим (прогнозним, кошторисним) та рівнем ринкових цін; - формування відповідної інформації про обсяг витрат та виготовленої продукції (робіт, послуг) у передбаченій системі документів, облікових реєстрів та звітності. 	<p>накладна, рахунок, видатковий касовий ордер, виписка банку, авансовий звіт, розрахунок бухгалтерії</p>	<p>Ж 5 за Кт 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97</p> <p>Р.П Ж 5 за Кт рах з Ж 1, 2, 3, 4, 6</p>
Бухгалтер-касір		
<ul style="list-style-type: none"> - здійснення операцій по прийому та видачі готівкових грошових коштів через касу підприємства; - отримання з банківської установи готівки та здійснення в касовій книзі записів готівкових операцій за кожним прибутковим касовим ордером і видатковим документом; - перевірка на видаткових документах – дозвільного напису керівника або уповноважених ним осіб, наявність і достовірність підпису головного бухгалтера, наявність на прибуткових касових ордерах та видаткових документах всіх інших реквізитів; - щоденне виведення на кінець робочого дня залишку грошових коштів у касі підприємства та передача у бухгалтерію звіту касира разом з прибутковими касовими ордерами і видатковими документами під розпис особи, яка здійснює контроль за веденням касових операцій; - зберігання всіх прийнятих цінностей. 	<p>Прибутковий та видатковий касові ордери; журнал реєстрації прибуткових та видаткових ордерів; грошовий чек; чекова книжка; касова книга; касовий звіт; платіжне доручення; виписка банку; об'ява на внесок готівки</p>	<p>Ж 1 за Кт 30, 31, 33, В 1.1, 1.2, 1.3</p>

<ul style="list-style-type: none"> - здійснення прийому, аналізу та контролю табелів обліку робочого часу і підготовка їх дообробки; - приймання і контроль за правильністю оформлення довідок за доглядом за хворими, листків про тимчасову непрацездатність та інших документів, які підтверджують відсутність працівника на роботі, підготовка їх до лічильної обробки та для складання бухгалтерської звітності; - здійснення нарахування та перерахування заробітних плат працівникам підприємства та контролю за витрачанням фонду оплати праці; - здійснення нарахування та перерахування страхових внесків у державні позабюджетні соціальні фонди, інших виплат і платежів, відрахувань на матеріальне стимулювання; - підготовка періодичної звітності по ЄСВ, ПДФО, ВЗ у встановлені терміни, збереження бухгалтерських документів, оформлення їх для передачі в архів; - здійснення на основі відомостей виплати зарплати працівникам підприємства; - здійснення контролю за дотриманням касової дисципліни та за розрахунками з підзвітними особами; - підготовка даних для складання балансу та оперативних зведених звітів про доходи і витрати грошових коштів; - надання методичної допомоги працівникам підприємства з питань розрахунку заробітної плати. 	<p>Наряд на відрядні роботи, Розрахунково-платіжна відомість, Відомість на виплату готівки, видатковий касовий ордер, Платіжні доручення, Розрахунок лікарняних, Розрахунок відпускних</p>	<p>Ж 5 за Кт 65, 66, Ж 3 за Кт 64, 67, 68</p>
Бухгалтер з податкового обліку		
<ul style="list-style-type: none"> - Виконує роботу з формування повної і достовірної інформації про порядок формування даних про величину доходів і витрат організації, що визначають розмір податкової бази звітного податкового періоду, а також щодо забезпечення цією інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів для контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю розрахунків з бюджетом по податку на прибуток. - Бере участь в розробці і здійсненні заходів, спрямованих на дотримання фінансової дисципліни та раціональне використання ресурсів. - Здійснює прийом і контроль первинної документації на даній ділянці бухгалтерського обліку так, щоб забезпечити безперервне відображення в хронологічному порядку фактів господарської діяльності, які відповідно до встановленого Податковим кодексом порядком тягнуть за собою або можуть спричинити зміну розміру податкової бази. 	<p>Податкова накладна, розрахункові документи, податкова звітність, банківські виписки</p>	<p>Ж 8 за Кт 64, 63</p>

Конкретні, індивідуальні правила та принципи обліку підприємства, а також порядок відображення господарських операцій затверджені в обліковій політиці, основні положення з якої представлені в табл. 2.2.2.

Основні положення облікової політики ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Ділянка обліку	Основні викладені пункти
1	2
Загальні положення	<p>Для узагальнення інформації про витрати підприємства за елементами не застосовувати бухгалтерські рахунки класу 8 Плану рахунків, необхідні данні отримувати із рахунків класу 9 Плану рахунків.</p> <p>При складанні фінансової звітності визначити межу суттєвості таким чином: для активів, зобов'язань, власного капіталу - 5% суми всіх активів; для доходів і витрат - 2% чистого прибутку(збитку); для статистичної звітності 1000 грн.</p> <p>Витрати підприємства на придбання активів в сумі менше 200гр. можуть бути включені до витрат періоду, а не до складу активів.</p> <p>Дозволяється змінювати облікову політику, якщо: міняться вимоги Мініфіну України, що затверджує ПСБО; змінюються статутні вимоги; нові більш обґрунтовані положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій у фінансові звітності підприємства.</p> <p>Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити інвентаризації активів і зобов'язань відповідно до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 (зі змінами і доповненнями).</p> <p>Відстрочені податкові активи та зобов'язання обчислювати на кінець року.</p> <p>Податковий облік вести згідно із діючим податковим законодавством України на підставі даних бухгалтерського обліку.</p> <p>Систему оплати праці проводити у відповідності з Колективним договором.</p> <p>Спеціалістам відділів і служб, матеріально відповідальним особам обов'язково виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну передачі їх для облікового оброблення. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати винних до дисциплінарної відповідальності.</p>
Нематеріальні активи	<p>Термін корисного використання - три роки з дати введення в експлуатацію.</p> <p>Одиниця бухгалтерського обліку - об'єкт НМА.</p> <p>Нарахування амортизації - прямолінійний метод.</p>
Основні засоби та НМА	<p>Визнавати основними засобами матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року і вартість яких більше 20000 грн. (без ПДВ).</p> <p>Одиницею бухгалтерського обліку основних засобів вважати об'єкт основних засобів.</p> <p>Для визначення основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів, установлення строку корисного використання об'єктів, визначення ліквідаційної вартості об'єктів і вибору методу нарахування амортизації створено постійно діючу експертну технічну комісію.</p> <p>Основні засоби, які вирішено продати, виводяться з експлуатації та переводяться в категорію групи вибуття у відповідності до П(С)БО №27 і амортизація на них не нараховується.</p> <p>При нарахуванні амортизації основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку застосовувати такі методи: для об'єктів основних засобів груп 3,4,5,6,9 - прямолінійний метод виходячи із установлених строків корисного використання об'єктів основних засобів.</p> <p>Необоротні матеріальні активи з терміном корисного використання (експлуатації) понад один рік, вартістю менше 20000 грн. вважати малоцінними необоротними матеріальними активами; передбачений строк служби об'єктів визначається комісією на чолі з головним інженером.; нарахування амортизації по таких активах здійснювати в першому місяці використання об'єкту в розмірі 100% їх вартості.</p> <p>Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, визначає комісія при вводі об'єкта в експлуатацію або при інвентаризації.</p> <p>Переоцінку (дооцінку та уцінку) основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів до їх справедливої вартості в разі необхідності здійснювати один раз на рік станом на 31 грудня або на дату продажу таких активів.</p>

1	2
Основні засоби та МНМА	<p>Переоцінку основних засобів та інших необоротних активів проводити у разі відхилення балансової вартості активу від його справедливої вартості більше ніж на 10%. Справедливу вартість вищезгаданих активів здійснювати на рівні вільних ринкових цін на аналогічні товари. Розрахунок переоцінки активів здійснює постійна комісія, затверджує розрахунок голова комісії. До особливого письмового розпорядження, уцінки і дооцінки оборотних активів не проводити.</p> <p>Вартість поточних та капітальних ремонтів, інших поліпшень в межах 10% ліміту відносити на витрати періоду. Вартість реконструкції, добудови, ремонтів та інших поліпшень основних засобів зверх 10% ліміту відносити на збільшення первісної (переоціненої) вартості основних засобів.</p>
Запаси	<p>Включати до складу оборотних малоцінних і швидкозношуваних предметів і відображати на рахунках класу 2 «Запаси», предмети, що використовуються протягом не більше одного року, зокрема, інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення. Спеціальний одяг, виданий під звіт працівникам, обліковувати на їх особових картках протягом встановленого строку використання. З підзвіту спецодяг списувати лише на підставі актів про його непридатність. Акти надавати до бухгалтерії згідно графіку документообороту. Одиницею запасів у бухгалтерському обліку вважати кожне їх найменування. Отримані (придбані) запаси оприбутковувати на баланс за собівартістю; первинну вартість запасів, виготовлених на підприємстві визнавати за ПСБО. Вибуття запасів здійснювати за наступними методами: при відпустку у виробництво чи іншому вибутті - за методом середньозваженої собівартості; оцінку незавершеного виробництва - за нормативними затратами; при реалізації готової продукції - методом нормативних витрат; покупних товарів для роздрібно торгівлі - за цінами продажу.</p>
Зобов'язання	<p>Зобов'язання (борги) ПрАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» враховуються у відповідності до ПСБО 11 і визнаються тоді, коли товари, матеріали або послуги отримані ПрАТ «Вімм-Біль-Данн Україна» від постачальників.</p>
Забезпеч. майбутніх виплат і платежів	<p>Проводити щомісячно резервування коштів на забезпечення оплати відпусток у розмірі 7% від нарахованого фонду оплати праці з урахуванням відрахувань до Пенсійного фонду, винагороди за підсумками роботи за рік, забезпечення гарантійних зобов'язань, інших витрат і платежів.</p>
Доходи	<p>Доходи та витрати включаються до Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) на підставі принципів нарахування та відповідності і відображаються у бухгалтерському обліку і фінансової звітності тих періодів, до яких вони відносяться:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дохід (виручка від реалізації продукції) визначається - в міру передачі права власності на продукцію покупцю та є впевненість в збільшенні економічних вигід; - оцінку ступеня завершеності операцій з надання послуг здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи; при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді після підписання акту про надані послуги; - доходи, отримані у звітному періоді, але які відносяться до наступних періодів, відображати в обліку і звітності окремою статтею як доходи майбутніх періодів. <p>Ці доходи включати в результати господарської діяльності при настанні звітного періоду до якого вони відносяться.</p>
Витрати	<p>Виробнича собівартість продукції складається з: прямих матеріальних витрат; прямих витрат на оплату праці; інших прямих витрат, в т. ч. внесків на соціальні заходи, придбання електроенергії, змінних та постійних загальновиробничих витрат.</p> <p>Аналітичний облік загальновиробничих витрат проводити по статтям:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змінні: витрати на поточний ремонт; витрати на охорону праці; знос малоцінних та швидкозношуваних предметів; комунальні послуги; інформаційні послуги; витрати матеріалів; заробітна плата робітників, які зайняті ремонтом; компенсаційні та заохочувальні виплати робітникам основного виробництва; витрати на відрядження. 2. Постійні: амортизація основних засобів; заробітна плата робітників, які обслуговують виробниче обладнання; витрати на соціальні заходи; витрати на електроенергію; витрати на опалення; витрати на гігієну та санітарію; амортизація нематеріальних активів.

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» складає та подає такі форми фінансової звітності:

- 1) форма № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- 2) форма № 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- 3) форма № 3 Звіт про рух грошових коштів;
- 4) форма № 4 Звіт про власний капітал;

5) примітки до фінансової звітності – саме вони забезпечують деталізацію статей звітності та їх пояснення, форма подачі є довільною, розкривають інформацію, що передбачена в національних або міжнародних стандарта

Терміни подачі фінансової вітності представлені в табл. 2.2.3.

Таблиця 2.2.3

Терміни подання звітності

Користувач	Річна звітність	Квартальна звітність
Органи державної статистики	Не пізніше 28 лютого наступного за звітним року. Консолідована – не пізніше 15 квітня наступного за звітним року.	Не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом. Консолідована – не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу.
Органи, до сфери управління яких належать підприємства		
Трудовий колектив		
Власники (засновники)		
Органи Державної фіскальної служби	Разом з декларацією з податку на прибуток. Квартальні платники податку на прибуток подають протягом 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (пп. 49.18.2 ПКУ). Це ж саме стосується річних платників податку на прибуток. Для них теж 60 календарних днів наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) року	Разом з декларацією з податку на прибуток. Тобто протягом 40 календарних днів наступних за останнім кал. днем звітного податкового кварталу (пп. 49.18.2 ПКУ).

ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» зареєстрований як платник податку на додану вартість та податку на прибуток на загальних підставах.

Є платником таких податків:

- ПДФО – ставка 18% (звіт 1ДФ);
- військовий збір – ставка 1,5% (звіт № 1ДФ);
- ЄСВ – ставка 22% (форма № Д4);
- ПДВ – ставка 20% (звіт «Декларація з податку на додану вартість»);
- податок на прибуток – ставка 18% (відображається в звіті «Декларація з податку на прибуток»);
- земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності.

Порядок документообігу залежить від характеру й особливостей господарських операцій та їх облікового оформлення, а також від структури підприємства і його облікового апарату (бухгалтерії).

В табл. 2.2.4 представлено графік загального документообігу на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна».

Загальний графік документообігу ПрАТ «Вім-Білл-Данн Україна»

№ з/п	Назва документа	Створення документу				Перевірка документу			Обробка документу			Здавання		
		Кількість примірників	відповідальний		строк виконання	відповідальний			виконавець	строк виконання	подальше проходження документа	виконавець	строк виконання	місце і строк зберігання
			за оформлення	за виконання		за здавання	за перевірку	строк подання						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ														
1	Акт приймання-передачі основних засобів за Ф.№ОЗ-1	2	Члени комісії	Голова комісії: керівник апарату	В момент приймання або передачі	Голова комісії: керівник апарату	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 28 числа поточного місяця	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 1 числа наступного місяця	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 5 числа наступного місяця	Фінансовий відділ, 3 роки
2	Акт введення в експлуатацію необоротних активів	2	Члени комісії	Голова комісії: керівник апарату	В момент введення в експлуатацію	Голова комісії: керівник апарату	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 28 числа поточного місяця	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 1 числа наступного місяця	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, технічного паспорта об'єкта	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 5 числа наступного місяця	Фінансовий відділ, 3 роки
3	Акт на списання основних засобів Ф.№ОЗ-3	2	Члени комісії	Голова комісії: керівник апарату	В момент списання	Голова комісії: керівник апарату	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 28 числа поточного місяця	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 1 числа наступного місяця	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів, технічного паспорта об'єкта	Бухгалтер з обліку основних засобів	До 5 числа наступного місяця	Фінансовий відділ, 3 роки
ОПЕРАЦІЇ З ЗАПАСАМИ														
4	Акт списання (ф.№З-2)	2	Члени комісії	Матеріально-відповідальна особа	В момент списання	Матеріально-відповідальна особа	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	До 28 числа поточного місяця	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	До 1 числа наступного місяця	Заповнення, складання меморіального ордеру №13	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	До 5 числа наступного місяця	Фінансовий відділ, 3 роки
5	Подорожні листи	1	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	Водій	Після прибуття	Водій	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	Щоденно	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	До 10:00 наступного дня після отримання подорожнього листа	Обрахування правильності проходження км. витрачання бензину	Бухгалтер з обліку витрат діяльності	До 28-31 числа поточного місяця	Фінансовий відділ, 3 роки

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
РОЗРАХУНКИ З ОПЛАТИ ПРАЦІ														
6	Табель обліку використання робочого часу	1	Бухгалтер з обліку заробітної плати, керівники малочисельних структурних підрозділів	Бухгалтер з обліку заробітної плати, керівники малочисельних структурних підрозділів	Щодня в робочі дні	Бухгалтер з обліку заробітної плати, керівники малочисельних структурних підрозділів	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Щомісячно до 12 числа за 1 половину місяця та до 25 числа – за другу половину місяця при потребі	Бухгалтер з обліку заробітної плати	Щомісячно до 26 числа та при потребі	Складання розрахунково-платіжної відомості, виплата зарплати поточного місяця,	Бухгалтер з обліку заробітної плати	До 28-31 числа та у міру надходження	Фінансовий відділ, 3 роки
7	Розрахунково-платіжна відомість	1	Бухгалтер з обліку заробітної плати	Бухгалтер з обліку заробітної плати	За 1 половину місяця — до 14 числа, за 2 половину місяця — до 28 числа	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Не пізніше наступного дня після складання	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	У день виплати заробітної плати	Складання особового рахунка, виплата заробітної плати за поточний місяць	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	У міру надходження	Фінансовий відділ, 75 років
8	Розпорядження про преміювання	1	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Щомісяця або за результатами економії фонду оплати праці	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Не пізніше 26 числа поточного місяця	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Не пізніше 28 числа поточного місяця	Включення в розрахунково-платіжну відомість	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	У міру надходження	Фінансовий відділ, 3 роки
9	Розпорядження про відрядження, відпустки, щодо кадрових питань	1	Бухгалтер з обліку заробітної плати	Бухгалтер з обліку заробітної плати	По мірі розроблення, але не пізніше 26 числа	Бухгалтер з обліку заробітної плати	Головний бухгалтер	Не пізніше 26 числа поточного місяця	Головний бухгалтер	Не пізніше 28 числа поточного місяця	Включення в розрахунково-платіжну відомість	Головний бухгалтер	У міру надходження	Фінансовий відділ, 3 роки
10	Листи непрацездатності і протоколи комісії із соц. страхування з тимчасової непрацездатності	1	-	-	-	Комісія із соціального страхування з тимчасової непрацездатності	Комісія із соціального страхування з тимчасової непрацездатності, головний бухгалтер	Після оформлення	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	У день виплати заробітної плати, авансу	Нарахування лікарняних,	Бухгалтер з обліку заробітної плати	У міру надходження	Фінансовий відділ, 3 роки

Первинні документи й облікові регістри, що пройшли обробку, і бухгалтерські звіти підлягають передачі до архіву. До цього вони повинні зберігатися в бухгалтерії в спеціальних приміщеннях або закритих шафах. Відповідають за їх зберігання спеціально уповноважені головним бухгалтером особи.

Оброблені первинні документи поточного місяця комплектуються у хронологічному порядку, нумеруються, переплітаються і супроводжуються довідкою для архіву.

Завершені в діловодстві справи постійного, тривалого (понад 10 років) зберігання і щодо особового складу повинні здаватися до архіву підприємства для подальшого зберігання і використання. Справи тимчасового зберігання (до 10 років включно) можуть передаватися до архіву підприємства за рішенням його керівника.

Загалом, строки зберігання документів регламентовано п. 44.3 ст. 44 Податкового кодексу України [29].

Зокрема, нормами ПКУ визначено, що мінімальний строк зберігання документів становить 1095 днів із дня подання податкової звітності, для складання якої такі документи було використано. Якщо ж звітність платник податків не подавав, то відлік 1095 днів треба починати з дня граничного строку подання такої звітності.

Більшість видів первинних бухгалтерських документів потрібно зберігати 3 роки (5 років – якщо такі документи містять інформацію про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, і 75 років – для документів із питань оплати праці).

У разі потреби та за рішенням експертної комісії установи ці строки може бути продовжено.

Податковий облік на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» має чітке законодавче обґрунтування усіх його елементів, адекватно відображає реальну економічну ситуацію в звітності та забезпечує належний контроль за сплатою податків. Кінцевою метою податкового обліку є визначення правильних податкових зобов'язань за податками і зборами, що дозволяє виконати підприємству свій податковий обов'язок та встановити належний контроль за станом розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами. Правильно налагоджений податковий облік дозволяє уникнути небажаних ризиків та фінансових санкцій з боку контролюючих органів, економить час на отримання інформації щодо стану розрахунків з бюджетом та дозволяє мати всю необхідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Інформаційною базою податкового обліку є:

- первинні облікові документи (документи, що містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення);
- реєстри податкового обліку (форми систематизації даних податкового обліку за звітний (податковий) період), які згруповані відповідно до вимог податкового законодавства для відображення в податкових деклараціях;
- податкова звітність.

Важливим аспектом податкової політики на підприємстві є податкове планування. Податкове планування - це сукупність законних цілеспрямованих дій платника податків, пов'язаних з використанням методів та способів, а також всіх наданих законами пільг та звільнень від оподаткування з метою оптимізації податкових зобов'язань. Податкове планування, це не ухилення від сплати податків, а

діяльність підприємства в законодавчому полі. Оптимізація податкових зобов'язань легітимним шляхом - це основна мета податкового планування. Підприємство, плануючи свої господарські операції, повинно чітко розуміти як вони будуть впливати на загальний обсяг податкових зобов'язань по тих чи інших податках та наскільки, з точки зору податкового законодавства, вони є правомірними і заздалегідь подбати про їх належне документальне забезпечення як прямими доказами (наявність договорів, податкових накладних, актів виконаних робіт, платіжних документів), так і непрямими доказами (товарно-транспортні накладні, доручення, посвідчення на відрядження).

Напрями податкової оптимізації в межах діючого законодавства повинна визначати саме податкова політика підприємства, враховуючи всі ключові аспекти діяльності підприємства. Основними інструментами податкового планування є:

а) облікова політика підприємства;

б) правильне визначення обсягів оподатковуваних операцій, податкових зобов'язань та податкового кредиту;

в) правильність застосування ставок оподаткування та можливість використання пільг, визначених законодавством, відповідно до специфіки діяльності підприємства;

г) побудова належних договірних відносин підприємства зі своїми контрагентами в рамках дії господарських договорів.

Від того, наскільки правильно прораховуються всі ризики і податкові наслідки господарських операцій, залежить успішність діяльності підприємства.

Принципами податкового планування прийнято вважати: 1) законність; 2) альтернативність; 3) комплексність; 4) цілеспрямованість; 5) оперативність; 6) ефективність.

Податкове планування стосується всіх податків і зборів, що сплачуються підприємством, тому повинне реалізовуватися на усіх рівнях формування стратегії підприємства: корпоративному, діловому, оперативному та функціональному, тоді буде реалізований принцип комплексності. Принцип ефективності буде дотримано, якщо за умови обмеженості ресурсів у підприємства, зокрема ресурсу часу, податкові плани и заходи будуть розроблятися як невідокремлювана частина усіх планів-проектів підприємства, включаючи технічно-технологічні, інноваційні, інвестиційні, фінансові та маркетингові. Принцип альтернативності відбиває сутність управління податковими ризиками та застосування схем оптимізації податкових платежів.

Чинне податкове законодавство містить багато суперечливих та неоднозначних визначень і трактувань, що звичайно впливає на якість організації податкової політики підприємства та її використання як засобу оптимізації оподаткування в процесі податкового планування. Правила оподаткування повинні бути зрозумілими і чіткими як для фіскальних органів, так і для суб'єктів підприємницької діяльності, а збільшення повноважень контролюючих органів повинні бути обґрунтованими і сприяти збільшенню надходжень до бюджету, а не призводити до згорання бізнесу та тінізації економіки.

Таким чином, вирішення вказаних питань та внесення відповідних змін у податкове законодавство є досить важливими для підприємства у процесі його подальших взаємовідносин з податковими органами, ефективної організації податкової політики, зниження рівня податкового навантаження та запобігання податковим ризикам.

2.3. Синтетичний і аналітичний облік фінансових результатів

Порядок ведення обліку та відображення у звітності фінансових результатів господарської діяльності, як і будь-якого іншого об'єкта обліку, значною мірою встановлюється чинною бухгалтерською системою. Остання визначає, збирає, аналізує, підраховує, класифікує, записує, підсумовує і надає інформацію про операції. Від чинної в країні системи обліку залежать принципи та методи узагальнення господарських трансакцій на рахунках бухгалтерського обліку та порядок їх відображення у фінансовій звітності. Тому сучасні економісти приділяють багато уваги дослідженню самої системи бухгалтерського обліку загалом, окремих її елементів та складників, а також їх впливу на різні об'єкти обліку. Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, обов'язкового дотримання яких вимагає законодавча база, зокрема концептуальні основи складання та подання фінансових звітів, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Унікальність реєстрації операцій з витратами, доходами та фінансовими результатами полягає в тому, що для них немає безпосередньо затвердженими стандартними форм. Документальне підтвердження вартості залежить від виду витрат. Так, використання матеріалів, малоцінних та швидкозношуваних предметів та інших запасів підприємства для потреб адміністративного, загальновиробничого персоналу, працівників відділу збуту відображається в бухгалтерському обліку лише на підставі належно оформлених відповідних документів на списання матеріалів (накладних, вимог). Витрати на оплату праці та соціального страхування оформлюються розрахунково-платіжними відомостями (або розрахунковими відомостями). Вартість наданих підприємству послуг зараховується до складу витрат діяльності на підставі рахунків, рахунків-фактур та актів виконаних робіт. В табл. 2.3.1. узагальнено й систематизовано перелік таких документів.

Таблиця 2.3.1

Перелік типових первинних документів з обліку фінансових результатів

№	Показник	Первинні документи
1	Собівартість реалізованих товарів	картка складського обліку матеріалів; довідка бухгалтерії; накладна; вимога на відпуск
2	Витрати на оплату праці та соціального страхування	розрахунково-платіжна відомість або розрахункова відомість
3	Доходи від реалізації продукції, товарів, інші операційні доходи	прибутковий касовий ордер; товарно-транспортна накладна; рахунок-фактура; платіжне доручення; накладна; договори; акти виконаних робіт; довідки та розрахунки бухгалтерії
4	Адміністративні витрати	розрахунково-платіжна відомість; виписки банку; платіжні доручення; звіт про використання коштів, що видані на відрядження або під звіт
5	Витрати на збут	накладні на внутрішнє переміщення матеріалів; акти на списання використаних матеріалів; вимоги; платіжні доручення; розрахункові чеки; розрахункова відомість; розрахунково-платіжна відомість; розрахунки відрахувань; розрахунки; авансові звіти; платіжні доручення
6	Інші операційні витрати	розрахунки (довідки) бухгалтерії; платіжні доручення
7	Доходи від участі	довідки та розрахунки бухгалтерії
8	Інші фінансові доходи	розрахунки та довідки бухгалтерії, прибуткові касові ордери, виписки банку
9	Інші доходи	акт приймання-передачі, прибутковий касовий ордер, акт ліквідації, виписка банку, акт оприбуткування матеріалів, довідки та розрахунки бухгалтерії

Віднесення доходів і витрат до фінансових результатів обчислюється за допомогою розрахунку бухгалтерії. Бухгалтерські довідки та розрахунки можуть також відображати накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та реєстрацію нерозподіленого прибутку (збитків). На основі бухгалтерських розрахунків та довідок відображати інформаційні дані про прибуток, який використовується в бухгалтерському обліку. Рух цих документів здійснюється відповідно до затвердженого компанією графіку документів. Узагальнення інформації про доходи, витрати та фінансові результати здійснюється у відповідних бухгалтерських записах, а дані згодом передаються до головної книги. В табл. 2.3.2 охарактеризовано синтетичні рахунки для обліку фінансових результатів.

Таблиця 2.3.2

Узагальнююча характеристика синтетичних рахунків для обліку фінансових результатів

Назва рахунку	Призначення	Зміст записів
1	2	3
Рахунок 70 «Доходи від реалізації»	узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, доходів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості, доходів від страхової діяльності, про доходи від грального бізнесу, від проведення лотерей, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу.	За кредитом субрахунків 701–703 відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — належна сума непрямих податків (акцизного податку, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством); результат операцій перестраховування (у кореспонденції з субрахунком 705 «Перестраховування»); результат зміни резервів незароблених премій (у страхових організаціях); та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».
71 «Інший операційний дохід»	узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	За кредитом рахунку 71 «Інший операційний дохід» відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — суми непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного податку та інших зборів (обов'язкових платежів)) та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».
72 «Дохід від участі в капіталі»	узагальнення інформації про доходи від інвестицій, які здійснені в асоційовані, дочірні або спільні підприємства та облік яких ведеться за методом участі в капіталі.	За кредитом рахунку відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — списання в порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».
73 «Інші фінансові доходи»	облік доходів, які виникають у ході фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності, які не обліковуються на рахунку 72 «Дохід від участі в капіталі».	За кредитом рахунку відображається визнана сума доходу, за дебетом — списання кредитового обороту на рахунок 79 «Фінансові результати».
74 «Інші доходи»	облік доходів, які виникають в процесі діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства.	За кредитом рахунку 74 «Інші доходи» відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом — належна сума непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного податку та інших зборів (обов'язкових платежів)) та списання в порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

1	2	3
76 «Страхові платежі»	облік страховиками надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) за договорами страхування.	За кредитом рахунку 76 «Страхові платежі» відображається збільшення у страховика страхових платежів, за дебетом — повернення страхувальнику страхових платежів у разі дострокового припинення дії договору страхування.
79 «Фінансові результати»	облік й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства.	За кредитом рахунку 79 «Фінансові результати» відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом — суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток. Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)».
90 «Собівартість реалізації»	узагальнення інформації про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг.	За дебетом рахунку 90 «Собівартість реалізації» відображається виробнича собівартість реалізованої готової продукції, робіт, послуг; фактична собівартість реалізованих товарів (без торгових націнок), страхові виплати відповідно до договорів страхування, за кредитом — списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».
91 «Загальновиробничі витрати»	облік виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування. Цей рахунок не застосовується підприємствами торгівлі.	За дебетом рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» відображається сума визнаних витрат, за кредитом — щомісячне, за відповідним розподілом, списання на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації».
92 «Адміністративні витрати»	відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства.	За дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».
93 «Витрати на збут»	облік витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.	За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат на збут, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».
94 «Інші витрати операційної діяльності»	облік витрат операційної діяльності підприємства, крім витрат, які відображаються на рахунках 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут».	За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».
95 «Фінансові витрати»	облік витрат на проценти та інших витрат підприємства, пов'язаних із запозиченнями.	За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

1	2	3
96 «Втрати від участі в капіталі»	облік втрат від зменшення вартості інвестицій, облік яких ведеться за методом участі в капіталі, що виникають в процесі інвестиційної діяльності підприємства.	За дебетом рахунку відображається сума визнаних втрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».
97 «Інші витрати»	облік витрат, що виникають в процесі діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів) та послуг.	За дебетом субрахунків 971–977 відображається сума визнаних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати».
98 «Податок на прибуток»	облік суми витрат з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу і визначається відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». На цьому рахунку також ведеться облік відрахувань до Державного бюджету України від доходів за державними грошовими лотереями і податку на доходи від страхової діяльності.	За дебетом рахунку відображаються нараховані суми податку на прибуток, відрахувань до Державного бюджету України від доходів від проведення державних грошових лотерей і податку на доходи від страхової діяльності, за кредитом — включення до фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати».
44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"	облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку.	За кредитом рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом - збитки та використання прибутку.

Поточний облік доходів організовують у відомостях аналітичного обліку, які відкривають за видами доходів, центрами відповідальності та видами продукції. Їх заповнюють на основі первинної документації з обліку доходів у автоматичному режимі.

У табл. 2.3.4 представлено бухгалтерські проведення з обліку доходів.

Таблиця 2.3.4

Бухгалтерські проведення з обліку доходів за фактичними даними

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дт	Кт		
1	2	3	4	5	6
1	Наданонакладну покупцю за відвантажену на його адресу готову продукцію	36	701	36000,00	Накладна
2	Відображено надходження страхових внесків від страховальника	76	703	10000,00	Акт наданих послуг
3	Відображено дохід від реалізації за рахунок погашення кредиторської заборгованості	63	701	16000,00	Накладна
4	Відображено ПДВ із суми виручки від реалізації	701	64	6000,00	Податкова накладна
5	Списано доходи від реалізації за вирахуванням ПДВ	70	791	50000,00	Бухгалтерська довідка

1	2	3	4	5	6
6	Відображено суму наданих після дати реалізації знижок покупцям, вартість поверненої покупцем продукції	791	704	1000,00	Бухгалтерська довідка
7	Відображено дохід від реалізації іноземної валюти	31	711	2000,00	Банківська виписка
8	Відображено доходи від реалізації оборотних активів (виробничих запасів, МШП тощо)	36	712	10000,00	Акт на списання
10	Відображено дохід від операційної курсової різниці	31	714	6000,00	Довідки бухгалтерії
11	Відображено штрафи, пені, неустойки, які визнані боржником підприємства, або щодо яких одержані позитивні рішення суду	68	715	50000,00	Довідки бухгалтерії
13	Відображено суму відшкодувань підприємству вартості раніше списаних активів	10	716	1000,00	Довідки бухгалтерії
14	Відображено доходи від списання кредиторської заборгованості, що виникла в ході операційного циклу після закінчення строку позовної давності	68	717	20000,00	Довідки бухгалтерії
15	Відображено дохід від безоплатно одержаних активів	10	718	50000,00	Довідки бухгалтерії
16	Відображено доходи за результатами проведених інвентаризацій оборотних і необоротних активів підприємств	20	719	10000,00	Довідки бухгалтерії
17	Відображено суму податків та платежів, отриманих у складі іншого операційного доходу	71	64	10000,00	Довідки бухгалтерії
18	Списано інший операційний дохід на фінансові результати	71	791	10000,00	Довідки бухгалтерії

У табл. 2.3.5. представлено бухгалтерські проведення з обліку витрат.

Таблиця 2.3.5

Бухгалтерські проведення з обліку витрат за фактичними даними

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Первинні документи
		Дт	Кт		
1	2	3	4	5	6
1	Відображається списання собівартості реалізованої продукції	901	26	10000,00	Довідки бухгалтерії
2	Відображається списання собівартості реалізованих товарів на підприємствах торгівлі	902	281	5000,00	Довідки бухгалтерії
3	Відображається списання собівартості реалізованих товарів на підприємствах роздрібною торгівлі	902	282	1000,00	Довідки бухгалтерії
4	Відображається списання собівартості реалізованих товарів на підприємствах громадського харчування	902	23	200,00	Довідки бухгалтерії
5	Відображається списання постійних нерозподілених загальнопромислових витрат	90	91	9000,00	Довідка бухгалтера

1	2	3	4	5	6
6	Відображається списання собівартості реалізації на фінансові результати	79	90	20000,00	Довідки бухгалтерії
7	Нараховано заробітну плату загальнопромислому персоналу	91	66	10000,00	Довідки бухгалтерії
8	Здійснено нарахування ЄСВ	91	65	2200,00	Довідки бухгалтерії
9	Нараховано знос загальнопромислового обладнання	91	131	1000,00	Довідки бухгалтерії
10	Списано запаси, використані в процесі здійснення загальнопромислової діяльності	91	201	660,00	Довідки бухгалтерії
11	Нарахована сторонньою організацією орендна плата за оренду приміщення, призначеного для здійснення загальнопромислової діяльності	91	631	2500,00	Довідки бухгалтерії
12	По закінченні місяця загальнопромислові витрати були розподілені:				
	а) на витрати виробництва;	23	91	5800,00	Довідки бухгалтерії
	б) на собівартість реалізованої готової продукції	901	91	6500,00	Довідки бухгалтерії
13	Нараховано амортизацію по основних засобах адміністративного призначення	92	131	20000,00	Довідки бухгалтерії
14	Списані виробничі запаси на адміністративні витрати	92	20	5000,00	Лімітно-забірна картка
15	Оплачені адміністративні витрати із каси підприємства	92	30	3000,00	Видатко-вий касовий ордер
16	Оплачені адміністративні витрати з розрахункового рахунку	92	31	2000,00	Платіжне доручення
17	Списано витрати на відрядження адміністративні витрати	92	372	500,00	Авансовий звіт
18	Нарахування заробітної плати та ЄСВ адміністративному персоналу	92	66	40000,00	Розрахунок бухгалтера
		92	65	8000,00	
19	Списано адміністративні витрати на фінансовий результат	79	92	90000,00	Розрахунок бухгалтера
20	Нараховано амортизацію основних засобів торговельного призначення	93	131	2500,00	Розрахунок бухгалтера
21	Віднесено до витрат збуту витрати на пакувальних матеріалів	93	201	5000,00	Лімітно-забірна картка
22	Витрати на відрядження віднесено на витрати на збут	93	372	300,00	Авансовий звіт
23	Нараховано заробітну плату працівникам збуту	93	661	10000,00	Розрахунок бухгалтера
24	Здійснено нарахування на заробітну плату працівників збуту до фонду соціального страхування	93	651	2200,00	Розрахунок бухгалтера
25	Здійснено списання витрат на фінансовий результат	79	93	90000,00	Розрахунок бухгалтера
26	Витрачено МШП при проведенні досліджень та розробок	941	22	1000,00	Акт списання МШП
27	Відображено вартість реалізованої іноземної валюти	942	33	25000,00	Бух. довідка
28	Створено резерв сумнівних боргів по розрахунках із дебіторами	944	38	60000,00	Бухгалтерська довідка
29	Списано інші витрати на фінансовий результат	791	94	98000,00	Бухгалтерська довідка
30	Закриття рахунку 79	44	79	98000,00	Бухгалтерська довідка

На ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» накопичення операційних доходів та витрат здійснюються у Відомості "Результати господарської діяльності". Дана відомість ведеться у гривнях без десяткових знаків та у розрізі доходів та статей витрат підприємства протягом звітного року, з підсумковими даними за кожен квартал, півріччя, 9 місяців та рік. У даній відомості, шляхом порівняння доходів з понесеними на їх отримання витратами, протягом вказаних періодів визначається фінансовий результат звичайної діяльності до оподаткування, податок на прибуток та фінансовий результат звичайної діяльності підприємства.

Як результат, всі господарські операції та аналітичні дані відображені на рахунках бухгалтерського обліку, які використовує підприємство у своїй діяльності знаходять своє безпосереднє відображення у Головній книзі за допомогою якої головний бухгалтер складає фінансову звітність, а зокрема Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід). На кінець кожного місяця для складання фінансової звітності головний бухгалтер ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» формує оборотний баланс за синтетичними рахунками, а для деталізації оборотів за кожним рахунком до кореспонденції - шахову відомість. Оборотний баланс є засобом взаємозв'язку між балансом і рахунками, що має контрольне значення для перевірки правильності облікових записів.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні витрати) (табл.2.3.6) за формою № 2 складається з 4 розділів: розділ I «Фінансові результати»; розділ II «Сукупний дохід»; розділ III «Елементи операційних витрат»; розділ IV «Розрахунок показників прибутковості акцій».

Таблиця 2.3.6

Заповнення звіту про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	З чого формується	Примітки
1	2	3	4
I «Фінансові результати»			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт 701, 702, 703 із Кт 791 за мінусом оборотів за Дт 704	Відображають дохід (виручку) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у т. ч. платежі від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам), та податків і зборів.
Собівартість реалізованої продукції	2050	Обороти за Дт субрахунків 901, 902, 903	Відображають виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та собівартість реалізованих товарів.
Валовий: прибуток	2090	Позитивне значення: ряд. 2000 + ряд. 2010 - ряд. 2050 - ряд. 2070	
збиток	2095	Від'ємне значення: ряд. 2000 + ряд. 2010 - ряд. 2050 - ряд. 2070	
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт рахунка 71 із Кт 791	Відображають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства (крім чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів (якщо такий дохід не є основною діяльністю підприємства; - дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках; дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і групи вибуття; дохід від списання кредиторської заборгованості; одержані штрафи, пені, неустойки.

1	2	3	4
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Кт 92 із Дт 791	Фіксують загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Зокрема: витрати на зв'язок, податки та збори, витрати на службові відрядження, винагороди за юридичні та аудиторські послуги.
Витрати на збут	2150	Обороти за Кт 93 із Дт 791	Показують витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів). Зокрема, витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламу, доставку продукції споживачам.
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт 94 з Дт 791	Відображаються собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості згідно з ПБО 10; втрати від знецінення запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні (фінансові) санкції; відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, а також решта витрат, що виникають під час операційної діяльності підприємства (крім витрат, що включаються в собівартість продукції (товарів, робіт, послуг))
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	Позитивне значення: ряд. 2090 (ряд. 2095) + (-) 2105 + (-) 2110 + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180	
збиток	2195	Від'ємне значення: ряд. 2090 (ряд. 2095) + (-) 2105 + (-) 2110 + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180	
Дохід від участі в капіталі	2200	Обороти за Дт 72 із Кт 792	Відображають дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі
Інші фінансові доходи	2220	Обороти за Дт 73 із Кт 792	Показують дивіденди, відсотки й інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі)
Інші доходи	2240	Обороти за Дт 74 Кт 793	Фіксують дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; дохід підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, та інші доходи, які виникають під час господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства
Фінансові витрати	2250	Обороти за Дт 792 з Кт 95	Показують витрати на проценти й інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються в собівартість кваліфікаційних активів відповідно до ПСБО 31.
Втрати від участі в капіталі	2255	Обороти за Дт 792 із Кт 96	Відображають збиток від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть методом участі в капіталі
Інші витрати	2270	Обороти за Дт 793 з Кт 97	Фіксують собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; витрати підприємств від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, які виникають під час господарської діяльності.

1	2	3	4
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	Позитивне значення: ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 + (-) ряд. 2275 Від'ємне значення : ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 + (-) ряд. 2275	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Обороти за Дт 793 із Кт 981 (витрати) або обороти за Дт 981 із Кт 793 (дохід)	Наводять суму витрат (доходу) з податку на прибуток, визначену згідно з ПСБО 17.
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	Позитивне значення: ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305	
збиток	2355	Від'ємне значення: ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305	

Фінансовий результат є одним з найважливіших показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі аспекти діяльності підприємства: рівень використання виробничих засобів, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів; особливості технології та організації виробництва; собівартість реалізованої продукції та її якість; обсяг реалізації, реалізаційні ціни; продуктивність праці; державне регулювання розвитку галузі тощо

Можна із впевненістю стверджувати, що саме фінансовий результат у вигляді прибутку виступає основною метою діяльності будь-якого підприємства на ринку та є центральним показником ефективності діяльності такого підприємства. Орієнтуючись саме на інформацію про фінансовий результат, яку вони можуть почерпнути із фінансових звітів та його динаміку інвестори оцінюють чи приваблива та чи інша компанія для здійснення інвестицій.

2.4 Опис і застосування інформаційних технологій з обліку фінансових результатів

На сьогоднішній день ринок програмного забезпечення пропонує десятки програмних пакетів для корпоративного обліку, але розробники щороку випускають нові програми, які вважають, що програма є потужнішою, «розумнішою» та кращою за всі відомі програми.

Незважаючи на насиченість ринку, вже кілька років посіли лідером на ньому є фірма 1С. Фірма починала з інформаційної системи «1С: Бухгалтерія» та перед іншими ця система мала низку переваг, а саме: простоту інсталяції й використання; можливість гнучкого налаштування конфігурації і наявність вбудованої мови; змогу швидко виконати різноманітні проведення, низьку ціну тощо.

Нещодавно фірма випустила нову комп'ютерну інформаційну систему «1С: Підприємство» версії 7.0, 7.5 та 7.7.Ці системи не мають макромови, однак у них наявна вбудована об'єктно-орієнтована мова програмування і розвинене інтерактивне

середовище, що дає змогу змінювати типові конфігурації для своїх потреб чи навіть повністю переписати їх. Вадюю систем є обов'язкове їх настроювання фахівцем, однак вони більше орієнтовані на кінцевого користувача і надають останньому більше можливостей під час роботи.

Отже, «1С: Підприємство» — це комп'ютерна система загального призначення, призначена для автоматизації діяльності різних типів і форм підприємств. Вона зазвичай використовується на різних підприємствах для автоматизації функціонування управління та обліку функцій. Конфігурація 1С відрізняється від інших подібних інформаційних систем. Іншими словами, набір конкретних об'єктів, структура інформаційного масиву та алгоритм, що застосовуються для обробки облікової інформації, визначаються конкретною конфігурацією системи, що означає набір механізмів, призначених для обробки різних типів об'єктів у предметній області [2, с. 68-69].

Одним із основних понять в системі «1С: Підприємство» є «Документ». За допомогою документів організується введення в систему інформації про здійснені на об'єкті господарські операції, її перегляд і, за потреби, коригування. У своїй більшості документи, які використовуються в ІС «1С: Підприємство», — це своєрідні електронні аналоги звичайних паперових документів, що використовуються на об'єкті управління і призначені для збереження основної інформації про всі господарські події, здійснені на ньому в певному періоді.

У дипломній роботі використано програму «1С:Підприємство 8.3». Типова конфігурація «1С» дозволяє автоматизувати облік фінансових результатів відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку.

Для початку роботи в «1С:Підприємство» створено нове підприємство.

Для цього створено ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»: меню «Справка» - «Стартовый помощник» - «Далее» - «Ввести сведения о новой организации» або «Операции» - «Справочники» - «Организации». Заповнено такі дані: найменування, основний банківський рахунок, дата створення, ПН, організаційно-правова форма господарювання, адреса, вид економічної діяльності, код ЄДРПОУ, код за КВЕД. Окрім цього заповнено вкладки «Номера реєстрації», «Контактная інформація» та «Інше». Для збереження обрано «Запись» (рис. 2.4.1).

Скриншот інтерфейсу програми «1С: Підприємство» для введення інформації про підприємство. Вікно має заголовок «Организации: Вімм-Білл-Данн Україна». У верхній частині є меню «Действия» та «Советы». Основна частина форми містить наступні поля:

- Наименование: Вімм-Білл-Данн Україна
- Код: 000000001
- Юр. / физ. лицо: Юр. лицо
- Префикс: (порожнє)
- Полное наименование: ПрАТ "Вімм-Білл-Данн Україна"
- Головная организация: (випадаючий список)
- Осн. банковский счет: Приватбанк
- Банковский счет для ... (випадаючий список)

Нижче розташовані вкладки: «Коды организации», «Номера регистрации», «Контактная информация», «Прочее». Активна вкладка «Номера регистрации» містить наступні дані:

На дату:	01.01.2020	Код ЄДРПОУ:	00445937
ИНН:	004459348736	Номер свидетельства:	2589
ОПФГ:	Відприте акціонерне тов:	Код ОПФГ:	231
Территория:	Київська	Код КОАТУУ:	3222410600
Форма собственности:	Приватна	Код КФВ:	

У нижній частині вікна розташовані кнопки «OK», «Записать» та «Закреть».

Рис. 2.4.1. Загальна інформація про підприємство

Далі заповнено дані облікової політики організації. Для цього обрано «Предприятие» - «Учетная политика организации». Вибрано організацію, дату застосування облікової політики та заповнено вкладки: «Налогообложение», «Бухгалтерський учет», «Производство» (рис. 2.4.2)

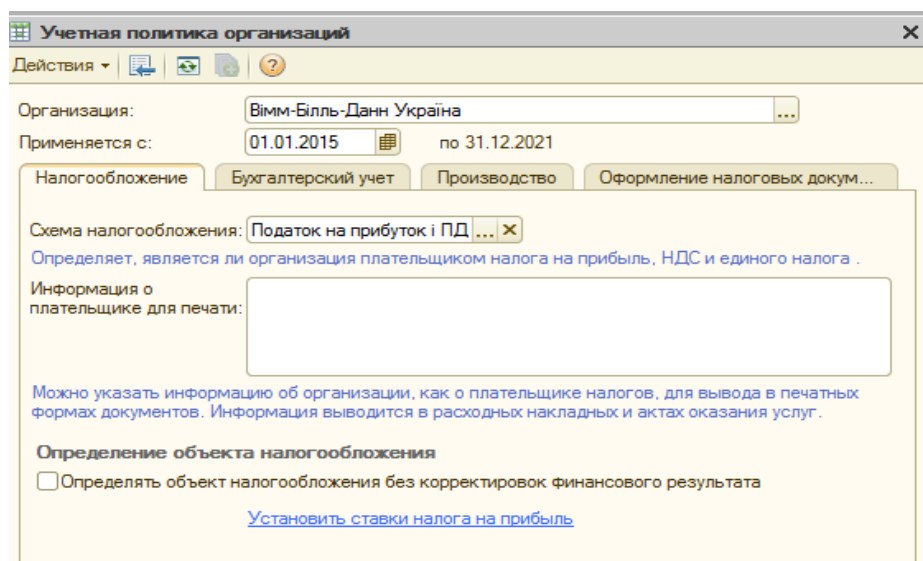

Рис. 2.4.2 Облікова політика підприємства

Потім в меню «Предприятие» - «Подразделения» створено підрозділи. Для цього вибрано «Добавить» та заповнено строки. На підприємстві є такі підрозділи: адміністрація, виробництво, збут (рис. 2.4.3).

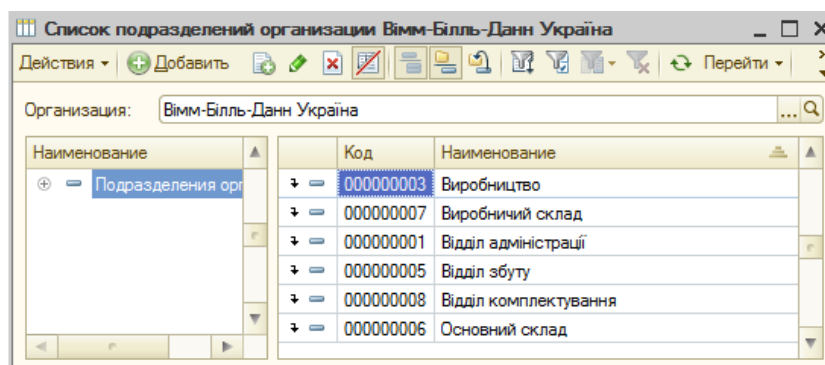

Рис. 2.4.3. Підрозділи організації

В меню «Производство» - «Ответственные лица организации» введено відповідальних осіб :

1. Керівник - Пугаєва Людмила Анатоліївна;
2. Головний бухгалтер - Дворник Галина Петрівна;
3. Касир - Райченко Вікторія Іванівна (рис. 2.4.4).

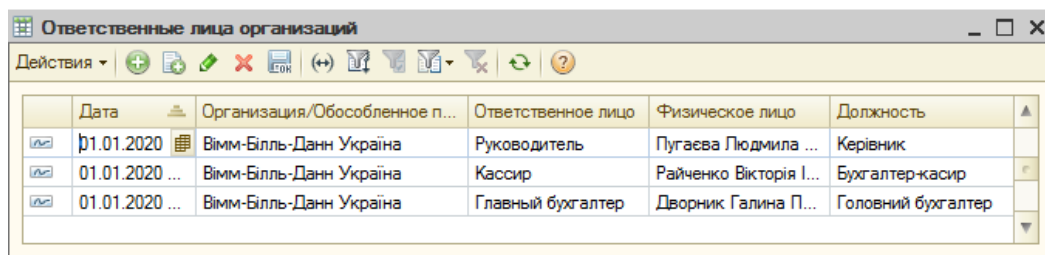

Рис. 2.4.4. Відповідальні особи організації

Заповнено початкові залишки на 31 грудня 2019 року. Для цього створено документи з введення початкових залишків: в пункті меню «Предприятие» – «Ввод начальных остатков» – обрано дату, на яку введено залишки – введено залишки за всіма рахунками (рис. 2.4.5).

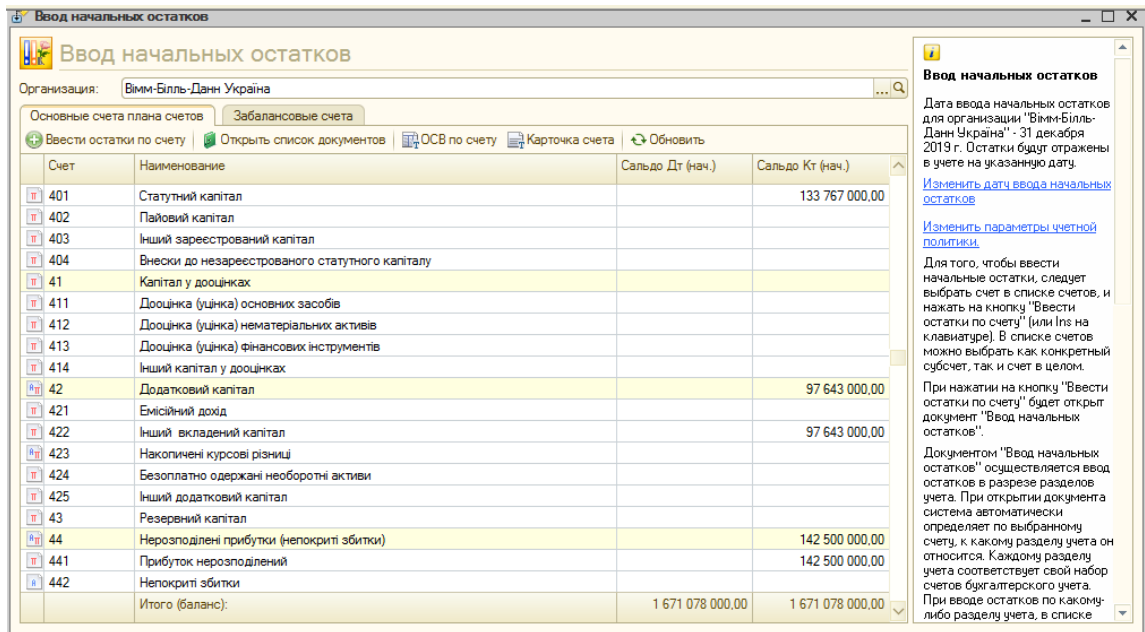

Рис. 2.4.5. Введення початкових залишків

Наступним етапом роботи є виконання господарських операцій за темою фінансові результати.

Підприємство ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна» 06.01.2020р. уклало договір з підприємством ТОВ «Велмарт». Предмет договору - продаж готової продукції, а саме «йогурт». Вартість договору - 120 000,00 грн., в т.ч. ПДВ. Підставою для проведення даної операції є Договір (рис. 2.4.6).

Створено договір: меню «Покупка» - «Контрагенты» - «Покупатели» та обрано необхідного постачальника. Далі у вкладці «Счета и договоры» створюємо договір «Основний договір» та заповнено необхідну інформацію.

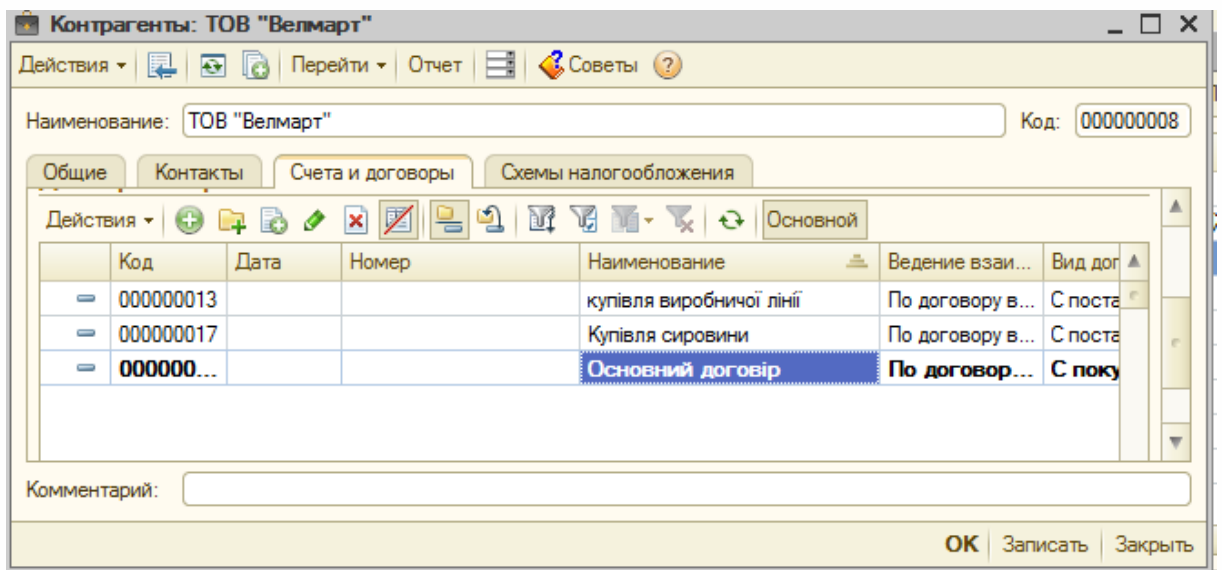

Рис. 2.4.6. Договір на реалізацію

Далі виставлено рахунок покупцю. В меню «Продажа» - «Счет на оплату покупателю» додано новий рахунок. Заповнено бланк: обрано вкладку товари та вписано номенклатуру, кількість, ціну, ставка ПДВ - 20% (рис. 2.4.7).

Счет на оплату покупателю: Записан

Номер: 0000000001 от: 08.01.2020 12:00:00

Организация: Вімм-Біль-Данн Україна Ответственный:

Контрагент: ТОВ "Велмарт" Договор: Основний договір

Склад: Основний склад Банковский счет: Приватбанк

Адрес доставки:

№	Номенклатура	Количество	Ед.	К.	Цена	Сумма	% НДС
1	Йогурт	5 000,000	л	1,000	20,00	100 000,00	20%

Тип цен: Основная цена продажу Автоматический расчет НДС. Всего (грн): 120 000,00
НДС (сверху): 20 000,00

Комментарий:

Счет на оплату Печать OK Записать Закрыть

Рис. 2.4.7 Рахунок на оплату покупцю

Далі на основі рахунку створено видаткову накладну (рис. 2.4.8).

Реализация товаров и услуг: Продажа, комиссия. Проведен

Номер: 0000000001 от: 08.01.2020 0:00:00

Организация: Вімм-Біль-Данн Україна Склад: Основний склад

Контрагент: ТОВ "Велмарт" Договор: Основний договір

Документ расчетов:

№	Номенклатура	Количество	Ед.	К.	Цена	Сумма	% НДС
1	Йогурт	5 000,000	л	1,000	20,00	100 000,00	20%

Тип цен: Основная цена продажу Автоматический расчет НДС. Всего (грн): 120 000,00
НДС (сверху): 20 000,00

Комментарий:

Расходная накладная Печать OK Записать Закрыть

Рис. 2.4.8. Видаткова накладна

На основі видаткової накладної створено податкову накладну: «На основании» - «Налоговая накладная» (рис. 2.4.9). У ПН зазначаються в окремих рядках такі обов'язкові реквізити: порядковий номер ПН; дата складання ПН; повна або скорочена назва підприємства; податковий номер платника ПДВ; ціна постачання без урахування ПДВ; ставка ПДВ та відповідна сума ПДВ в цифровому значенні; загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням ПДВ.

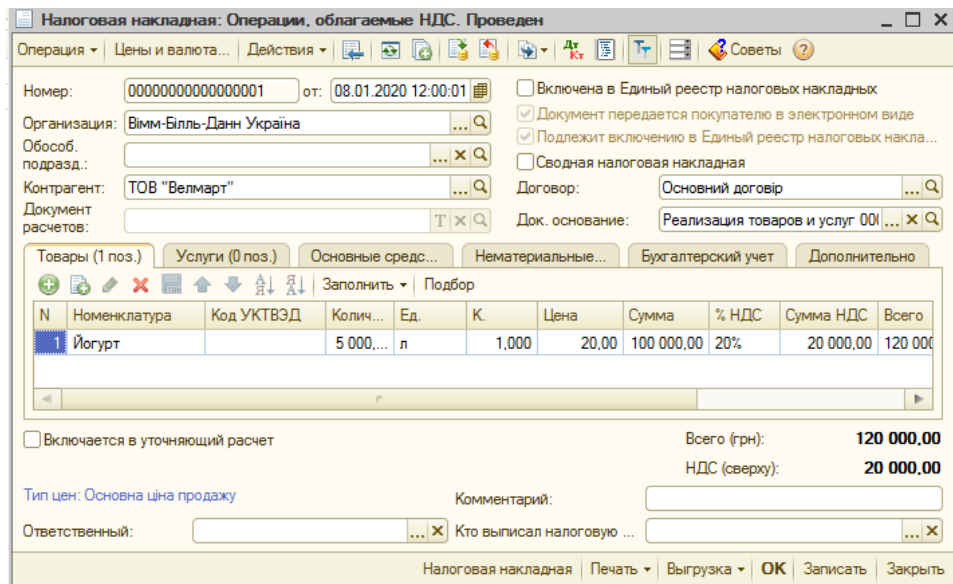

Рис. 2.4.9 Податкова накладна

Друковані форми Рахунку на оплату, Видаткової та Податкової накладної для даної операції представлено в Додатках .

Проведено нарахування заробітної плати працівникам за січень 2020 року.

В програмі для того щоб нарахувати заробітну плату ми переходимо на вкладку «Зарплата» далі на «Начисление заработной латы работникам организации».

У відкритому вікні нарахування заробітної плати працівникам організації ми переходимо до заповнення документа. Заповнено дані: організація – ПрАТ «Вім-Біль-Данн Україна», дату на кінець місяця – 31.01.2020, підрозділ, місяць нарахування, кількість робочих днів у місяці, далі ми додаємо працівників. Потім обрано працівників. У вкладці нарахування обрано «Заполнить», а також внесено інформацію про відпрацьований час та натиснуто «Рассчитать». Ці ж операції проведено у вкладках «ПДФО», «Внески ФОП». Проведено документ та перевірено проведення (рис. 2.4.10).

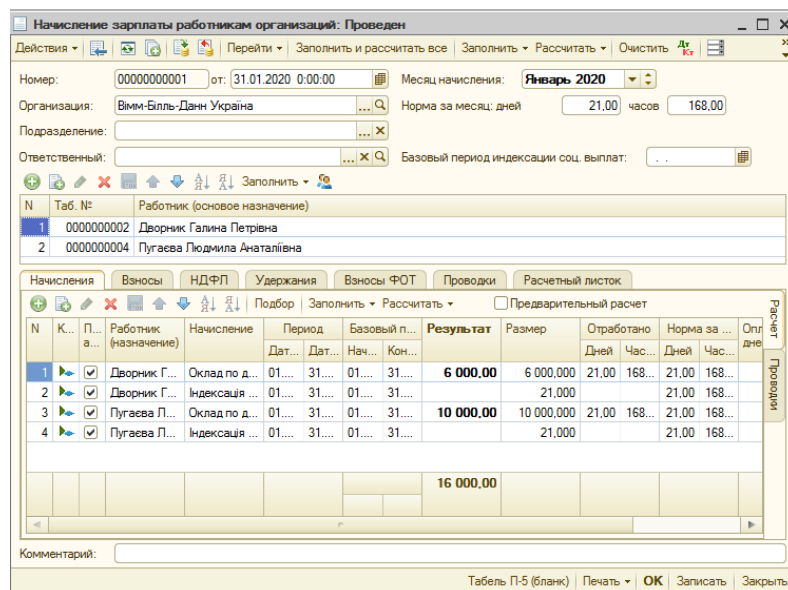

Рис. 2.4.10. Нарахування заробітної плати

Підприємство ПрАТ «Вім-Біль-Данн Україна» 20.01.2020 р уклало договір з підприємством ТОВ «Оренда». Предмет договору - отримання в операційну оренду будівлі під офіс. Вартість місячної сплати - 36 000,00 грн., в т.ч. ПДВ.

В кінці місяця отримано Акт виконаних робіт (наданих послуг). В меню «Покупка» - «Поступление товаров и услуг» додано новий документ: обрано вкладку послуги та вписано номенклатуру «оренда», кількість, ціну, ставка ПДВ - 20% (рис. 2.4.11).

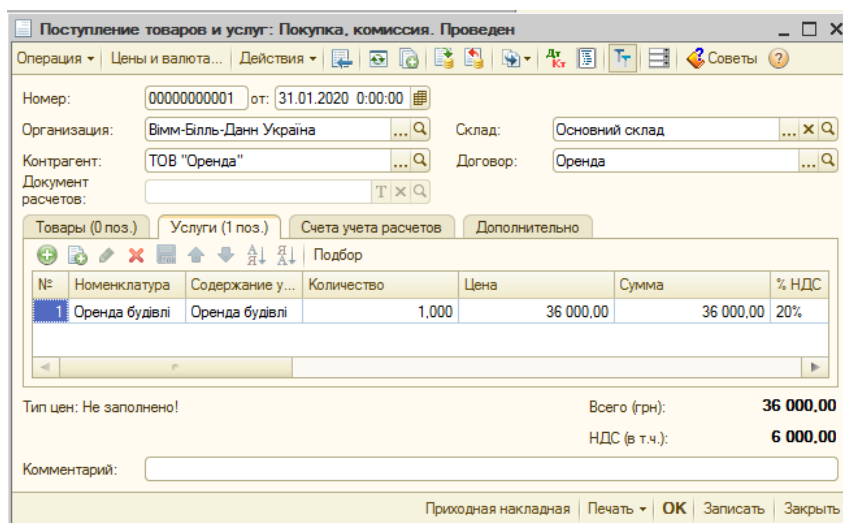

Рис. 2.4.10. Відображення витрат по оренді

Розрахунок амортизації є витратами, що прямо впливають на фінансовий результат, який здійснюється одночасно із закриттям місяця.

Закриття місяця та визначення фінансового результату є кінцевим етапом роботи. Проведемо такі дії: в меню «Операции» - «Регламентные операции» - «Закрытие месяца» - «Добавить», ставимо позначки на діях, які необхідно провести, а саме «нарахування амортизації» та закриваємо місяць (рис 2.4.11).

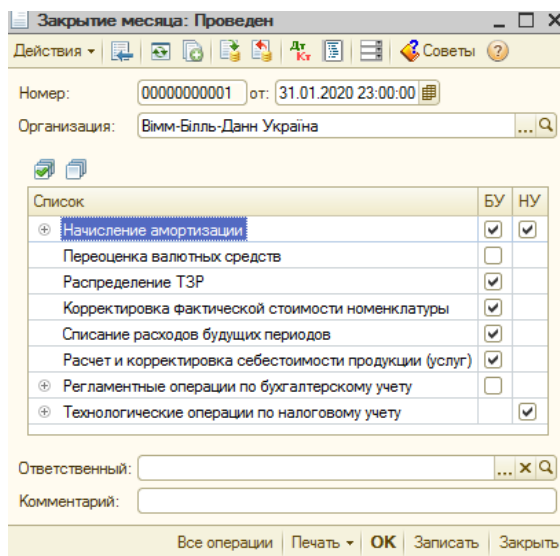

Рис. 2.4.11 Закриття місяця

Кінцевим етапом роботи визначення фінансового результату на дату 31.01.2020 р. В меню «Операции»- «Регламентные операции»- «Закрытие месяца» - «Добавить» закриваємо місяць (рис 2.4.12).

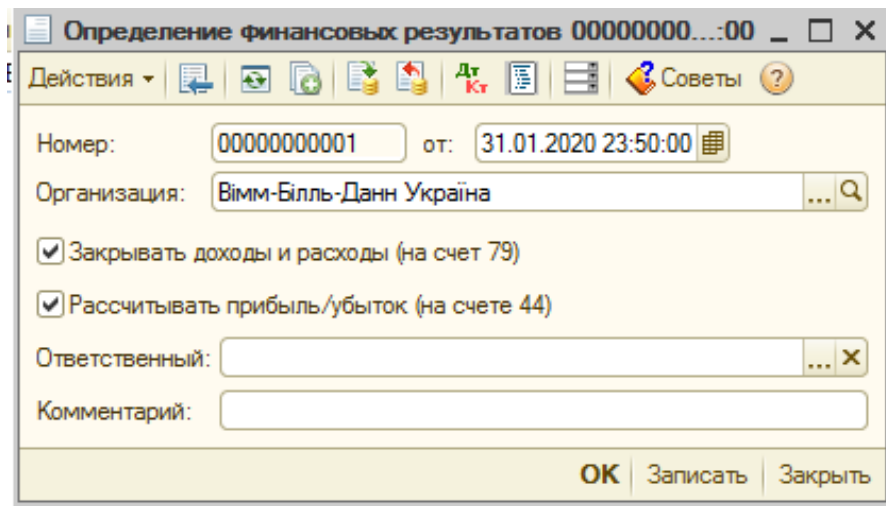

Рис. 2.4.12. Визначення фінансових результатів

В результаті виконаної роботи в програмі буди роздруковано такі звітні документи:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан на 31.03.2020 р) (Додаток),
- Звіт про фінансові результати за I квартал 2020 р (Додаток),
- Оборотно-сальдова відомість за січень 2020 року (Додаток),
- Оборотно-сальдові відомості за рахунками 44, 70, 79, 90, 92, 93
- Головна книга (Додаток),
- Шахова відомість (Додаток),
- Аналіз рахунків 44, 70, 79, 90, 92, 93 за січень 2020 року (Додатки),
- Картки рахунків 44, 70, 79, 90, 92, 93 за 1 квартал 2020 року (Додатки),
- Зведені проведення за січень 2020 року (Додаток),
- Звіт по проведеннях за січень 2020 року (Додаток).

Отже, в «1С:Бухгалтерія 8» створено ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», залишки введено на основі Балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31.12.2019 р, а також відображено операції за січень 2018 р в межах магістерського дослідження за об'єктами обліку (фінансові результати).

На сьогоднішній день використання організаціями персональних комп'ютерів і впровадження програмних продуктів дозволяє прискорити обробку інформації, а також своєчасно отримувати більш оперативні відомості в рамках вирішення різних комп'ютерних завдань.

Одним з важливих шляхів вдосконалення бухгалтерського обліку та аналізу основних засобів в торгівлі, є введення додаткового контролю з боку керівництва підприємства. Перегляд керівником бухгалтерських документів, вивчення ним нормативних актів, що діють в цій галузі дозволить більш раціонально витратити кошти на придбання основних засобів, витратити менше часу на переконання керівництва в необхідності придбання того чи іншого об'єкта, підвищити дисципліну використання основних засобів співробітниками підприємства.

Потрібно ввести аналіз ефективності використання основних засобів за даними бухгалтерського обліку під безпосереднім контролем керівника підприємства. При цьому керівник одержуватиме повнішу картину стану справ на своєму підприємстві.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАТ «ВІММ-БІЛЛЬ-ДАНИ УКРАЇНА» І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

3.1. Фактичний стан організації аналітичної роботи в ПрАТ «Вімм-Білля-Дани Україна»

Аналітик – це поняття більш широке, ніж просто експерт у певній галузі знань, його інтелектуальний інструментарій та досвід практичної діяльності набагато ширше та не замикається в рамках однієї предметної сфери.

Аналітик володіє сукупністю інтелектуальних технологій, які дозволяють коректно відображати суть явищ та процесів, виявляти основні тенденції їх розвитку, прогнозувати та створювати основу для управлінських рішень.

Працівники облікового і аналітичного підрозділів мають різний склад функціональних обов'язків. Облікові працівники здійснюють збір, реєстрацію і обробку даних, що формуються в системі бухгалтерського обліку. Аналітичні працівники використовують облікові дані для проведення аналітичних процедур та формування аналітичної інформації.

Облікові дані мають ретроспективний характер і використовуються в більшій мірі для складання фінансової звітності за період часу що минув. Аналітичні дані хоча і формуються на основі облікових даних, що відображають діяльність за попередній період, однак мають на меті формування показників для планування діяльності на майбутнє.

Необхідність аналізу облікової інформації для інформаційних потреб системи управління дозволяє виділити ряд найважливіших завдань, які повинні вирішуватися в системі аналітичного забезпечення сучасних підприємств.

Завдання, які вирішуються в межах аналітичної функції можна поділити на дві групи з позиції суб'єктів використання аналітичної інформації:

1. Отримання аналітичної інформації для задоволення інформаційних потреб системи управління.
2. Надання додаткової інформації зовнішнім користувачам, якщо інформаційний попит не задовольняється за рахунок показників скороченої фінансової звітності.

Виокремлення груп аналітичної інформації пов'язано з особливостями інформаційного забезпечення аналітичного процесу на підприємствах. Це пов'язано по-перше, з скороченим обсягом облікової інформації в системі управління, що не завжди дозволяє забезпечити інформаційні потреби її користувачів; по-друге, неможливістю застосування більшості методів і видів аналізу в умовах ресурсних обмежень невеликого підприємства.

Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	РОЗДІЛ 3	Номер сторінки
Здобувач	Парійчук А.П.				
Науковий Керівник	Колос І.В.				
Завідувач Кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		

З огляду на зазначені відмінності завдання аналітичної функції обліково-аналітичного забезпечення систематизовано в табл. 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

Орієнтовний перелік аналітичних завдань із закріпленням за структурними підрозділами і окремими виконавцями наПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»

Перелік обліково-аналітичних завдань	Виконавці, за якими закріплено завдання	
	повністю	частково
1	2	3
Аналіз досягнення мети діяльності підприємства та вирішення поставлених завдань	Директор департаменту фінансів Заступник директора з фінансових питань	Фінансовий відділ
Аналіз доцільності запровадження окремих елементів управлінського обліку та внутрішнього контролю	Директор департаменту фінансів Заступник директора з фінансових питань	Головний бухгалтер
Аналіз ефективності використання трудових, фінансових, матеріальних ресурсів в межах їх обмежених обсягів	Фінансовий відділ	Заступник директора з фінансових питань
Аналіз та порівняння понесених додаткових витрат з отриманим матеріальним чи іншим економічним ефектом	Фінансовий відділ	Головний бухгалтер
Аналіз фінансового стану та результатів діяльності малого підприємства	Фінансовий відділ	Головний бухгалтер
Виявлення внутрішніх резервів покращення ефективності фінансово-господарської діяльності	Фінансовий відділ	Заступник директора з фінансових питань Головний бухгалтер
Вибір та прийняття на основі аналітичної інформації економічно обґрунтованих управлінських рішень	Директор департаменту фінансів Заступник директора з фінансових питань	Головний бухгалтер

Основним результатом інформаційно-аналітичної діяльності найчастіше є аналітичний документ у формі доповіді, огляду, довідки, прогнозу, де подаються висновки та рекомендації. Вони абсолютно необхідні, для того щоб робота мала завершений вигляд і могла бути максимально корисною.

Висновки є наслідком досягнення поставленої цілі. Для обґрунтування потрібно відповісти на питання “Що означає дане явище?”. В багатьох документах читаються і запам’ятовуються лише висновки, тобто результати аналізу. Необхідно виявляти якомога кращий професіоналізм, щоб у висновках викладались коротко і чітко найважливіші моменти, але водночас стислість не повинна породжувати неправильне сприйняття. Написання висновків потребує найвищої майстерності аналітика.

Аналітичні документи містять нову узагальнену інформацію, отриману в результаті всебічного, глибокого і критичного аналізу первинних документів,

аргументовану оцінку стану і тенденцій розвитку проблеми, що розглядається. Їх створюють у процесі поглибленого аналізу і синтезу первинних документів з метою вилучення, оцінки, узагальнення і використання інформації, що в них міститься. Однією з характерних рис аналітичного документа є наявність в ньому "аналітичної частини", яку становлять як концепції, погляди, ідеї, висновки, запозичені з первинного документа, так і власні думки, ідеї, судження автора вторинного документа. Деякі аналітичні документи дають можливість уявити інформаційну модель проблеми. Це, перш за все інформаційно-аналітична довідка, інформаційний звіт про діяльність, аналітичний огляд. Для створення таких документів застосовують як загальнонаукові методи, так і інформаційно-прогностичні методики (моделювання, контент-аналіз, аналогії).

Аналітичний прогноз містить аналіз інформації, яка відображає характер змін стану досліджуваного об'єкта (його структури, найважливіших показників і чинників, що визначають його розвиток), з метою виявлення закономірностей розвитку об'єкта, необхідних для проведення робіт з прогнозування. Цей огляд базується на аналізі первинних документів глибокої ретроспективи. Прогнозний огляд складають для інформування про перспективи розвитку об'єкта на 5-10 років уперед і передбачають аналіз. Прогнозний огляд має таку структуру: вступ (підстави для складання огляду), аналітична частина (стан об'єкта, тенденції і прогноз розвитку), висновки, пропозиції.

Аналітичний звіт про діяльність розпочинається з анотації або реферата з коротким викладом завдання дослідження та отриманих результатів і зі вступу, в якому характеризуються вітчизняні й зарубіжні досягнення з досліджуваної проблеми. У самому тексті звіту викладають зміст завдання, формулюють технічне завдання, аналізують відомі методи і способи вирішення, розрахунки і результати експериментів. Завершується звіт висновками із зіставленням та аналізом результатів, отриманих у ході дослідження теоретичних та експериментальних даних, і, нарешті, висновками з оцінкою результатів і шляхів їх використання.

3.2. Техніко-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018 – 2019 роки

Техніко-економічний аналіз - це вивчення взаємодії технологічних та економічних процесів, що відбуваються у процесі виробництва, яке з'ясовує їх вплив на економічні показники діяльності підприємств.

Предметом техніко-економічного аналізу є економічний процес, що відбувається на підприємстві, його соціально-економічна ефективність, кінцевий випуск продукції та фінансові результати. Ці процеси формуються під впливом об'єктивних та суб'єктивних факторів і відображаються у звіті підприємства .

Техніко-економічний аналіз дозволяє виявити залежність результатів виробничої та фінансової діяльності підприємства від операційних, технічних та організаційних факторів, визначити ступінь впливу кожного фактора на план та визначити наявні виробничі резерви для виявлення недоліків.

У табл. 3.2.1 представлено динаміку основних техніко-економічних показників діяльності підприємства за 2018-2019 роки. Розрахунки показників здійснюються за даними фінансової і статистичної звітності підприємства.

**Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Вімм-Білль-Данн Україна»
за 2018 – 2019 роки**

Показники	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, (+/-)	Темп зміни, (%)
1. Випуск продукції в діючих цінах, тис. грн.	365 847,00	383 786,00	17 939,00	104,90
2. Випуск продукції в порівняльних цінах, тис. грн.	366 111,00	384 594,00	18 483,00	105,05
3. Випуск продукції в натуральному виразі (т)	10 460	10 989	529,00	105,06
4. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	409 536	441 134	31 598,00	107,72
5. Чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	711	554	-157,00	77,92
6. Фонд оплати праці, тис. грн.	137 930	173 526	35 596,00	125,81
7. Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП, тис. грн./особу	514,92	694,21	179,29	134,82
8. Середньорічна оплата праці, тис. грн./особу	193,99	313,22	119,23	161,46
9. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	707346,0	728461,5	21 115,50	102,99
10. Віддача ОЗ, грн./грн.	0,52	0,53	0,01	102,00
11. Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн.	701 905,00	785 674	83 769,00	111,93
12 Коефіцієнт оборотності обігових коштів	0,58	0,56	-0,02	96,23
13. Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1 081 702,00	1 197 236,5	115 534,50	110,68
14. Власний капітал, тис. грн.	277 917	386 048	108 131,00	138,91
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	367 608	377 114	9 506,00	102,59
16. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	89,76	85,49	-4,27	95,24
17. Матеріальні витрати, тис. грн.	61 225	67 687	6 462,00	110,55
18. Матеріаловіддача, грн./грн.	5,98	5,68	-0,30	95,02
19. Операційні витрати, тис. грн.	417 987	437 132	19 145,00	104,58
20. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	41 928	64 020	22 092,00	152,69
21. Прибуток (збиток) операційної діяльності, тис. грн.	774	12 924	12 150,00	1669,77
22. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	156 173	108 131	-48 042,00	69,24
23. Рентабельність (збитковість) операційної діяльності, %	0,19	2,96	2,77	-
24. Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	56,19	28,01	-28,18	-
25. Рентабельність (збитковість) загальна (активів), %	14,44	9,03	-5,41	-

Розрахувавши техніко-економічні показники виробничого-господарської діяльності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» можна зробити певні висновки, що чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2019 році склав 441 134 тис. грн., в 2018 році він дорівнював 409 536 тис. грн. тобто у порівнянні з минулим роком чистий дохід збільшився на 31 598 тис. грн. або 7,72%. В цілому збільшення чистого доходу було за рахунок збільшення виробництва на 5,05% у вартісному та 5,06% в натуральному вираженнях. Собівартість реалізованої продукції (товарів) у 2019 році збільшилась на 9 506 тис. грн., порівняно з 2018, що у відсотковому значенні становить 2,59%. Такий низький ріст собівартості є позитивним для підприємства та дає змогу отримати більший прибуток.

Відбулося значне зменшення чисельності працівників на 157 осіб. Фонд оплати праці за сумою збільшився на 25,81%, середньорічна оплата праці збільшилась на 61,46% і у 2019 році становила 313,22 тис. грн./особу, що є високим показником в порівнянні із середнім по Україні.

Середньорічна вартість основних засобів протягом року зросла на 2,99% за рахунок поповнення основних засобів, що в свою чергу призвело до зниження віддачі основних засобів на 3,77%.

Середньорічні залишки обігових коштів збільшилися на 11,93%. Коефіцієнт оборотності обігових коштів лишився майже стабільним, зменшився всього на 3,77%, що свідчить про незначне уповільнення швидкості обороту обігових коштів підприємства за період.

Середньорічна вартість активів на підприємстві збільшилась на 10,68%. Власний капітал за загальною сумою збільшився на 108 131 тис. грн., що зумовлено отриманням нерозподіленого прибутку.

Операційні витрати збільшилися на 4,58%. Валовий прибуток за сумою збільшився на 52,69%, прибуток від операційної діяльності більший в майже 17 разів за попередній показник, а чистий фінансовий результат зменшився на 30,76%, що свідчить про отримання менших фінансових доходів при майже незмінних фінансових витратах.

Показники рентабельності власного капіталу мають значення 28,01%, що на 28,18 пунктів менше за попередній показник, але знаходиться на досить непоганому рівні ефективного використання власних коштів..

Рентабельність операційної діяльності становить 2,96%, що досі є низьким показником, хоча й перевищує попередній рік на 2,77 пункти.

Рентабельність загальна (активів) за 2019 рік становить 9,03% та має тенденцію до зниження.

Як видно з даних табл. 3.2.1 ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» є прибутковим високо-технологічним підприємством, постійно розвивається та шукає можливості для росту, розробляє перспективні плани та має конкурентні переваги в даній галузі промисловості. значення.

Основні фонди підприємства знаходяться у функціональному стані. Підприємство активно веде політику по модернізації, реконструкції і ремонту існуючих механізмів.

3.3. Економічний аналіз і використання облікової інформації про фінансові результати

Основні методи аналізу фінансових результатів - горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний (84,6%). Найменш використовуваними прийомами у фінансовому аналізі є економіко-математичні й функціонально-вартісні прийоми (7,7%) [22].

Окрім традиційних математично-статистичних методів дослідження фінансових результатів, учені виокремлюють економічні методи, методи економічної кібернетики й оптимального програмування, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень. Для глибокої оцінки фінансових результатів та точнішого обґрунтування рекомендацій для покращення роботи підприємства також використовують СVP-аналіз і концепцію фінансового важеля [46].

Аналіз фінансових результатів доцільно здійснювати за такими напрямками:

- оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують, тобто доходів і витрат;
- аналіз фінансового результату від операційної діяльності як основної діяльності підприємства;
- визначення впливу основних факторів на формування фінансового результату суб'єкта господарювання;
- аналіз показників рентабельності.

Значне місце в аналітичних дослідженнях займає інформація про діяльність суб'єкта господарювання. Аналіз господарської діяльності проводиться з використанням системи економічної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Будь-яка методика аналізу передбачає інформаційні потреби, а не наявний інформаційний ресурс. Якщо діюча інформаційна база не допомагає проводити якісний економічний аналіз через нестачу чи необ'єктивність даних, необхідну та достатню інформацію треба отримати будь-якими способами.

Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів є стислою характеристикою аналітичного процесу щодо його мети і завдань, суб'єктів і об'єктів дослідження, системи показників, які визначають параметри інформаційного та методичного забезпечення (табл. 3.3.1).

Таблиця 3.3.1

Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

1. Мета і завдання аналізу фінансових результатів	
1.1. Мета	1.2. Завдання
Пошук шляхів і кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності підприємства на основі ефективного управління його доходами та витратами	Аналіз формування прибутку, аналіз складу та динаміки прибутку, загальний і факторний аналіз прибутку від операційної діяльності, аналіз прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності, аналіз розподілу та ефективності використання чистого прибутку; аналіз рентабельності підприємства.

2. Об'єкти і суб'єкти аналізу фінансових результатів	
2.1. Об'єкти	2.2. Суб'єкти
Доходи в цілому та за видами; витрати в цілому та за видами; прибуток в цілому та за його складовими; чинники, що вплинули на утворення доходів; чинники, що вплинули на утворення витрат; чинники, що вплинули на утворення прибутку	Вищі посадові особи, економічні служби, керівники функціональних та структурних підрозділів, власники та акціонери, зовнішні користувачі інформації
3. Система економічних показників аналізу фінансових результатів	
3.1. Абсолютні вартісні показники обліку (Абсолютна величина доходів та витрат, прибутку; залишків активів, капіталу, і зобов'язань; абсолютні показники динаміки)	3.2. Відносні показники, які є наслідком аналітичної обробки облікової інформації (відносні показники структури, динаміки доходів, витрат та прибутку; відносні показники інтенсивності процесів (коефіцієнти доходності, рентабельності, витратомісткості)
4. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів	
4.1. Зовнішня інформація (правова, нормативна, довідкова)	4.2. Внутрішня інформація (планова і фактографічна)
5. Методичні прийоми обробки первинної (вхідної) інформації	
5.1. Економіко-логічні методи (групування, порівняння, розрахунок відносних показників, розрахунок середніх показників, деталізація, елімінування)	5.2. Економіко-математичні методи (Методи обробки динамічних рядів, методи регресійно-кореляційного аналізу, методи моделювання)
6. Узагальнення і реалізація результатів аналізу	
6.1. Узагальнення результатів (Систематизація інформації, кількісна оцінка втрачених прибутків, кількісна оцінка потенційного збільшення прибутків, оцінка вірогідності прогнозованих фінансових результатів, розробка багатоваріантних заходів щодо поліпшення фінансових результатів діяльності у майбутньому, оформлення результатів аналізу та передача їх в управлінські структури для реалізації запропонованих заходів	6.2. Оцінка заходів поліпшення фінансових результатів з точки зору їх найбільшої відповідності фінансової стратегії підприємства, вибір оптимального варіанту заходів щодо поліпшення фінансових результатів, прийняття рішення одо реалізації обраного варіанту заходів, доведення прийнятого рішення до виконавців, забезпечення контролю за виконанням прийнятих рішень

Аналітична інформація відрізняється від облікової. Дані для аналізу беруть з одного або кількох різновидів економічної інформації (планової, облікової, нормативної, прогнозної).

Джерелами інформації для проведення фінансового аналізу можуть бути:

- 1) загальна фінансова звітність (ф. №1 або ф. №1-м «Баланс», ф. №2 або ф. №2-м «Звіт про фінансові результати», ф. №5 «Примітки до фінансової звітності»);
- 2) відомості управлінського, бухгалтерського обліку;
- 3) спеціальна, статистична звітність (ф. №1-б «Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість», ф. №6 «Рентабельність окремих видів продукції» та ін.);
- 4) планові дані;

- 5) інформація незалежних агентств;
- 6) загальнодоступні бази даних;
- 7) друковані, телевізійні та інші засоби масової інформації;
- 8) відомості валютного та фінансового ринків;
- 9) корпоративні бази даних тощо.

Різні напрями діяльності підприємств, що пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції (робіт, послуг), а також фінансових та інвестиційних операцій одержують остаточну грошову оцінку в сукупності абсолютних показників фінансових результатів. При аналізі абсолютних показників фінансових результатів виділяють горизонтальний (зміна показників за аналогічний період) і вертикальний (зміна структури показників) аналіз. Узагальнюючу характеристику показників прибутку (збитків) досліджуваного підприємства можна подати у вигляді табл. 3.3.2.

Таблиця 3.3.2

Макет таблиці аналізу рівня та динаміки фінансових результатів

№	Показник	Минулий рік	Звітний рік	Абс. відх., +/-	Темп зміни, %
А	В	С	Д	Е	Ф
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	Ф. №2 Р. 2000 Гр 4	Ф. №2 Р. 2000 Гр 3	1D-1C	1D/1C *100
2	Собівартість реалізованої продукції	Ф. №2 Р. 2050 Гр 4	Ф. №2 Р. 2050 Гр 3	2D-2C	2D/2C *100
3	Валовий збиток	Ф. №2 Р. 2090 Гр 4	Ф. №2 Р. 2090 Гр 3	3D-3C	3D/3C *100
4	Інші операційні доходи	Ф. №2 Р. 2120 Гр 4	Ф. №2 Р. 2120 Гр 3	4D-4C	4D/4C *100
5	Адміністративні витрати	Ф. №2, Р. 2130 Гр 4	Ф. №2, Р. 2130 Гр 3	5D-5C	5D/5C *100
6	Витрати на збут	Ф. №2 Р. 2150 Гр 4	Ф. №2 Р. 2150 Гр 3	6D-6C	6D/6C *100
7	Інші операційні витрати	Ф. №2 Р. 2180 Гр 4	Ф. №2 Р. 2180 Гр 3	7D-7C	7D/7C *100
8	Фінансовий результат від операційної діяльності	Ф. №2 Р. 2190 Гр 4	Ф. №2 Р. 2190 Гр 3	8D-8C	8D/8C *100
9	Інші фінансові доходи	Ф. №2 Р. 2220 Гр 4	Ф. №2 Р. 2220 Гр 3	9D-9C	9D/9C *100
10	Інші доходи	Ф. №2 Р. 2240 Гр 4	Ф. №2 Р. 2240 Гр 3	10D-10C	10D/10C *100
11	Фінансові витрати	Ф. №2 Р. 2250 Гр 4	Ф. №2 Р. 2250 Гр 3	11D-11C	11D/11C *100
12	Інші витрати	Ф. №2 Р. 2270 Гр 4	Ф. №2 Р. 2270 Гр 3	12D-12C	12D/12C *100
13	Фінансовий результат до оподаткування	Ф. №2 Р. 2290 Гр 4	Ф. №2 Р. 2290 Гр 3	13D-13C	13D/13C *100
14	Податок на прибуток	Ф. №2 Р. 2300 Гр 4	Ф. №2 Р. 2300 Гр 3	14D-14C	14D/14C *100
15	Чистий фінансовий результат	Ф. №2 Р. 2350 Гр 4	Ф. №2 Р. 2350 Гр 3	15D-15C	15D/15C *100

Аналіз доходів та витрат підприємства має велике значення в системі загальної оцінки роботи суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що доходи та витрати

мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства, який може мати як позитивний, так і негативний характер.

Застосуємо макет табл. 3.3.2 для аналізу рівня та динаміки фінансових результатів ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» у 2018-2019 роках.

Таблиця 3.3.2

Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018-2019 роки (в тис. грн.)

№ п/п	Показник	2018 рік	2019 рік	Абс. відх., +/-	Темп зміни, %
А	В	С	Д	Е	Ф
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	409 536	441 134	31 598	107,72
2	Собівартість реалізованої продукції	367 608	377114	9 506	102,59
3	Валовий збиток	41 928	64 020	22 092	152,69
4	Інші операційні доходи	9 234	8929	-305	96,70
5	Адміністративні витрати	27 746	27600	-146	99,47
6	Витрати на збут	2 739	2822	83	103,03
7	Інші операційні витрати	19 903	29603	9 700	148,74
8	Фінансовий результат від операційної діяльності	774	12 924	12 150	1669,77
9	Інші фінансові доходи	273767	160275	-113 492	58,54
10	Інші доходи	198	22425	22 227	11325,76
11	Фінансові витрати	66 639	56411	-10 228	84,65
12	Інші витрати	2 454	7440	4 986	303,18
13	Фінансовий результат до оподаткування	205 646	131 773	-73 873	64,08
14	Податок на прибуток	49 473	23 642	-25 831	47,79
15	Чистий фінансовий результат	156 173	108 131	-48 042	69,24

Дані аналітичної таблиці свідчать про те, що сума чистого збитку щодо базового періоду зменшилась на 48 042 тис. грн. або на 30,76% здебільшого за рахунок збільшення витрат та зменшення інших фінансових доходів на 41,46% .

Отриманий дохід показує, що продукція компанії знайшла своїх споживачів і відповідає ціні, якості, іншим технічним, функціональним характеристикам та вимогам до продуктивності та потребам ринку, а також забезпечує умови для залучення компанії за умови, що розмір товару достатній для покриття витрат компанії на реалізацію продукції та інші види діяльності, виконання бюджетних зобов'язань та формування чистого прибутку.

Дані табл. 3.3.2 свідчать про те, що найбільшу питому вагу у загальному підсумку всіх доходів займає дохід від реалізації продукції (робіт, послуг). У 2018 році він становив 409 536 тис. грн. а у 2019 році – збільшився на 31 98 тис. грн. і становив 441 134 тис. грн., що на 7,72% більше. Інші операційні доходи у 2018 році становили 9234 тис. грн., у 2019 році вони зменшились на 3,3% та становили 8929 тис. грн. Інші доходи збільшились на 22 227 тис. грн., що в 113 раз перевищує показник попереднього року.

Як вже було сказано вище, значну роль у формуванні прибутку підприємства відіграють його витрати та вирахування від доходів чи прибутку.

Найбільшу питому вагу у витратах у 2019 році займають собівартість реалізованої продукції і становить 377 114 тис. грн., що на 2,59% більше за попередній рік.

Значну частину витрат у 2018р. займали й інші фінансові витрати – 66639 тис. грн.. У наступному році вони знизились на 15,35% до 56411 тис. грн.

Валовий прибуток підприємства у 2019 році по відношенню до 2018 року збільшився на 22 092 тис. грн. Фінансовий результат від операційної діяльності збільшився на 12 150 тис. грн., фінансовий результат до оподаткування зменшився на 73 873 тис.грн.

Оскільки кінцевою метою діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку, то діяльність ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» можна вважати задовільною, незважаючи на отримання менших прибутків. Причиною такої ситуації є неефективне використання капіталу та певні ускладнення, пов'язані з особливостями господарської діяльності підприємства, наперед підписані контракти на виконання робіт за фіксовану ціну, не враховуючи інфляційних процесів тощо.

Сума прибутку не завжди об'єктивно і однозначно показує ефективність господарської діяльності, тобто ефективність використання виробничих фондів трудових та фінансових ресурсів. Це можна пояснити наступними причинами:

а) прибуток може зростати за рахунок екстенсивних факторів (збільшення величини основних засобів, чисельності персоналу та ін.);

б) на суму прибутку, вартість матеріальних ресурсів, основних засобів може вплинути інфляція, індексація, зміна цін;

в) сума прибутку залежить від обсягу діяльності підприємства (масштабів підприємства).

Сказане не дозволяє обрати суму прибутку єдиним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства при визначенні його рейтингу, що є важливим для інвесторів, постачальників, банків, тобто ділових партнерів у бізнесі.

Щоб зробити висновок про ефективність роботи підприємства, одержаний прибуток необхідно порівняти зі здійсненими витратами. При цьому витрати розглядаються у двох напрямках:

а) як поточні витрати діяльності підприємства, тобто собівартість продукції;

б) як авансована вартість (авансований капітал) для забезпечення виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства.

Співвідношення прибутку до попередньої оплати або поточних витрат представляє поняття прибутковості. Мається на увазі прибутковість виробництва та реалізації всієї продукції (робіт, послуг) або певних видів продукції. Рентабельність підприємств, організацій та установ зазвичай розглядається як рентабельність економічних суб'єктів та різних галузей економіки.

Отже, рентабельність – це рівень прибутковості, що вимірюється у відсотках, тобто відносний показник.

Показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, прибутковість різних напрямів діяльності, окупність витрат. Ці показники більш повні, ніж прибуток, характеризують остаточні результати господарювання.

У практиці господарювання економісти використовують кілька показників рентабельності:

- загальна рентабельність;
- рентабельність продукції;
- рентабельність однієї гривні оптової ціни реалізованої продукції.

Останній показник визначається як відношення суми прибутку від реалізації товарної продукції до вартості тієї самої продукції за оптовими цінами підприємства. Здебільшого його використовують для підрахунку резервів зростання прибутку, пов'язаних з мобілізацією у виробництво резервів збільшення обсягу реалізованої продукції. Загальну рентабельність розраховують віднесенням балансового прибутку до середньорічної вартості основних виробничих фондів та середніх залишків матеріальних оборотних засобів. Рентабельність продукції визначають як відношення валового прибутку до собівартості продукції.

Порядок розрахунку основних показників рентабельності наведено в табл. 3.3.4.

Таблиця 3.3.4

Порядок розрахунку показників рентабельності

Показник рентабельності	Алгоритм розрахунку	Умовні позначення
1. Коефіцієнти рентабельності фінансово-господарської діяльності підприємства		
1.1. Операційна рентабельність ($R_{опер}$)	$R_{опер} = \frac{\PhiРОД}{Д} \cdot 100\%$	$\PhiРОД$ – фінансовий результат від операційної діяльності; $Д$ – дохід (виручка) від реалізації продукції;
1.2. Загальна рентабельність ($R_{загал}$)	$R_{загал} = \frac{\PhiРЗД_{до опод.}}{Д} \cdot 100\%$	$\PhiРЗД_{до опод.}$ – фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування;
1.3. Чиста рентабельність ($R_{чиста}$)	$R_{чиста} = \frac{\Pi}{Д} \cdot 100\%$	Π – чистий прибуток;
1.4. Рентабельність виробничих витрат ($R_{се}$)	$R_{се} = \frac{\Pi}{СВ} \cdot 100\%$	$СВ$ – собівартість реалізованої продукції;
1.5. Рентабельність загальних витрат ($R_{ε}$)	$R_{ε} = \frac{\Pi}{В} \cdot 100\%$	$В$ – загальні витрати;
2. Коефіцієнти рентабельності активів і капіталу		
2.1. Рентабельність власного капіталу (R_K)	$R_K = \frac{\Pi}{\bar{K}} \cdot 100\%$	\bar{K} – середньорічна вартість власного капіталу;
2.2. Рентабельність активів (R_A)	$R_A = \frac{\Pi}{\bar{A}} \cdot 100\%$	\bar{A} – середньорічна вартість активів;
2.3. Рентабельність виробничого потенціалу ($R_{виробн}$)	$R_{виробн} = \frac{\Pi}{(\bar{OЗ} + \bar{MOA})} \cdot 100\%$	$\bar{OЗ}$ – середньорічна вартість основних засобів;
2.4. Рентабельність оборотних активів (R_{OA})	$R_{OA} = \frac{\Pi}{\bar{OA}} \cdot 100\%$	\bar{MOA} – середньорічна вартість матеріальних оборотних активів (запасів); \bar{OA} – середньорічна вартість оборотних активів;
2.5. Рентабельність поточної діяльності ($R_{поточ}$)	$R_{поточ} = \frac{\Pi}{(\bar{A} - \bar{ДВ})} \cdot 100\%$	$\bar{ДВ}$ – середньорічна вартість довгострокових вкладень.

При аналізі рентабельності виявляють відхилення фактичного її рівня від планового (або іншої бази порівняння), визначають причини цих відхилень та проводять кількісну оцінку впливу факторів на виявлені відхилення, визначаючи при цьому шляхи підвищення рівня рентабельності. (табл. 3.3.5).

Таблиця 3.3.5

**Показники рентабельності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна»
в 2018-2019 роках**

Показник	2 018р.	2 019р.	Абс. відх, ±
Витратні показники			
Re продукції (товарів, робіт, послуг)	11,41	16,98	5,57
Re операційної діяльності	0,19	2,96	2,77
Ресурсні показники			
Re підприємства	14,44	9,03	-5,41
Re власного капіталу	56,19	28,01	-28,18
Re залученого капіталу	18,23	12,37	-5,86
Re необоротних активів (фондорентабельність)	42,08	25,60	-16,48
Re оборотних активів	22,25	13,76	-8,49
Дохідні показники			
Валова Re продажу	10,24	14,51	4,27
Чиста Re продажу	38,13	24,51	-13,62

У таблмці наведено динаміку коефіцієнтів рентабельності ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» за 2018 – 2019 роки, використовуючи дані Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) та Балансу (Звіту про фінансовий стан). Із проведеного аналізу бачимо суттєве зниження рентабельності за двома групами показників за абсолютними значеннями.

Коефіцієнти рентабельності фінансово-господарської діяльності мають додатне значення, що свідчить про прибутковість підприємства. Динаміка, виявлена в процесі аналізу, є наслідком випереджаючих темпів приросту витрат порівняно з доходами, що призвело до зменшення прибутків при збільшенні доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за цей же період.

Обчислені витратні показники рентабельності мають тенденцію до росту.

Re продукції (товарів, робіт, послуг) показує, що в 2019 році отримано 16,98 грн. валового прибутку з 1 грн. понесених витрат, що на 5,57 грн. вище за попередній показник.

Re операційної діяльності показує, що в 2019 році отримано 2,96 грн прибутку від операційної діяльності з 1 грн. операційних витрат, що на 2,77 грн вище, ніж у 2018 році.

Що стосується коефіцієнтів рентабельності активів і капіталу підприємства, то динаміка їх зменшення зрозуміла, оскільки незважаючи на високе позитивне значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу (28,01% у базовому періоді), не слід забувати, що воно свідчить про зменшення прибутків і, відтак, зниження коефіцієнта рентабельності на 28,18 пунктів. Отже, переважаючи темпи зниження чистого прибутку порівняно з темпами росту активів і капіталу призвели до зниження їх рентабельності у звітному періоді.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Економічний розвиток підприємства характеризується покращенням фінансово-економічних результатів. Це покращення зумовлюється дією внутрішньо-виробничих і зовнішньо-економічних чинників. Для встановлення чинників формування фінансових показників нами проведено дослідження на ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна».

Виявлено, що в умовах ринкової економіки ці фактори взаємозалежні і зумовлюють фінансовий стан підприємства. Визначальним фактором фінансового стану є прибутковість його господарської діяльності.

За результатами досліджень, проведених на основі практичних матеріалів ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», під час написання дипломної роботи у відповідності із поставленими завданнями було зроблено наступні висновки:

1) бухгалтерський облік фінансових результатів на підприємстві організовано належним чином.

2) для документального відображення фінансових результатів в роботі підприємства використовуються відповідні бланки, які відповідають загальноприйнятим вимогам до економічної інформації, а саме однозначного тлумачення, зрозумілості, доступності;

3) аналітичні функції виконує служба бухгалтерії, зокрема головний бухгалтер, тому система аналізу організована належним чином;

4) провівся аналіз діяльності підприємства;

На основі проведеного аналізу діючих систем обліку та аналізу фінансових результатів на матеріалів ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» можна запропонувати наступне:

1) привести наказ про облікову політику у відповідність до чинного законодавства та розробити робочий план рахунків;

2) загалом задовільний стан організації і ведення синтетичного й аналітичного обліку фінансових результатів на досліджуваному підприємстві може бути покращений за рахунок впровадження автоматизації бухгалтерських процедур з допомогою програми «1С:Бухгалтерія», що дозволить значно посилити управлінську функцію і оперативно приймати рішення, знаючи фінансовий стан підприємства у будь-який момент;

3) в такому випадку ефективність господарської діяльності підприємства могла би бути вищою за рахунок регулярного проведення головним бухгалтером внутрішнього контролю, який дозволяє виявити недоліки в роботі та їх причини, розробити дієві заходи щодо усунення помилок і налагодити високопродуктивний процес діяльності;

4) щомісяця проводити фінансовий аналіз фінансових результатів і фінансового стану діяльності підприємства;

5) розробити план виходу із кризового стану, взявши банківський кредит, новітню технологію в лізинг, підвищивши кваліфікаційний рівень персоналу.

Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	Номер сторінки
Здобувач	Парійчук А.П.				
Науковий керівник	Колос І. В.				
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		

На основі аналізу динаміки та структури діяльності підприємства здійснено пошук резервів підвищення ефективності використання всіх видів наявних ресурсів, оскільки це є одним з найважливіших завдань будь-якого виробництва. За допомогою ретельного фінансово-економічного аналізу, проведеного в дипломному дослідженні на тему «Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів» досконало вивчені показники прибутку і рентабельності і зроблено наступні висновки.

Аналіз фінансових результатів корпорацій є невід'ємною частиною фінансово-економічного аналізу. Основними показниками, що характеризують ефективність діяльності підприємств, є прибуток та прибутковість.

Аналіз прибутку базується на фінансовому звіті компанії (форма №2). Одночасно даються оцінки загального та індивідуального прибутку (збитку). Якщо сума прибутку показує абсолютний ефект від діяльності, то норма прибутку являє собою міру ефективності, тобто відносну норму прибутку підприємства чи товару.

Як показав аналіз фінансових результатів підприємства ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна», дане підприємство успішно працює на ринку міста молочної продукції, воно є конкурентним, а також в аналізованому періоді воно поліпшило свої фінансові результати. Щоб поліпшити фінансові результати ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» також можливо застосувати як в короткостроковому і середньостроковому, так і в довгостроковому періоді наступні заходи:

- розглянути та усунути причини перевитрат фінансових ресурсів на матеріальні та інші операційні витрати;

- ввести на підприємстві систему управлінського обліку витрат за розрізами центрів відповідальності та витрат за окремими групами товарної продукції;

- підвищити у складі реалізованої продукції питому вагу дрібнооптової товарної продукції;

- ввести більш ефективну цінову політику, яка буде диференційована по відношенню до окремих категорій покупців;

- удосконалити рекламну діяльність, підвищувати ефективність окремих рекламних заходів;

- надавати достатню увагу навчання і підготовці кадрів, підвищенню їх кваліфікації;

- створити та запровадити ефективну систему стимулювання робітників, що тісно пов'язане з результатами господарської діяльності та економією ресурсів;

- здійснювати постійний контроль за умовами зберігання і транспортування товарної продукції.

Впровадження зазначених заходів дозволить реалізувати виявлені резерви та покращить загальну якість функціонування підприємства. Проведений аналіз фінансових результатів ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» показав, що даний аналіз є ретроспективним, оскільки використана інформація відноситься до фактів господарської діяльності, що вже відбулися; крім того, аналіз визначається як внутрішній, тобто вивчалася діяльність тільки одного підприємства; підсумковим (за один рік); фінансово-економічним, тобто його змістом є вивчення взаємодії економічних процесів і фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ануфрієв В.Е. Учет формирования финансового результата и распределения прибыли организации [Електронний ресурс] / В.Е. Ануфрієв // Бухгалтерский учет. – 2001. – № 10. – Режим доступу: <http://www.lawmix.ru/bux/140627>
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 672 с.
3. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 [Електронний ресурс] / О.О. Вороніна. – Харків, 2009. – Режим доступу: <http://disser.org.ua/file23976.html>
4. Господарський кодекс України : від 16.01.2003, № 436-IV із змінами та доповненнями. // Законопроекти. / Упр. комп'ютериз. систем апарату Верховної Ради України. – 2003. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України, Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>
6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/express/expres_u.html
7. Загородній А.Г. Облік і аудит: Термінологічний словник / Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ: Сер.: «Економічні науки». – Львів: «Центр Європи», 2002. №4/2013360.– 671 с.
8. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»: Закон України від 21.12.2017 р.№ 2258-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2258-19>
9. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
10. Конституція України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-ст.141. із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
11. Костів М. А. Аспекти аудиту доходів і витрат підприємства / М. А. Костів // Теорія і практика бухгалтерського обліку та аудиту: сучасний стан і напрямки удосконалення : матеріали наук.-практ. конф., 26–27 листоп. 2004 р. –Львів, 2004. – С. 126–130
12. Лайко П.А.,Фінанси АПК: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лайко П.А., Ляшенко Ю.І.- К.:ДІЯ, 2000. - 225 с.
13. Любенко А.М. Економічна сутність форм і видів державного фінансового контролю. Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Податкова та фінансово-кредитна політика держави і механізми її реалізації в регіонах України. / А. М. Любенко // НАН України. Ін-т регіон. досліджень. – Львів : ДПА Друк, 2001. – Вип. 24 – С. 382–397

14. Мазур В. П. Економічний зміст поняття фінансових результатів сільськогосподарської діяльності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2011_3/9_Mazur.pdf
15. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості (наказ Міністерства промислової політики України № 373 від 09.07.2007 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ МФУ від 28.03. 2013 р. № 433, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>
17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18). Доходи. Дата редакції 01.01.2012. [Електронний ресурс] / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text
18. Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 (МСФЗ 5). Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність. Дата редакції 01.01.2012. [Електронний ресурс] / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_023#Text
19. Мочерний С.В. Політична економія: навч. Посіб. / С.В.Мочерний. – К.: Знання-Прес, 2000. – 687 с.
20. Небильцова В. М, Небильцова О. В. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності – Київ НУХТ, 2006
21. НП(С)БО 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лют. 2013 р.: за станом на 23.07.2019 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
22. Остап'юк Н.А, Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції // Н.А.Остап'юк // Вісник ЖДТУ. – 2011. - №1(55). – С.127-129
23. Офіційний сайт ПрАТ «Вімм-Білл-Данн Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wimm-bill-dann.com.ua> (21)
24. Офіційний сайт ТОВ «ПЕПСІ-КОЛА Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pepsico.ua/ru/>
25. П(С)БО 15 «Дохід», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29 лист. 1999 р.: за станом на 09.08.2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
26. П(с)БО 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31 груд. 1999 р.: за станом на 09.08.2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
27. П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства», затверджене Наказом Міністерства юстиції України №39 від 25 лют. 2000 р.: за станом на 23.07.2019 р.[Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
28. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом

Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291 (у редакції наказу Мінфіну від 09.12.2011 р. №1591)

29. Податковий кодекс України від 1 січня 2021 р зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

30. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну України від 24.05.95 р. №88, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05.06.95р. за № 168/704 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>

31. Порядок подання фінансової звітності: постанова КМУ від 28.02.2000р. №419 (із наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

32. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями) // База даних «Законодавство України» / ВР України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

33. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13>

34. Про порядок застосування в Україні Стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів: Рішення Аудиторської палати України від 18.04.2003 р. № 122/2 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=v22_2230-03

35. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.

36. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств / Р.В. Скалюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: збірник наукових праць. – Кіровоград: Кіровоградський національний технічний університет, 2010. – Випуск 18, частина 1. – С. 135-141.

37. Слободян Н.Г. Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник. — К.: НУХТ, 2013. — 322 с.

38. Ткач В.И., Ткач М.В. Международная система учета и отчетности. – М.: Финансы и статистика., 1991. – 42 с.

39. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник / Н. М. Ткаченко. - 6-те вид., перероб. та доп. - К. : Алерта, 2013. - 982 с.

40. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник; МОН України. — 5-те вид., доп. і перероб. — К.: Алерта, 2011. — 976 с.

41. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]// Відомості Верховної Ради України 18.12.2016 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>

42. Чернелевський Л. М., Осадча Г. Г., Управлінський облік на підприємствах харчової промисловості: Навчальний посібник. – К.: «Пектораль», 2005. – 359.

43. Чернелевський Л. М., Слободян Н. Г., Михайленко О. В. Аналіз діяльності підприємств та банківських установ: економічний, фінансово-інвестиційний, стратегічний: Підруч. - К.: Хай-Тек Прес, 2009. - 640 с.
44. Чернелеський Л. М., Редзюк Т. Ю. Податковий обіг і контроль: Навчальний посібник. – К.: Пектораль, 2006. – 316.
45. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: Навч. Посібник. - К.: Міленіум, 2011. -196 с.
46. Яріш П.М, Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організації / П.М.Яріш, Ю.В.Кисьянова // Управління розвитком. – 2013. - №4(144). – С.159-162.